

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία. Μελέτη περιπτώσεων ελληνικών επιχειρήσεων.

Πτυχιακή εργασία των

Αναγνωστάκη Χριστίνα

Μαστορέλης Ιωάννης

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Στυλιάδη Στέλλα

ΠΑΤΡΑ 2011

**Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία.
Μελέτη περιπτώσεων ελληνικών επιχειρήσεων.**

Περιεχόμενα

Περίληψη	1
Εισαγωγή	2
1. Επιχειρηματικότητα	5
1.1.Εισαγωγή στην Επιχειρηματικότητα	5
1.1.1. Έννοια και ορισμοί Επιχειρηματικότητας	6
1.1.2. Τα κίνητρα που ωθούν στην Επιχειρηματικότητα	7
1.1.3. Επιχειρηματικότητα και Ανάπτυξη	8
1.2.Είδη Επιχειρηματικότητας	8
1.2.1. Επιχειρηματικότητα Ανάγκης και Ευκαιρίας	8
1.2.2. Γυναικεία Επιχειρηματικότητα	9
1.2.3. Νεανική Επιχειρηματικότητα	12
1.2.4. Πράσινη Επιχειρηματικότητα	13
1.2.4.1. Τι είναι η πράσινη επιχειρηματικότητα	14
1.2.4.2. Η πράσινη επιχειρηματικότητα συμφέρει	15
1.2.4.3. Ένα παράδειγμα πράσινης δραστηριότητας	15
1.3.Επιχειρηματικότητα και Επιχειρηματίας	16
1.3.1. Έννοια του επιχειρηματία	16
1.3.2. Χαρακτηριστικά ενός επιτυχημένου επιχειρηματία	17
1.3.3. Ο επιχειρηματίας και οι φόβοι του <<επιχειρείν>>	19
1.3.4. Ο επιχειρηματίας ως καινοτόμος	20
1.3.5. Venture Capital: Ενίσχυση στο νέο επιχειρηματία	21
1.4.Επιχειρηματικό σχέδιο	23
1.4.1. Πως η επιχείρηση αποκτά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα με το επιχειρηματικό σχέδιο	24
1.4.2. Σκοπός του επιχειρηματικού σχεδίου	24
1.4.3. Πλεονεκτήματα από τη σύνταξη ενός επιχειρηματικού σχεδίου	26
1.4.4. Δομή του επιχειρηματικού σχεδίου	27

1.5.	<u>Η εκπαίδευση στην Επιχειρηματικότητα</u>	28
1.6.	<u>Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία</u>	29
1.7.	<u>Επιχειρηματικότητα και Ανταγωνισμός</u>	31
1.8.	<u>Παγκοσμιοποίηση και Επιχειρηματικότητα</u>	32
1.9.	<u>Η Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα</u>	33
1.9.1.	<u>Η επιχειρηματικότητα στην ελληνική πραγματικότητα</u>	33
1.9.2.	<u>Στοιχεία του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος – ΤΕΜΠΙΜΕ ΑΕ</u>	34
2.	<u>Καινοτομία</u>	37
2.1.	<u>Έννοια και ορισμοί</u>	37
2.2.	<u>Μορφές Καινοτομίας</u>	39
2.3.	<u>Πράσινη Καινοτομία</u>	41
2.3.1.	<u>Upcycling – η νέα καινοτόμα τάση</u>	42
2.4.	<u>Πηγές Καινοτομίας στην επιχειρησιακή λειτουργία</u>	43
2.5.	<u>Στάδια στην υιοθέτηση Καινοτομίας</u>	43
2.6.	<u>Η επίδραση της Καινοτομίας στην απόδοση της Εταιρείας</u>	44
2.7.	<u>Το management της Καινοτομίας</u>	45
2.8.	<u>Χρυσοί κανόνες για την Καινοτομία</u>	46
2.9.	<u>Η Καινοτομία ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα</u>	47
2.10.	<u>Τεχνολογία και Καινοτομία</u>	48
2.10.1.	<u>Η σχέση καινοτομίας και τεχνολογιών πληροφορικής</u>	49
2.10.2.	<u>Το <<τεχνολογικό χάσμα>> και η Καινοτομία</u>	50
2.11.	<u>Καινοτομία και άλλες έννοιες</u>	50
2.11.1.	<u>Καινοτομία και Καινοτομικότητα</u>	51
2.11.2.	<u>Καινοτομία και Εφεύρεση</u>	52
2.11.3.	<u>Καινοτομία και Δημιουργικότητα</u>	53
2.11.4.	<u>Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα</u>	53

2.12.	Εμπορευματοποίηση της Καινοτομίας	54
2.13.	Χρηματοδότηση της Καινοτομίας	55
2.14.	Καινοτομία και Οικονομική Κρίση	57
2.15.	Η Καινοτομία στην Ελλάδα	58
2.15.1.	Η Ελλάδα καινοτομεί;	59
2.15.2.	<<Ελληνικός Χάρτης Καινοτομίας 2010>>	61
3.	<u>Μελέτη Ελληνικών Καινοτόμων Επιχειρήσεων</u>	62
3.1.	Περιπτώσεις εφαρμοσμένων Καινοτομιών	63
3.1.1.	Πλαίσιο computers	63
3.1.2.	Folie Folie	67
3.1.3.	Καλλυντικά Κορρές	69
3.1.4.	MS PASCHALIS collection	71
3.2.	Περιπτώσεις Καινοτομιών σε ερευνητικό επίπεδο (δυναμικές καινοτομίες)	74
3.2.1.	Απόβλητα ελαιολιβερίων	74
3.2.2.	Πράσινη ενέργεια	77
	<u>Επίλογος</u>	80
	<u>Βιβλιογραφία</u>	83
	<u>Παράρτημα</u>	87
1.	<u>Άρθρα για την Επιχειρηματικότητα και την Καινοτομία</u>	88
1.1.	Εφτά σημεία μιας επιτυχημένης επιχείρησης	88
1.2.	Τι να κάνετε και τι όχι πριν ξεκινήσετε μια επιχείρηση	91
1.3.	Φτάνει μόνο η καινοτομία;	93
1.4.	Τα περιφερειακά προγράμματα καινοτόμων	

2. Ενημερωτικό φυλλάδιο ΕΣΠΑ

Copyright 2006 by Randy Glasbergen. www.glasbergen.com

**“My team has created a very innovative solution,
but we’re still looking for a problem to go with it.”**

“ Η ομάδα μου έχει βρει μια καινοτομική λύση, αλλά ακόμα ψάχνουμε το πρόβλημα”

Περίληψη

Στην πτυχιακή μελέτη που ακολουθεί, γίνεται προσπάθεια να αναλυθούν, όσο εκτενέστερα γίνεται, οι έννοιες της Επιχειρηματικότητας και της Καινοτομίας. Παρόλη την πολυπλοκότητά τους και την πλούσια πηγή πληροφοριών που διατίθεται στην παγκόσμια βιβλιογραφία και στο διαδίκτυο για τις έννοιες αυτές, παρουσιάζονται, μέσα από τα τρία κεφάλαια στα οποία στηρίζεται η εργασία, πτυχές των εννοιών αυτών με έμφαση στα ουσιαστικά χαρακτηριστικά τους, με προσπάθεια την αποφυγή υπερπληροφόρησης .

Αρχικά, γίνεται αναφορά στην έννοια της επιχειρηματικότητας, στα κίνητρα που ωθούν σε αυτήν, καθώς και στα είδη της. Δίνεται η σχέση της με έννοιες όπως η ανάπτυξη, η εκπαίδευση, ο επιχειρηματίας και ο ανταγωνισμός στις επιχειρήσεις. Αναφέρονται οι τρόποι ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας καθώς και τα επίπεδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα.

Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η έννοια της καινοτομίας, οι μορφές της, οι πηγές άντλησής της και τα στάδια της. Σημειώνεται η επίδρασή της στην επιχειρησιακή λειτουργία και στο management, καθώς και τρόποι για την εμπορευματοποίηση και την χρηματοδότηση της καινοτομίας. Επίσης, δίνεται η σχέση της καινοτομίας με την τεχνολογία και την οικονομική κρίση και πώς η επιχείρηση με τη συνεχή επιδίωξη για διαφοροποίηση καταφέρνει να δημιουργήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ακόμα, παρουσιάζεται η σχέση της ελληνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας με την καινοτομία και κατά πόσο εντάσσεται αυτή στο πεδίο δράσης των ελλήνων επιχειρηματιών.

Κλείνοντας η εργασία, παρουσιάζει περιπτώσεις επιχειρήσεων στην Ελλάδα που ενέταξαν την Καινοτομία στη δράση τους, και πέτυχαν μέσω αυτής μακροχρόνια βιωσιμότητα και επιτυχία στην εγχώρια και στη διεθνή οικονομική σκηνή.

Εισαγωγή

Η Επιχειρηματικότητα και η Καινοτομία είναι δύο πολύπλευρες έννοιες, στενά συνδεδεμένες. Βρισκόμαστε σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από ταχύτατες αλλαγές τόσο σε κοινωνικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο καθώς βιώνουμε μια πρωτοφανή οικονομική κρίση. Μέσα σ' αυτό το γενικότερο κλίμα αναστάτωσης και σύγχυσης, η σύνδεση της Καινοτομίας με την Επιχειρηματικότητα, η ικανότητα του επιχειρηματία να δώσει φρέσκιες ιδέες στην αγορά, ίσως και να είναι η λύση για τη μακροχρόνια βιωσιμότητα και ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Για να είναι, όμως, επιτυχημένη κάθε καινοτομική δραστηριότητα, θα πρέπει η **Καινοτομία** να είναι η βασική φιλοσοφία και ο κεντρικός άξονας της επιχείρησης.

*<< Οι επιχειρήσεις κοροϊδεύουν τον εαυτό τους αν λένε ότι παρακινούνται μόνο από τις πιθανές προοπτικές μια ενέργειας. Αν το στοιχείο της ζωντάνιας εκλείψει και το πνεύμα της αισιοδοξίας χαθεί, αφήνοντάς μας να εξαρτόμαστε μόνο από μια σειρά μαθηματικών προσδοκιών, τότε οι επιχειρήσεις θα ξεθωριάσουν, θα πεθάνουν.>> **Keynes 1936, Freeman 1982***

Μέσα από τα λόγια του **Keynes**, επισημαίνεται ότι η ανάγκη για ανταγωνισμό μας στηρίζει στην πορεία για την επιτυχία. Αν και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μπορεί να προκύψει και από άλλους παράγοντες, η σύγχρονη εποχή ευνοεί τις εταιρείες εκείνες που κατορθώνουν να αξιοποιήσουν γνώση, τεχνολογικές ικανότητες και εμπειρία, προκειμένου να δημιουργήσουν νέα προϊόντα ή υπηρεσίες.¹

Οι οικονομικοί οργανισμοί δέχονται συνεχώς έναν καταγισμό πληροφοριών. Ωστόσο, αυτοί που καταφέρνουν, μέσω της ανάπτυξης καινοτομιών και της ευέλικτης προσαρμογής στο επιχειρηματικό περιβάλλον, να μετατρέψουν όλες αυτές τις πληροφορίες σε γνώση, είναι αυτοί που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες για επιβίωση και επιτυχία.

¹ http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2001-2005/4497pe.pdf

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία, προσπαθούμε να προσεγγίσουμε αυτές τις δύο έννοιες, της Επιχειρηματικότητας και της Καινοτομίας, να αναλύσουμε και να εξετάσουμε το ρόλο και την εφαρμογή τους στον επιχειρηματικό κόσμο. Η ανάπτυξη του περιεχομένου βασίζεται στην βαθμιαία αύξηση της πολυπλοκότητας των παρουσιαζόμενων εννοιών. Συζητούνται σημαντικές απόψεις και πληροφορίες που έχουν δοθεί στην διεθνή βιβλιογραφία και παρουσιάζονται μερικές εμπειρικές περιπτώσεις καινοτομιών σε ελληνικές επιχειρήσεις. Τα περιεχόμενα διαρθρώνονται σε 3 κεφάλαια, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία και Μελέτη ελληνικών επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται προσπάθεια να αποτυπωθεί η σημασία της Επιχειρηματικότητας μέσα από έννοιες που αφορούν γενικά στη λειτουργία μιας επιχείρησης. Εξετάζονται τα διάφορα είδη επιχειρηματικότητας, όπως η γυναικεία, η νεανική ή η λεγόμενη <<πράσινη>> επιχειρηματικότητα. Προσεγγίζεται επίσης, η έννοια του επιχειρηματία και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να διαθέτει για να οδηγήσει την επιχείρηση στην επιτυχία. Στη συνέχεια, δίνονται τα βασικά στοιχεία, ο σκοπός και η δομή ενός επιχειρηματικού σχεδίου, και η σημασία της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα ως μέσο που δίνει τα απαραίτητα εφόδια για την άσκηση του <<επιχειρείν>>. Στο τέλος του κεφαλαίου, εξετάζεται η επιχειρηματικότητα στην ελληνική πραγματικότητα και παρουσιάζεται ο ρόλος της Ελλάδας στον επιχειρηματικό κόσμο.

Στη συνέχεια, το δεύτερο κεφάλαιο ασχολείται με την κατανόηση της Καινοτομίας ως επιχειρηματικής διαδικασίας και ως επιστημονικά αποδεκτής έννοιας και όχι ως τυχαίου φαινομένου. Αναλύονται οι ομοιότητες και οι διαφοροποιήσεις της Καινοτομίας με έννοιες όπως η Καινοτομικότητα, η Εφεύρεση, η Δημιουργικότητα, η Τεχνολογία και η Επιχειρηματικότητα. Εξετάζεται, τέλος, η σχέση μεταξύ καινοτομίας και οικονομικής ανάπτυξης σε γενικό πλαίσιο, αλλά και ειδικά παρουσιάζεται η καινοτομική δραστηριότητα στην Ελλάδα.

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο, παρουσιάζονται παραδείγματα επιχειρήσεων στην Ελλάδα που έχουν στραφεί σε καινοτομικές δραστηριότητες, χωρισμένα σε δύο κατηγορίες ανάλογα με το είδος της Καινοτομίας. Στην πρώτη κατηγορία συναντάμε επιχειρήσεις που έχουν υλοποιήσει την καινοτομία και την

έχουν εισάγει στην αγορά, έχοντας οικονομικό όφελος. Στην δεύτερη κατηγορία, βρίσκονται καινοτομικές δραστηριότητες που είτε βρίσκονται σε στάδιο έρευνας είτε που έχει ολοκληρωθεί η έρευνά τους και δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμα από κάποιο οικονομικό οργανισμό.

Στοχεύουμε, μέσα από τις προσεγγίσεις μας στο θέμα, στο να καλύψουμε ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών για τις έννοιες που εξετάζουμε και να δώσουμε στον αναγνώστη την ευκαιρία να κατανοήσει και να εμπεδώσει την σημασία τους και την πρακτική εφαρμογή τους σε όλες τις πτυχές της επιχειρηματικής διαδικασίας αλλά και στο κοινωνικό σύνολο.

Η μεθοδολογία που ακολουθήσαμε για την εγγραφή της παρούσας πτυχιακής εργασίας, στηρίχτηκε σε έρευνα σε εγχώρια και διεθνή βιβλιογραφία, καθώς και στο διαδίκτυο. Αντλήσαμε πληροφορίες από διάφορες πηγές, βιβλία, άρθρα, μελέτες, σημειώσεις από μαθήματα σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, πάνω στο αντικείμενο της εργασίας. Πληροφορίες που θεωρήσαμε απαραίτητες να ενταχθούν για δώσουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, δηλαδή την επιστημονική και αναλυτική προσέγγιση των εννοιών της Επιχειρηματικότητας και της Καινοτομίας και περιπτώσεις ελληνικών επιχειρήσεων που ενέταξαν την καινοτομία στην συνταγή της επιτυχίας τους.

Μια μελλοντική μελέτη, θα μπορούσε να ερευνήσει διεξοδικά τον τομέα της εκπαίδευσης στην Ελλάδα σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς όσον αφορά την ενίσχυση και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Να προτείνει, επίσης, νέους τρόπους ενημέρωσης και να προσφέρει χρήσιμη γνώση για νέους επιχειρηματίες που επιθυμούν να υλοποιήσουν τις ιδέες τους και δεν βρίσκουν πρόσφορο έδαφος ή δεν ξέρουν που να απευθυνθούν. Επίσης, να υποστηρίξει προγράμματα ενημέρωσης σε σχολεία, ΤΕΙ και Πανεπιστήμια, απλοποιώντας και εξηγώντας τις έννοιες της Επιχειρηματικότητας και της Καινοτομίας και να δώσει <<τροφή>> για σκέψη σε μελλοντικούς επιχειρηματίες.² Για μια τόση μεγάλη και σημαντική προσπάθεια, ο χρόνος και τα μέσα που απαιτούνται, καθιστούν την έρευνα αυτή εκτός πλαισίου της παρούσας εργασίας, καθώς και εκτός θέματος, αλλά δεν αποκλείεται η οργάνωση του εγχειρήματος αυτού στο μέλλον.

² http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2001-2005/4497pe.pdf

1. Επιχειρηματικότητα

1.1 Εισαγωγή στην επιχειρηματικότητα

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί νοοτροπία αλλά και πολυδιάστατη έννοια. Αναφέρεται στην ικανότητα ενός ανθρώπου ή μιας ομάδας να αναγνωρίζει και να εκμεταλλεύεται ευκαιρίες προκειμένου να επιτύχει οικονομικό όφελος ή οποιαδήποτε άλλη μορφή προστιθέμενης αξίας. Η έννοια της επιχειρηματικότητας αφορά τα άτομα, τις επιλογές και τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν κατά την έναρξη, εξαγορά ή λειτουργία μιας επιχείρησης, ή τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.³

Για να αποκτήσει η σύγχρονη οικονομία ανταγωνιστικό και δυναμικό χαρακτήρα, η επιχειρηματικότητα αποτελεί καθοριστικό παράγοντα. Είναι η κινητήρια δύναμη για την οικονομική ανάπτυξη και την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, απελευθερώνοντας το ανθρώπινο δυναμικό, επιτρέποντας την μετατροπή νέων ιδεών σε επιτυχημένες προσπάθειες και συσσωρεύοντας σχετική γνώση.

¹ <http://www.serresbiz.com/312c/el/other/third/businessguide.pdf>

1.1.1 Έννοια και ορισμοί επιχειρηματικότητας

Η επιχειρηματικότητα μπορεί να θεωρηθεί ως το ξεκίνημα ενός ταξιδιού, με προορισμό την δημιουργία μιας ή περισσότερων επιτυχημένων επιχειρήσεων. Το ταξίδι είναι γεμάτο απροσδόκητες προκλήσεις και διαφέρει για τον καθένα, γιατί⁴ <<Η επιχειρηματικότητα είναι επικίνδυνη κυρίως επειδή πολύ λίγοι επιχειρηματίες ξέρουν τι κάνουν>>. **Drucker** .

Στο ερώτημα τι είναι επιχειρηματικότητα έχουν δοθεί ποικίλοι ορισμοί. Μερικοί από αυτούς είναι οι εξής:

- <<Ένας επιχειρηματίας που ασχολείται με τις συνήθεις δραστηριότητες της ζωής>>. –**Marshall**
- <<Η διάλυση της υπάρχουσας οικονομικής ισορροπίας με μια πράξη δημιουργικής καταστροφής ... και η δημιουργία κερδών από τη νέα κατάσταση>>. –**Schumpeter**
 - ∅ <<Η αναζήτηση της ευκαιρίας, ανεξάρτητα από τους πόρους που κάποιος έχει υπό τον έλεγχό του την παρούσα στιγμή>>. –**Timmons**
- <<Η δημιουργία μιας νέας επιχείρησης, η διοίκηση μιας μικρής επιχείρησης ή ο στρατηγικός αναπροσανατολισμός μιας υπάρχουσας επιχείρησης ... που οδηγεί σε σημαντική ανάπτυξη της εταιρείας και σε δημιουργία πλούτου>>. – **Chrisman**
- <<Η επιχειρηματικότητα, αν την ορίσουμε αυστηρά, αναφέρεται στη δημιουργία μιας νέας οικονομικής οντότητας επικεντρωμένης σ' ένα καινούριο προϊόν ή υπηρεσία ή, τουλάχιστον, σ' ένα που να διαφέρει σημαντικά από προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρονται κάπου αλλού στην αγορά>>. - **Curran & Stanworth**
- <<Επιχειρηματικότητα είναι μια δυναμική διαδικασία κατά την οποία τα άτομα σταθερά εντοπίζουν οικονομικές ευκαιρίες και τις εκμεταλλεύονται

⁴ Σημειώσεις: Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία, ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010

*μέσα από την ανάπτυξη, παραγωγή και πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Η διαδικασία αυτή απαιτεί την ύπαρξη ποιοτικών ιδιοτήτων στα άτομα, όπως εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, δυνατότητα και διάθεση ανάληψης κινδύνου και ένα αίσθημα προσωπικής δέσμευσης. >> - **The European Observatory for SMEs (2000)***

1.1.2 Τα κίνητρα που ωθούν στην Επιχειρηματικότητα

Τα άτομα ωθούνται στην επιχειρηματική δραστηριότητα από κάποια κίνητρα τα οποία καθορίζονται από τις προοπτικές του καθενός για την πορεία του στον εργασιακό και επιχειρηματικό κόσμο. Τα κυριότερα είναι τα εξής:⁵

- **Το κέρδος**

Το κέρδος είναι ίσως το σπουδαιότερο κίνητρο. Ο επιχειρηματίας προσδοκά μια απόδοση της επένδυσης που θα τον ανταμείψει ικανοποιητικά για τους κινδύνους και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει στην επιχειρηματική του δραστηριότητα.

- **Η ανεξαρτησία**

Είναι πολύ συνηθισμένες οι φράσεις << θέλω να είμαι αφεντικό του εαυτού μου>> ή << δεν θέλω κανέναν πάνω από το κεφάλι μου>>. Η ελευθερία για ανεξάρτητη εργασία είναι ανταμοιβή και κίνητρο της επιχειρηματικότητας.

- **Η προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη**

Για να αναπτυχθεί μια επιχείρηση πρέπει πρώτα να φροντίσει ο επιχειρηματίας για την προσωπική του ανάπτυξη. Να μπορεί να ανταπεξέρχεται στο ρίσκο, στο στρες, στην αβεβαιότητα. Πολλοί γίνονται επιχειρηματίες για να βιώσουν το αίσθημα της προσωπικής ανάπτυξης και αυτοολοκλήρωσης, που απορρέει από μια ολοκληρωμένη και σωστή επιχείρηση.

- **Η εναλλακτική επιλογή σε μια μη ικανοποιητική εργασία**

Πολλοί επιχειρηματίες ήταν στελέχη ή εργαζόμενοι γενικά σε άλλες επιχειρήσεις στο παρελθόν. Κάποια στιγμή είτε δεν τους κάλυπτε η εργασία τους, είτε δεν είχαν προοπτικές εξέλιξης, είτε δημιούργησαν μια επιχείρηση ως

⁵ <http://dlabs.it.teithe.gr/epixeir/epix1/1.htm>

δεύτερη δουλειά και όταν διαπίστωσαν ότι πηγαίνουν καλά εγκατέλειψαν την μισθωτή εργασία και ασχολήθηκαν αποκλειστικά με την δική τους επιχείρηση.

1.1.3 Επιχειρηματικότητα και ανάπτυξη

Σε μια οικονομία, πλούτος δεν είναι μόνο οι παραγωγικοί πόροι, αλλά και οι ιδέες των ανθρώπων. Σημαντικό μέρος των ιδεών αυτών αποτελούν οι επιχειρηματικές ιδέες, που όταν εφαρμοσθούν σωστά, συμβάλλουν σημαντικά, όχι μόνο στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και στη διόρθωση των ισορροπιών (Καραγιάννης, 1999).⁶

Τα τελευταία χρόνια οι κυβερνήσεις, οι διάφορες οργανώσεις και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα έχουν στρέψει την προσοχή τους στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Αυτό συμβαίνει διότι οι επιχειρηματικές δραστηριότητες είναι σημαντικές για την ανάπτυξη της οικονομίας, την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την αύξηση κερδών και την δημιουργία καινούργιων πηγών πλούτου.

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, όπως η προηγούμενη επαγγελματική απασχόληση, η εκπαίδευση, η ηλικία, η εθνικότητα και οι οικογενειακές σχέσεις. Όμως μια οικονομία που δεν αναπτύσσει την επιχειρηματικότητα, δεν θα μπορεί να εκμεταλλευτεί προς όφελός της τα τεχνολογικά και άλλα επιτεύγματα, και να προοδεύσει και να επιτύχει.

1.2 Είδη επιχειρηματικότητας

1.2.1 Επιχειρηματικότητα ανάγκης και ευκαιρίας

Μια πολύ σημαντική διάκριση είναι αυτή μεταξύ **επιχειρηματικότητας ανάγκης** και **επιχειρηματικότητας ευκαιρίας**.⁷

⁶ <http://dlabs.it.teithe.gr/epixeir/epix1/1.htm>

⁷ <http://www.scribd.com/doc>,

<http://www.1169.syzefxis.gov.gr/syn/6/Gidarakou.doc>,

<http://www.ebusinessforum.gr/information/ebusinessgreece/iove/index.php?language=el>

Επιχειρηματικότητα ανάγκης είναι όταν ένα άτομο ακολουθεί επιχειρηματική δραστηριότητα επειδή δεν βρήκε καλύτερη λύση για τη βιοποριστική του εξασφάλιση. Η επιχειρηματικότητα ανάγκης πηγάζει, στην ουσία, από την έλλειψη ευκαιριών για την εξασφάλιση του βιοπορισμού.

Επιχειρηματικότητα ευκαιρίας, είναι η ανακάλυψη μιας ευκαιρίας στην αγορά, η οποία είναι πιθανό να προσφέρει ένα πιο υψηλό εισόδημα από οποιαδήποτε άλλη διαθέσιμη επιλογή.

Δυστυχώς στην Ελλάδα, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων έχει δημιουργηθεί από επιχειρηματικότητα ανάγκης. Η Ελληνική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν έχει να κάνει με την εκμετάλλευση ευκαιριών, αλλά με την έλλειψη καλύτερων επιλογών εργασίας.

1.2.2 Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Ο ρόλος των γυναικών επιχειρηματιών έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια και αποτελεί ένα σημαντικό τρόπο ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας.⁸

Η γυναικεία επιχειρηματικότητα συνδέεται πολύ συχνά με την ανάγκη να συνδυαστεί η ευελιξία του χρόνου και του χώρου σε σχέση με τις οικογενειακές υποχρεώσεις. Οι λόγοι αυτοί εξηγούν σε μεγάλο βαθμό και τη συχνότερη «επιχειρηματικότητα ανάγκης» στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες.

⁸ http://isotita.unipi.gr/assets/erevna_6.pdf,
http://www.career.tuc.gr/05_07.html

Επιχειρηματική δραστηριότητα εμφανίζεται σε όλη την κλίμακα των ηλικιών η μεγαλύτερη όμως ομάδα γυναικών συγκεντρώνεται στην ηλικία των 30-45 ετών και ακολουθεί ομάδα μεγαλύτερων ηλικιών. Το εκπαιδευτικό επίπεδο για τις μισές περίπου (γύρω στο 45%) είναι ανώτερο του στοιχειώδους. Οι περισσότερες από τις γυναίκες έχουν προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία και αρκετές από αυτές έχουν εμπειρία εργασίας σε επιχείρηση είτε οικογενειακή είτε ξένη, στοιχείο που λειτουργεί και ως κίνητρο για να «επιχειρήσουν». Ένα κοινό χαρακτηριστικό των επιχειρήσεων είναι η σύμπτωση της έδρας της επιχείρησης με την εντοπιότητα για το σύνολο σχεδόν των επιχειρηματιών, γεγονός που υπογραμμίζει ότι η γυναίκα-επιχειρηματίας διεκπεραιώνει το ρόλο της επιχειρηματία παράλληλα με αυτούς της νοικοκυράς και μητέρας.

Οι οικονομικοί λόγοι και η ανεργία αποτελούν κύρια κίνητρα. Παρόλα τα κίνητρα, οι γυναίκες στην Ελλάδα αρχίζουν να επιλέγουν συστηματικότερα την επιχειρηματική καριέρα ως εναλλακτική απασχόληση από τη δεκαετία του '70. Οι περισσότερες από τις γυναίκες επιχειρηματίες στρέφονται σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα, με κυρίαρχη την παροχή υπηρεσιών και το λιανικό εμπόριο. Επίσης, ο ρόλος των γυναικών έχει αναδειχθεί ιδιαίτερα στον αγροτικό τομέα, μέσω της συνεταιριστικής οργάνωσης σε τομείς όπως ο αγροτουρισμός, η κατασκευή και εμπορία προϊόντων πολιτιστικής κληρονομιάς κ.ά.⁹ Τα τελευταία χρόνια, οι γυναίκες επιχειρηματίες, εισέρχονται σε νέους δυναμικούς κλάδους κυρίως παροχής υπηρεσιών, όπως την κτηματαγορά, τα ταξιδιωτικά γραφεία, τη διαφήμιση.

Παρά την ύπαρξη διαφόρων φορέων και υπηρεσιών στην Ελλάδα, η έλλειψη πληροφόρησης, η πίεση του χρόνου για τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων απέναντι στο νοικοκυριό, τα παιδιά και την εργασία τους στερεί τη δυνατότητα αφιέρωσης χρόνου για σχετική ενημέρωση/πληροφόρηση (Θεοδωρίδη 2007).

Οι φορείς και υπηρεσίες που υποστηρίζουν την Γυναικεία Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα είναι:

⁹ www.1169.syzefxis.gov.gr/syn/6/Gidarakou.doc

- **Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Γυναικών Ελλάδος**, ένας μη κυβερνητικός και μη κερδοσκοπικός οργανισμός για γυναίκες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα.
- **Σύνδεσμος Επιχειρηματιών Γυναικών της Μεσογείου (ΑΦΑΕΜΜΕ)**, συνδέει τις Ενώσεις και τους Συνδέσμους των γυναικών επιχειρηματιών και στελεχών των μεσογειακών χωρών τις εκπροσωπεί στην προσπάθειά τους να προωθήσουν και να συντονίσουν τις δραστηριότητές τους με κοινό σκοπό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **businesswoman.gr**, το πρώτο ελληνικό ηλεκτρονικό περιοδικό για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα με στόχο την άμεση ενημέρωση και αξιόπιστη πληροφόρηση όλων των ενδιαφερομένων επαγγελματιών, στελεχών και επιχειρηματιών γυναικών.
- **η πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την γυναικεία επιχειρηματικότητα**, στοχεύει στην παροχή κατάλληλων διαδικτυακών συνδέσεων με οργανώσεις, προγράμματα και αντιπροσωπευτικές εκδηλώσεις γυναικών επιχειρηματιών που αφορούν την προώθηση και τη στήριξη του γυναικείου επιχειρηματικού πνεύματος.
- **European Network to Promote Women's Entrepreneurship (WES)**, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας υλοποιεί δύο έργα στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ: α) το Έργο: "Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υπέρ των γυναικών" και β) το Έργο "Θετικές Δράσεις υπέρ των γυναικών στις Μικρομεσαίες και Μεγάλες Επιχειρήσεις".
- **Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας και προώθησης γυναικείας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα**, διεξάγει κοινωνική έρευνα σε θέματα ισότητας των φύλων, παρέχει πληροφόρηση στην απασχόληση, επιχειρηματικότητα και κοινωνική ένταξη, η υποστήριξη γυναικών για την προώθηση στην αγορά εργασίας, κ.ά.
- **Promoting Women's Enterprise Support Services (PROWESS)**, ένα δίκτυο από άτομα και οργανώσεις που στηρίζουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα.
- **Εθνικό Επιμελητηριακό Δίκτυο Ελληνίδων Γυναικών Επιχειρηματιών (Ε.Ε.Δ.Ε.Γ.Ε.)**, ένα κίνημα γυναικών επαγγελματιών με στόχο την ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας και την υλοποίηση των αποφάσεων της Λισσαβόνας.

1.2.3 Νεανική επιχειρηματικότητα

Για να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα και συγκεκριμένα για να τεθούν φρέσκιες, νεανικές ιδέες ενισχύεται η **επιχειρηματικότητα των νέων** μέσω προγραμμάτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας.¹⁰ Τα προγράμματα αυτά διεξάγονται μέσω χρηματοδοτικών ενισχύσεων για τη δημιουργία νέων και βιώσιμων επιχειρήσεων. Στην Ελλάδα, διάφορες υπηρεσίες απευθύνονται σε νέους επιχειρηματίες:

- **Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας**, ένα δίκτυο δομών παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και υποστήριξης για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων
- **Παρατηρητήριο Επιχειρηματικότητας**, πληροφορίες σχετικές με την έναρξη, αλλά και ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- **Portal Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς**, εξυπηρετεί την ηλεκτρονική συνεργασία του δικτύου των Κέντρων Πληροφόρησης Νέων (ΚΠΝ), καθώς και την ενημέρωση των ενδιαφερομένων και κυρίως, των νέων για το δεσμό των ΚΠΝ.

Δυστυχώς όμως, φαίνεται ότι η ελληνική κοινωνία δεν έχει αντιληφθεί τη σημασία της αξιοποίησης του νέου δυναμικού της χώρας. Δεν υπάρχει ένας επίσημος και ενιαίος φορέας παροχής πληροφοριών γι' αυτά τα προγράμματα και τις υπηρεσίες, ενώ οι σχετικές ιστοσελίδες παρουσιάζουν στοιχεία και πληροφορίες συχνά με πολύπλοκη και δυσνόητη μορφή. Ο νέος επιχειρηματίας στην Ελλάδα πρέπει ν' αναζητήσει μόνος του βοήθεια για την επιχείρησή του και

¹⁰ http://epityxianet.blogspot.com/2011/07/blog-post_06.html,
http://www.career.tuc.gr/05_06.html

επίσης να είναι εξαιρετικά αποφασισμένος για την επιχειρηματική του ιδέα ώστε να είναι σε θέση να πείσει τρίτους να τη χρηματοδοτήσουν.¹¹

Στο εξωτερικό, κάποια πανεπιστήμια εξασφαλίζουν μια ποικιλία μέσων στους αποφοίτους τους προκειμένου να υποστηρίξουν τη μετέπειτα σταδιοδρομία τους με προγράμματα επιχειρηματικότητας. Η υποστήριξη αυτή περιλαμβάνει ακόμη και τη δωρεάν παραχώρηση ενός μικρού γραφείου με όλο τον απαιτούμενο εξοπλισμό. Ο νέος επιχειρηματίας οφείλει μόνο να εκμεταλλευτεί ουσιαστικά την παρεχόμενη βοήθεια και να κατορθώσει σε ορισμένο χρονικό διάστημα να υποστηρίξει αυτοδύναμα πλέον την εταιρία του. Ας ελπίσουμε να εφαρμοστεί το ίδιο σύντομα στην Ελλάδα.

1.2.4 Πράσινη επιχειρηματικότητα

Η ανάγκη για προστασία του περιβάλλοντος, ώστε η ανάπτυξη του σήμερα να μην γίνεται σε βάρος του αύριο, έχει σπάσει την αρνητική σύνδεση ανάμεσα στο κόστος προστασίας του περιβάλλοντος και την οικονομική ανάπτυξη. Το ενδιαφέρον της αγοράς στρέφεται στην ανάπτυξη της <<πράσινης>> οικονομίας, προάγοντας την <<πράσινη>> επιχειρηματικότητα.¹²

Στο πλαίσιο αυτό, η λεγόμενη πράσινη επιχειρηματικότητα, αναδύεται ως μια νέα μορφή οικονομικής δραστηριότητας. Η πράσινη επιχειρηματικότητα συνδέεται με την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με μια φιλική μορφή

¹¹ http://www.intellectum.org/articles/issues/intellectum2/ITL02p099104_theoxaridis.pdf

¹² <http://www.solon.org.gr/index.php/2008-07-16-12-40-26.html>,
http://www.ekt.gr/content/img/product/75031/full_issue.pdf,
http://e2l.e-paideia.net/files/Green_Entrepreneurship_and_Ideas_v2.pdf,
<http://www.acsmi.gr/Portals/0/prasini.pdf>

με το περιβάλλον. Ενσωματώνει το περιβαλλοντικό κόστος στην οικονομία και στην αγορά και οδηγεί σε ζήτηση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη την περιβαλλοντική διάσταση σαν ευκαιρία και όχι σαν εμπόδιο.

1.2.4.1 Τι είναι η πράσινη επιχειρηματικότητα

Πράσινη επιχειρηματικότητα είναι εκείνη η μορφή οικονομικής δραστηριότητας η οποία στο επίκεντρο της στρατηγικής της θέτει την προστασία του περιβάλλοντος. Συνίσταται στη θετική στάση της επιχείρησης απέναντι στην περιβαλλοντική προστασία, τόσο με τα προϊόντα ή υπηρεσίες που παράγει, όσο και με τις διαδικασίες παραγωγής.

Εστιάζεται σε δύο βασικές ανάγκες των σύγχρονων πολιτών και κοινωνιών, στην ποιότητα της ζωής και στην απαίτηση για τη διατήρηση και την ήπια αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος.

Ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις επιδιώκουν να συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και τον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής μέσα από επενδύσεις που πραγματοποιούν στην έρευνα και την ανάπτυξη πράσινων τεχνολογιών και πρακτικών.

Πράσινοι επιχειρηματίες μπορούν να είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Πανεπιστήμια κ.ά. όχι μόνο οι επιχειρήσεις και οι ιδιώτες. Οι δραστηριότητες των πράσινων επιχειρήσεων καλύπτουν όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας από τον πρωτογενή τομέα με την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, το δευτερογενή με την ανακύκλωση και την παραγωγή ενέργειας με μεθόδους φιλικούς προς το περιβάλλον, τον τριτογενή με το εμπόριο των πράσινων προϊόντων και τέλος, τον τεταρτογενή με την πιστοποίηση και την προβολή.¹³

13

<http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/log/2010/VasilakisPolykarpos,MouzakisVasileios/attached-document-1265705998-736419-16329/Vasilakis2010.pdf>

1.2.4.2 Η πράσινη επιχειρηματικότητα συμφέρει

Η πράσινη επιχειρηματικότητα συμφέρει... Καθώς:

- Μπορεί να μειωθεί το λειτουργικό κόστος της επιχείρησης.
- Δημιουργούνται νέες εμπορικές ευκαιρίες για την διάθεση του παραγόμενου προϊόντος/ υπηρεσίας στην πράσινη αγορά.
- Αξιοποιούνται αποτελεσματικά οι οικονομικές ευκαιρίες και τα κίνητρα που παρέχονται από το κράτος και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Αυξάνονται οι πιθανότητες απόκτησης δανείου με ευνοϊκότερους όρους.
- Δημιουργούνται ευνοϊκές προϋποθέσεις για την προσέλκυση πράσινων επενδύσεων.
- Εξασφαλίζονται ευνοϊκότεροι όροι ασφάλισης.

1.2.4.3 Ένα παράδειγμα πράσινης δραστηριότητας

Ένα παράδειγμα για να κατανοήσουμε τις <<πράσινες>> δραστηριότητες, είναι οι <<πράσινες στέγες>>: Η ιδέα φύτευσης των ταρατσών ώστε να λειτουργούν ως φυσικά φίλτρα και ως πνεύμονες πρασίνου μέσα στις πόλεις, κερδίζει συνεχώς έδαφος σε πολλές χώρες του κόσμου. Σε κάποιες πόλεις μάλιστα, οι πράσινες στέγες επιβάλλονται και από τη νομοθεσία. Τα οφέλη είναι αναμφισβήτητα και το συνολικό κόστος δεν είναι μεγάλο. Προσφέρουν εξαιρετική θερμομόνωση, υγραμόνωση και ηχομόνωση. Μια πράσινη στέγη προστατεύει επίσης την ταράτσα από εξωτερικούς παράγοντες που μπορούν να προκαλέσουν φθορά, και επιμηκύνει τη διάρκεια ζωής της.

1.3 Επιχειρηματικότητα και Επιχειρηματίας

1.3.1 Έννοια του επιχειρηματία

Όσο κι αν φαίνεται περίεργο, δεν υπάρχει παγκόσμιος αποδεκτός ορισμός για την έννοια του επιχειρηματία. Η ετυμολογία της λέξης είναι γαλλική (entreprendre) και σε πιστή μετάφραση αποδίδεται με το ρήμα ‘αναλαμβάνω’ (undertake). Διαχρονικά, η έννοια του επιχειρηματία έχει αποδοθεί με ποικιλία ορισμών. Γύρω στα 1975, επιχειρηματίας θεωρήθηκε αυτός που αναλάμβανε πρωτοβουλία, οργάνωνε κοινωνικούς και οικονομικούς μηχανισμούς και αποδεχόταν τον κίνδυνο της αποτυχίας.¹⁴

Κατά το American Heritage Dictionary, επιχειρηματίας είναι το άτομο που ιδρύει και διευθύνει μια επιχείρηση και αναλαμβάνει τους κινδύνους. Βέβαια, με την βαθύτερη έννοια του όρου, επιχειρηματίας είναι το άτομο που αρχίζει ουσιαστικά από το τίποτα και αναπτύσσει την επιχείρησή του, πετυχαίνει με σκληρή δουλειά και δημιουργική φαντασία, αντιλαμβάνεται τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται ή δημιουργεί άλλες και έχει αίσθηση του κατάλληλου χρόνου δράσης (Κανελλόπουλος Χ., 1994). Παρακάτω βρίσκονται και κάποιοι άλλοι ορισμοί που έχουν δοθεί για τον έννοια ‘επιχειρηματίας’¹⁵:

- <<Ένα άτομο που ξεκινάει μια επιχείρηση ή επιχειρήσεις, αναλαμβάνοντας μεγάλους χρηματοοικονομικούς κινδύνους.>> **New Oxford Dictionary of English**
- <<... αυτός που αναλαμβάνει κινδύνους για τους οποίους δεν μπορεί να ασφαλιστεί...>> **Say 1861**
- <<Ο επιχειρηματίας είναι ένας ξεχωριστός άνθρωπος ε ριζοσπαστικό τρόπο σκέψης.>> **Schumpeter**

¹⁴ <http://dlabs.it.teithe.gr/epixeir/epix1/1.htm>,

‘Δρόμοι εξέλιξης στο Επιχειρείν’, Ελένη Ε. Σαλάβου, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006

¹⁵ Σημειώσεις: ‘Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία’, ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010

Στην ερώτηση αν επιχειρηματίας γίνεσαι ή γεννιέσαι, δεν υπάρχει μια σαφή απάντηση. Πολλοί είναι αυτοί που γεννιούνται με κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ταλέντα, αλλά για να δημιουργηθεί ένας επιχειρηματίας απαιτείται γνώση, δεξιότητες και εμπειρία ετών. Η κυρίαρχη άποψη των ειδικών σήμερα είναι ότι οι επιχειρηματίες γίνονται μέσα από τις εμπειρίες της ζωής τους. Τονίζουν ότι ναι μεν το ταλέντο και η προδιάθεση είναι έμφυτα, αλλά πρέπει και να υπάρχουν οι απαραίτητες συνθήκες για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας.

Σε όλη την διάρκεια της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και ιδιαίτερα μπροστά στη λήψη αποφάσεων και την επιλογή εναλλακτικών λύσεων, οι επιχειρηματίες πρέπει να συνδυάζουν τέσσερα στοιχεία:

- Να είναι δεκτικοί στο καινούργιο και να βλέπουν τις συλλογικές ανάγκες.
- Να συνδέουν τις υπάρχουσες γνώσεις και τις νέες ιδέες προκειμένου να ανταποκριθούν στις επερχόμενες αλλαγές.
- Να καλλιεργούν την διαίσθησή τους που θα τους επιτρέψει να σταθμίζουν τα δεδομένα πέρα από τις όποιες αναλύσεις και να μην φοβούνται να ρισκάρουν.
- Να αναζητούν τα απαραίτητα εργαλεία και μέσα για την εφαρμογή των στόχων τους λαμβάνοντας υπόψη την πιο συμφέρουσα διαδρομή κάθε φορά.

1.3.2 Χαρακτηριστικά ενός επιτυχημένου επιχειρηματία

Η ιδιοκτησία μιας επιχείρησης απαιτεί την ικανότητα χειρισμού διαφορετικών καταστάσεων. Η προσωπικότητα του επιχειρηματία είναι σημαντικός παράγοντας προκειμένου να προσδιοριστεί η κατάλληλη επιχειρηματική δραστηριότητα που κάποιος θα εμπλακεί και θα διαχειρίζεται σε καθημερινή βάση.¹⁶ Όχι μόνο η έναρξη, αλλά και η ανάπτυξη της επιχείρησης, εξαρτώνται πάρα πολύ από τις γνώσεις και τις ικανότητες του ανθρώπου που τη διευθύνει.

¹⁶ <http://kallithea.hua.gr/epixeirein/dihm4%20docs/makropoulos1.pdf>.

Σημειώσεις: 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010

Υπάρχουν κάποια βασικά χαρακτηριστικά που πρέπει να κατέχει ένας επιχειρηματίας για να είναι επιτυχημένος:

- 1. Εργατικότητα και ανεκτικότητα στις δυσχέρειες,** πρέπει να εργάζεται σκληρά και να μην επηρεάζεται από μια αποτυχία, αλλά να μαθαίνει από αυτήν.
- 2. Διορατικότητα και ικανότητα ρεαλιστικού προγραμματισμού,** να μπορεί να <<βλέπει>> τις ευκαιρίες και να τις προγραμματίζει σωστά.
- 3. Προσαρμοστικότητα και ανοχή στις μεταβολές,** να μπορεί να προσαρμόζεται στις υπάρχουσες συνθήκες χωρίς να επηρεάζεται η εργασία και η ψυχολογία του.
- 4. Υπευθυνότητα,** να αναλαμβάνει τις ευθύνες για τις πράξεις του.
- 5. Ικανότητα επικοινωνίας,** η συνεργασία με προσωπικό, πελάτες, επενδυτές βασίζεται στην σωστή επικοινωνία.
- 6. Ικανότητα στην οργάνωση και διοίκηση,** να μπορεί να λειτουργεί σε πλαίσιο ομάδας και να ξέρει να διαχειρίζεται και να οργανώνει πόρους και ανθρώπινο δυναμικό.
- 7. Κίνητρο για διάκριση,** να έχει κίνητρα – στόχους για την ανάπτυξη και αναγνώριση της επιχείρησής του.
- 8. Ηγεσία,** να διαθέτει ηγετικές ικανότητες.
- 9. Ικανότητα να εμπνεύσει,** να μπορεί να μεταδώσει τις ιδέες του, το όραμά του.
- 10. Αξίες,** να διέπεται από αξίες όπως συνεργασία, δικαιοσύνη, ισορροπία του περιβάλλοντος.

Ο επιχειρηματίας και οι προσωπικοί του στόχοι, αντιλήψεις, απόψεις, αναστολές, φόβοι και προσωπικοί περιορισμοί, είναι εκείνοι που καθορίζουν και τους στόχους της επιχείρησης. Ο κάθε επιχειρηματίας, επιδιώκει την υλοποίηση καθορισμένων στόχων, που είναι συνάρτηση της θέσεως του από άποψη επιβίωσης και των συνθηκών που υπάρχουν στο περιβάλλον που δραστηριοποιείται.¹⁷

¹⁷ <http://www.epiheirimatikotita.gr/joomla157/pdf>.

Σημειώσεις: 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010

1.3.3 Ο επιχειρηματίας και οι φόβοι του <<επιχειρείν>>

Η επιχειρηματική δραστηριότητα έχει ως τελικό σκοπό το κέρδος, το οποίο είναι πάντα συνάρτηση του ρίσκου, δηλαδή του κινδύνου που είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο επιχειρηματίας. Το ρίσκο που προτίθεται να αναλάβει ένας επιχειρηματίας, δείχνει το βαθμό αβεβαιότητας στον οποίο είναι διατεθειμένος να λειτουργήσει. Η επιχειρηματικότητα δεν είναι λύση ανάγκης, ούτε ευκαιρία για γρήγορα κέρδη. Αποτελεσματικός επιχειρηματίας γίνεται κάποιος όταν έχει όραμα και όταν καταφέρει να το υλοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.¹⁸

Ένα βασικό αξίωμα της οικονομικής σκέψης είναι ότι ο άνθρωπος σαν ορθολογικό ον, επιλέγει και αποφασίζει την συμπεριφορά εκείνη που μεγιστοποιεί τα οφέλη του. Στην πραγματικότητα τα πράγματα όμως είναι περίπλοκα, γιατί η επιλογή που προϋποθέτει πλήρη γνώση των αποτελεσμάτων είναι αδύνατη. Για αυτό το λόγο οι επιχειρηματίες έχουν στη διάθεσή τους διαφορετικές πορείες δράσης για την πραγματοποίηση του σκοπού τους, καθεμία από τις οποίες συνοδεύεται από διαφορετικό ύψος κινδύνου .

Δεν είναι λίγοι οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ένας επιχειρηματίας, και μπορούν να διακριθούν ανάλογα με την προέλευσή τους σε ενδογενείς, που απορρέουν από τις αποφάσεις του επιχειρηματία και σχετίζονται άμεσα με τη λειτουργία της επιχείρησης, και από εξωγενείς, που σχετίζονται με το περιβάλλον που συναναστρέφεται ένας επιχειρηματίας, προμηθευτές, ανταγωνιστές κ.ά..

Υπάρχουν πάντα και οι κίνδυνοι που έχουν να κάνουν με τη φύση της επιχείρησης και χωρίζονται σε δυνάμενους και μη δυνάμενους να υπολογισθούν. Οι πρώτοι μπορούν να υπολογισθούν μαθηματικά με την χρήση των πιθανοτήτων και έτσι να γίνει κάποια σχετική ασφάλεια, το κόστος της οποίας θα ενταχθεί στο γενικότερο κόστος παραγωγής. Οι άλλοι κίνδυνοι αποτελούν το λεγόμενο επιχειρηματικό ρίσκο.

18

<http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/log/2010/VasilakisPolykarpos,MouzakisVasileios/attached-document-1265705998-736419-16329/Vasilakis2010.pdf>,
Σημειώσεις: 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα

Η αγωνία λοιπόν του επιχειρηματία, ο κίνδυνος, το ρίσκο, είναι να μετατρέψει την αβεβαιότητα του μέλλοντος, σε ελεγχόμενες πιθανότητες μέσα από μια μεθοδευμένη διαδικασία. Η διαδικασία αυτή στηρίζεται στη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων και πληροφοριών και απαιτεί τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων.

1.3.4 Ο επιχειρηματίας ως καινοτόμος

Όπως είδαμε πιο πάνω, επιχειρηματίας είναι κάποιος που αξιοποιεί και δημιουργεί, με τις γνώσεις που διαθέτει, κάθε ευκαιρία κέρδους στην αγορά.¹⁹

Η λειτουργία των επιχειρηματιών είναι να αναθεωρούν ή και να προκαλούν επανάσταση στη διαδικασία παραγωγής με την εκμετάλλευση μιας επινόησης ή γενικότερα μιας τεχνικής δυνατότητας, για την παραγωγή ενός νέου αγαθού ή ενός παλαιότερου αλλά με νέες μεθόδους παραγωγής.

Ο επιχειρηματίας καινοτομεί με τους εξής τρόπους: α) δημιουργεί ένα νέο ή καλύτερο προϊόν, β) χρησιμοποιεί νέες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης της επιχείρησης, γ) δημιουργεί μια νέα αγορά.

Κάθε καινοτομία συνοδεύεται από διαφορετικό ύψος κινδύνων και κερδών. Ο επιχειρηματίας θα πρέπει να συγκεντρώσει και να αξιολογήσει πληροφορίες για παρόμοια προϊόντα που υπάρχουν, την αγοραστική δύναμη των πελατών κ.ά.

Σήμερα, οι σύγχρονοι επιχειρηματίες δεν είναι οι ίδιοι εφευρέτες των καινοτομιών που εισάγουν, αλλά βρίσκουν έτοιμες τις εφευρέσεις στα τμήματα έρευνας και ανάπτυξης διαφόρων επιχειρήσεων ή οργανισμών.

¹⁹ Σημειώσεις: 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010, http://www.liaison.tuc.gr/fileadmin/users_data/liaison/Library/Innovation/seminario_kainotomia_vliamos.pdf, 10/08/2011

1.3.5 Venture Capital: Ενίσχυση στον νέο επιχειρηματία

Είναι γεγονός ότι ο νέος επιχειρηματίας προβληματίζεται συχνά για την εύρεση των απαραίτητων κεφαλαίων για να αρχίσει τη δραστηριότητά του και να την υποστηρίξει στο πρώτο διάστημα μέχρι να αρχίσει η κανονική εισροή κερδοφορίας. Για τον σκοπό αυτό υπάρχουν πολλές λύσεις, με αυτή του **Venture Capital** να αποδεικνύεται ελκυστική για πολλούς νέους επιχειρηματίες.²⁰

Πρόκειται για κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών. Ο όρος Venture Capital ερμηνεύεται ως μέσο-μακροπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής απόδοσης και υψηλού κινδύνου με συμμετοχή στα ίδια κεφάλαια νέων ή ταχέως αναπτυσσόμενων μη εισηγμένων επιχειρήσεων.

Εναλλακτικά, μπορούμε να ορίσουμε το Venture Capital ως έναν τρόπο χρηματοδότησης της ίδρυσης, ανάπτυξης ή εξαγοράς μιας εταιρείας, βάσει του οποίου ο επενδυτής αποκτά τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ως αντάλλαγμα για την παροχή χρηματοδότησης. Κυρίως στηρίζει τις ανάγκες δυναμικών και γρήγορα αναπτυσσόμενων εταιρειών που χρειάζονται ίδια κεφάλαια για να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξή τους.

Οι επενδύσεις τύπου Venture Capital χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό κινδύνου, διότι η κεφαλαιοδοτούμενη επιχείρηση πιθανόν να μην έχει ακόμη επαρκώς δοκιμασθεί στην πράξη, καθώς και διότι υφίσταται σχετικά υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, λόγω του μεσομακροπρόθεσμου χαρακτήρα της επένδυσης.

²⁰ 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010, <http://www.hvca.gr/venture-capital/ti-einai-to-venture-capital-to-private-equity.html>, <http://www.plant-management.gr/index.php?id=972>

Η κεφαλαιακή ενίσχυση μιας εταιρείας είναι δυνατή τόσο σε αρχικό στάδιο (σποράς ή εκκίνησης) όσο και σε μεταγενέστερο (ανάπτυξης ή εξαγοράς). Οι αποδόσεις στις οποίες αποβλέπουν οι χρηματοδότες είναι ανάλογες του επιχειρηματικού κινδύνου που αναλαμβάνουν. Επιπλέον, το Venture Capital χρησιμοποιείται συχνά και στην περίπτωση μεταβίβασης της εταιρικής ιδιοκτησίας είτε σε μετόχους μειοψηφίας, είτε σε ομάδες στελεχών των εταιρειών (management buy-outs), προσφέροντας την απαιτούμενη χρηματοδότηση για την επίτευξη των επιχειρηματικών τους στόχων.

Η χρηματοδότηση Venture Capital πραγματοποιείται συνήθως μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, κατά την οποία δε συμμετέχουν οι υφιστάμενοι μέτοχοι προκειμένου να συμμετάσχει η εταιρεία επιχειρηματικών κεφαλαίων. Οι εταιρείες Venture Capital χρησιμοποιούν και διάφορα άλλα εργαλεία για να πραγματοποιήσουν τις επενδύσεις τους, όπως προνομιούχες μετοχές ή μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια. Ως επί το πλείστον, ο κύριος μέτοχος εξακολουθεί να διατηρεί τον έλεγχο της εταιρείας του μετά την επένδυση του χρηματοδότη.

Το Venture Capital αποτελεί μια σχετικά νέα μορφή χρηματοδότησης που πρωτοεμφανίστηκε στις Η.Π.Α. μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στην Ελλάδα άρχισε να αναπτύσσεται με μεγάλη επιτυχία από τις αρχές της δεκαετίας του '90. Η χρηματοδότηση μέσω του θεσμού αυτού έχει οδηγήσει σε εντυπωσιακή ανάπτυξη πολλές από τις επιχειρήσεις που την αξιοποίησαν. Τέτοιες περιπτώσεις στη χώρα μας αποτελούν οι εταιρείες Goody's, Γερμανός και Chipita, ενώ σε άλλες χώρες, γνωστά παραδείγματα εταιρειών που χρηματοδοτήθηκαν με τον τρόπο αυτό είναι οι Microsoft, Amazon.com και Yahoo!

Το Venture Capital συνδυάζει τα παραδοσιακά πλεονεκτήματα ενός μεγάλου επενδυτικού φορέα (υψηλής κεφαλαιακής βάσης, υψηλής ποιότητας management) με το δυναμισμό των μικρών εταιριών (καινοτομία, ευελιξία, ταχύτητα λήψης αποφάσεων). Αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς παγκοσμίως ενώ, σύμφωνα με αποτελέσματα ερευνών, οι εταιρείες που χρησιμοποιούν αυτή τη μορφή χρηματοδότησης αναπτύσσονται ταχύτερα από τους ανταγωνιστές τους.

1.4 Επιχειρηματικό σχέδιο

Πριν από την εκκίνηση μια επιχείρησης ή για την βελτίωση της απόδοσής της, απαραίτητη είναι η δημιουργία ενός επιχειρηματικού σχεδίου. Η σύνταξή του είναι αναγκαία, καθώς δίνει ξεκάθαρα την εικόνα της αγοράς, των ανταγωνιστών και των πελατών της επιχείρησης. Με απλά λόγια, το επιχειρηματικό σχέδιο είναι μια δεσμευτική υπόσχεση ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα θα γίνει σύμφωνα με συγκεκριμένους όρους, με συγκεκριμένη διαδοχή, με συγκεκριμένο τρόπο λήψης και υλοποίησης αποφάσεων και θα οδηγεί σε προβλεπόμενο επίπεδο κερδών.²¹

Αποτελεί χρήσιμο εργαλείο, καθώς συμβάλλει στη δομή, στην οργάνωση και στη σωστή λήψη αποφάσεων. Ακόμη, βοηθά στην καταγραφή, ανάλυση και κατανόηση της αγοράς, των καταναλωτών και του ανταγωνισμού, και καταδεικνύει την επίτευξη ή όχι των στόχων.

Σήμερα, θεωρείται απαραίτητο εργαλείο μιας σύγχρονης επιχείρησης και συχνά προαπαιτείται να προσκομίζεται π.χ. στη λήψη δανείου από τις τράπεζες. Σκοπός του είναι να αναλύσει την υπάρχουσα κατάσταση (αγορά, επιχείρηση) και να καθοδηγήσει τις ενέργειες των μελών-στελεχών της επιχείρησης προς συγκεκριμένες κατευθύνσεις και τακτικές.

²¹ http://www.career.tuc.gr/05_02.html,

<http://www.serresbiz.com/312c/el/other/third/businessguide.pdf>,

Σημειώσεις: 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010

1.4.1 Πως η επιχείρηση αποκτά ανταγωνιστικό πλεονέκτημα με το επιχειρηματικό σχέδιο

Το επιχειρηματικό σχέδιο πρέπει να είναι κυρίως σαφές, κατανοητό και ρεαλιστικό, αλλά για να αποκτηθεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα από την χρήση του, πρέπει η επιχείρηση να διαθέτει τα παρακάτω βασικά στοιχεία:

- Ισχυρά προσόντα έρευνας και ανάπτυξης.
- Πρόσβαση σε πνευματική ιδιοκτησία: εμπορικά σήματα και απόρρητα, πατέντες, πνευματικά δικαιώματα.
- Αποκλειστικά δικαιώματα μεταπώλησης ή διανομής.
- Ιδιοκτησία κεφαλαιουχικού εξοπλισμού (εξειδικευμένα μηχανήματα, εξοπλισμός εξερεύνησης, στόλοι παράδοσης, ικανότητα πλεονασματικής παραγωγής).
- Ανώτερη υποστήριξη προϊόντος και/ ή πελατών.
- Παραγωγή με χαμηλό κόστος.
- Ανώτερες βάσεις δεδομένων, πληροφορίες μανάτζμεντ και ικανότητα επεξεργασίας στοιχείων.
- Ικανότητες μάρκετινγκ σχετικά με συγκεκριμένους τύπους πελατών (π.χ. άμυνα), τμήματα αγοράς (π.χ. εφήβους), κανάλια (π.χ. λιανικές πωλήσεις, τηλεφωνικές πωλήσεις).
- Πρόσβαση σε κεφάλαιο κίνησης.
- Υπεροχή σε μανάτζμεντ, λειτουργικά, διοίκηση.
- Περιορισμοί εισόδου.

1.4.2 Σκοπός του επιχειρηματικού σχεδίου

Σκοπός του επιχειρηματικού σχεδίου είναι να αναλύσει την υπάρχουσα κατάσταση, και να καθοδηγήσει τις ενέργειες της επιχείρησης.²² Το να έχεις μια καλή επιχειρηματική ιδέα δεν είναι παρά μόνο το πρώτο βήμα. Η καλή

²² 'Οδηγός σύνταξης επιχειρηματικού σχεδίου', Μπαλάκος Αποστόλης, Πρεολορέντζος Γιώργος, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2003

επιχειρηματική ιδέα μπορεί να υποστηριχθεί μόνο αν το περιεχόμενό της είναι καλά διατυπωμένο. Η ανάπτυξη ενός Επιχειρηματικού Σχεδίου δίνει τη δυνατότητα στον εμπνευστή της ιδέας αυτής να διατυπώσει και να οργανώσει το σκεπτικό του εγγράφως.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο εσωτερικά στην επιχείρηση, από τον ιδρυτή, τη διοικητική ομάδα και το προσωπικό, όσο και από εξωτερικούς φορείς, όπως μελλοντικούς συνεργάτες, επενδυτές κ.ά.. Αυτό που προσφέρεται στους ενδεχόμενους επενδυτές είναι αναλυτικές πληροφορίες για όλες τις δραστηριότητες της εταιρείας. Λειτουργεί ως οδηγός για την επιχείρηση, καθώς αυτή αναπτύσσεται.

Ένα επιχειρηματικό σχέδιο χρησιμοποιείται κυρίως σαν προωθητικό υλικό. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προσέλκυση των επενδυτών και είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση κεφαλαίου. Προσφέρει αναλυτικές πληροφορίες για όλες τις δραστηριότητες της εταιρείας και αντανακλά τις επιδιώξεις της επιχείρησης, ώστε οι πιθανοί επενδυτές να μπορούν να σχηματίσουν άποψη για το πόσο καλή είναι η ευκαιρία και για την ικανότητα της διοίκησης να την εκμεταλλευτεί αποτελεσματικά.

Το Επιχειρηματικό Σχέδιο είναι αναγκαίο για κάθε νεοσύστατη επιχείρηση και σε κάθε νέα επιχειρηματική δραστηριότητα. Αποτελεί ένα προσχέδιο του πως θα μοιάζει η επιχείρηση στο μέλλον, αν και θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς για τις νέες εξελίξεις. Πιο συγκεκριμένα, καθορίζει τους βασικούς δείκτες απόδοσης για την αξιολόγηση των μελλοντικών δραστηριοτήτων.

Σαν συμπέρασμα μπορούμε να πούμε ότι ένα επιχειρηματικό σχέδιο δεν βοηθά απλώς μια επιχείρηση στην προσπάθειά της για εξασφάλιση χρηματοδότησης, αλλά συμβάλλει και στην ανάπτυξη της επιχείρησης μακροπρόθεσμα. Χρησιμεύει ως εγχειρίδιο για την επιχείρηση και ως σημείο αναφοράς για τους επενδυτές και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

1.4.3 Πλεονεκτήματα από τη σύνταξη ενός επιχειρηματικού σχεδίου

Ένα σωστά οργανωμένο επιχειρηματικό σχέδιο είναι πηγή πλεονεκτημάτων και για τους επιχειρηματίες και για τους επενδυτές. Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν αφορούν και τον επιχειρηματία και τον επενδυτή. Τις δύο, δηλαδή, πλευρές που συμμετέχουν στην προσπάθεια ανεύρεσης κεφαλαίου μιας νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας.²³

Όσον αφορά τον επιχειρηματία, αποτελεί έναν οδηγό για την επιχείρηση, καθώς αποτελεί τη βάση για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας της επιχείρησης και δίνει την δυνατότητα στη διοίκηση να εξετάζει το βαθμό επίτευξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα:

- Προσελκύει το ενδιαφέρον πιθανών επενδυτών.
- Επιτρέπει την γρηγορότερη και ευκολότερη διάδοση της επιχειρηματικής πρότασης σε μεγαλύτερο αριθμό υποψήφιων επενδυτών.
- Αποτελεί οδηγό για την δημιουργία αξίας από και προς την επιχείρηση.
- Συμβάλλει στη συνεχή βελτίωση της επιχείρησης.
- Αποτελεί τη βάση για παρακολούθηση και έλεγχο.
- Δημιουργεί εμπεριστατωμένη επανατροφοδότηση για τους αναγνώστες του.

Από την πλευρά των επενδυτών, δίνει τη δυνατότητα σύγκρισης πολλών επιχειρηματικών προτάσεων σε μικρό χρονικό διάστημα. Επίσης, παρέχει την δυνατότητα αξιολόγησης των δυνατοτήτων υλοποίησης μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας πριν πραγματοποιηθεί η επένδυση. Ο επενδυτής είναι σε θέση να παρακολουθεί, μέσω του επιχειρηματικού σχεδίου, και να ελέγχει την πορεία την επένδυσής του.

²³ 'Οδηγός σύνταξης επιχειρηματικού σχεδίου', Μπαλάκος Αποστόλης, Πρεολορέντζος Γιώργος, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2003

1.4.4 Δομή του Επιχειρηματικού Σχεδίου

Τα βασικά μέρη του επιχειρηματικού σχεδίου, παρόλο που στη βιβλιογραφία μπορεί να συναντώνται με διαφορετικές δομές και ονομασίες, έχουν την ίδια σημασία. Το Επιχειρηματικό Σχέδιο είναι ένα έγγραφο προσαρμοσμένο στην εκάστοτε επιχείρηση που παρέχει πληροφορίες για την επιχειρησιακή δραστηριότητα.²⁴ Παρακάτω παρουσιάζεται το ελάχιστο περιεχόμενο που θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα επιχειρηματικό σχέδιο, ώστε να είναι σε θέση να ενισχύσει την επιχειρηματική πρόταση και να απαντήσει σε όλα τα κρίσιμα ερωτήματα που πιθανώς θα έχουν οι ενδεχόμενοι επενδυτές.²⁵

- **Συνοπτική Παρουσίαση**
 - Ø Σύντομη παρουσίαση της επενδυτικής πρότασης
- **Προϊόν/υπηρεσία**
 - Ø Περιγραφή του προϊόντος ή της υπηρεσίας, με έμφαση στο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα
- **Ομάδα διοίκησης**
 - Ø Βιογραφικά και πληροφορίες για τους ανθρώπους πίσω από την επενδυτική πρόταση
- **Ανάλυση αγοράς και ανταγωνιστών**
- **Μάρκετινγκ και πωλήσεις**
 - Ø Στρατηγική τιμολόγησης και προώθησης
 - Ø Διάθεση και διακίνηση
- **Οργάνωση**
 - Ø Κατανομή εργασιών ανά τμήμα
- **Πρόγραμμα υλοποίησης**
 - Ø Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και ορόσημα
- **Ευκαιρίες και κίνδυνοι**
 - Ø Κίνδυνοι και οικονομικές επιπτώσεις

²⁴ 'Οδηγός σύνταξης επιχειρηματικού σχεδίου', Μπαλάκος Αποστόλης, Πρεολορέντζος Γιώργος, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2003, Σημειώσεις: 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010

²⁵ <http://www.hvca.gr/epixeirhmaties/h-shmasia-toy-business-plan.html>

- ∅ Ανάλυση ευαισθησίας
- **Χρηματοοικονομικά**
 - ∅ Απαιτούμενα κεφάλαια και χρήση κεφαλαίων
 - ∅ Προβλεπόμενα έσοδα και έξοδα
 - ∅ Προβολές λογιστικών καταστάσεων

1.5 Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα

Λόγω της σημασίας της επιχειρηματικότητας για τον επιχειρηματικό κόσμο και την κοινωνία ολόκληρη, είναι επιτακτική η προσέγγιση του θέματος της εκπαίδευσης σε αυτήν. Η εκπαίδευση αυτή, διευκολύνει τους μελλοντικούς επιχειρηματίες και εργαζόμενους να αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες και να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τις λειτουργίες της επιχείρησης.²⁶

Μια σοβαρή διαφορά που πρέπει να επισημάνουμε είναι ανάμεσα στην εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα και στην εκπαίδευση στη διοίκηση, στην ουσιαστική δηλαδή διαφορά ανάμεσα σε έναν επιχειρηματία και ένα διοικητικό ή τεχνικό στέλεχος. Η επιχειρηματικότητα είναι εξωστρεφής διαδικασία, ενώ η διοίκηση εσωστρεφής. Γι' αυτό, η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα πρέπει να διαφοροποιείται ως προς το περιεχόμενο, τις μορφές και τις μεθόδους.

Η επιχειρηματικότητα περισσότερο ασκείται, παρά διδάσκεται. Η εκπαίδευση σε αυτήν δεν γίνεται μέσω εγχειριδίων, ούτε αξιολογείται ή πιστοποιείται μέσω τεστ. Έτσι, όταν εκλαμβάνεται λανθασμένα ως διοίκηση

²⁶ <http://www.tetras-consult.gr/resources/Resources/Papers%20in%20Greek/Entrepreneurship%20today.pdf>

επιχειρήσεων ή οργανισμών, στερεί στους εκπαιδευόμενους την πραγματική επαφή τους με την αγορά. Μια καλή πρακτική για την κατανόησή της είναι η γνωριμία των εκπαιδευόμενων με ιστορίες επιτυχίας και αποτυχίας ή προδοσίας από ήδη ενεργούς επιχειρηματίες και επαγγελματίες διαφόρων κλάδων ή περιοχών.

Για μια αποτελεσματική εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, απαραίτητες προϋποθέσεις είναι η ύπαρξη ολοκληρωμένων μοντέλων αξιοποίησης της συλλογικής ευφυΐας και εμπειρίας, η χρήση σεναρίων και βιωματικών τεχνικών και η ύπαρξη standards για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης. Στα οφέλη μια τέτοιας εκπαίδευσης συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- Ικανότητα για μετάφραση προβλημάτων σε ευκαιρίες και υπέρβαση δυσκολιών.
- Γνώση μέσα από λάθη, αποτυχίες και διαχείριση ρίσκου.
- Ανάπτυξη κουλτούρας εργασίας (επιχειρηματικής - επαγγελματικής) και καταναλωτικής συνείδησης.
- Διερεύνηση ζητημάτων ηθικής και συσχετίσή τους στη καθημερινή πρακτική της εργασίας.
- Αλλαγή της προσωπικής και επαγγελματικής νοοτροπίας, αναφορικά με την αυτογνωσία και την αυτοεκτίμηση, την υπευθυνότητα, τη κινητοποίηση, την ομαδικότητα, την επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργικότητα.
- Αναγνώριση της επιχειρηματικότητας σαν ένα τρόπο επιβίωσης, στα πλαίσια σεβασμού και προστασίας του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

1.6 Επιχειρηματικότητα και καινοτομία

²⁷<< Καινοτομία είναι το εργαλείο που διαθέτουν οι επιχειρηματίες για να εκμεταλλευτούν την αλλαγή, η οποία αποτελεί την ευκαιρία μίας διαφορετικής επιχειρηματικής δραστηριότητας>> (Drucker 1985).

²⁷ <http://www.tetras-consult.gr/resources/Resources/Papers%20in%20Greek/Entrepreneurship%20today.pdf>, <http://www.scribd.com/doc/>

Η επιχειρηματικότητα είναι στενά συνδεδεμένη με την καινοτομία, καθώς αναζητά διαρκώς κάτι το νέο που να ανταποκρίνεται στις εξελισσόμενες ανάγκες της επιχείρησης ή του οργανισμού. Οι καλοί επιχειρηματίες χαρακτηρίζονται από καινοτόμες ιδέες και συσχετίζουν τις γνώσεις τους με πρακτικές εφαρμογές που ανταποκρίνονται στις τρέχουσες ανάγκες.

Σήμερα, μέσα σε ένα γενικότερο κλίμα ανασφάλειας και αναταράξεων στον επιχειρηματικό κόσμο, η εφαρμογή στρατηγικής καινοτομίας στις επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον απαιτεί από μία επιχείρηση για να είναι ανταγωνιστική να καινοτομεί συνεχώς και να διαφοροποιείται.

Η καινοτομία μπορεί να αφορά είτε στο επιχειρησιακό μοντέλο, είτε να είναι τεχνολογική. Σημασία έχει πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται και υιοθετείται από την αγορά και όχι πόσο έξυπνη είναι. Για παράδειγμα, μελέτες δείχνουν ότι οι περισσότεροι χρήστες κινητού τηλεφώνου χρησιμοποιούν κάτω από το 20% των δυνατοτήτων που προσφέρει. Αυτό σημαίνει ότι πολλές <<καινοτόμες>> δυνατότητές του δεν προσφέρουν αξία.

Στις επιχειρήσεις η καινοτομία είναι η συνεχής διαδικασία που ξεκινά από την σύλληψη μιας ιδέας, περνά από το στάδιο υλοποίησης και φθάνει στην εμπορία. Αποτελεί, δηλαδή, τον μετασχηματισμό μιας νέας ιδέας σε ένα καινούργιο είδος που εισάγεται με επιτυχία στην αγορά.²⁸

Η καινοτομία οδηγεί σε επιχειρηματική επιτυχία μόνο όταν γίνει βασική φιλοσοφία της επιχείρησης. 'Καινοτομική είναι η επιχείρηση που έχει κατανοήσει: α) ότι η καινοτομία αποτελεί επιχειρησιακή διαδικασία και δεν είναι ένα τυχαίο γεγονός και β) ότι είναι αναγκαίο το management της καινοτομικής δραστηριότητας.'²⁹

Η καινοτομία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της επιχειρηματικότητας και είναι άρρηκτα δεμένη με την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη.

²⁸ http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_de/1996-2000/3254pe.pdf

²⁹ Επιχειρηματικότητα & Καινοτομίες, Το Management της Επιχειρηματικής Καινοτομίας, Ζωή Γεωργαντά, Εκδόσεις ΑΝΙΚΟΥΛΑ, 2003

1.7 Επιχειρηματικότητα και ανταγωνισμός

Ο υγιής ανταγωνισμός, λειτουργεί υπέρ του επιχειρηματία. Μια επιχείρηση για να έχει μακροχρόνια βιωσιμότητα πρέπει να είναι ανταγωνιστική. Όταν επιτυγχάνει κέρδη υψηλότερα του μέσου όρου των άλλων επιχειρήσεων που παράγουν ίδιο ή παρόμοιο προϊόν, τότε θεωρείται ότι παρουσιάζει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.³⁰

Ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός μειώνει τις τιμές, βελτιώνει την ποιότητα και διευρύνει τις επιλογές των καταναλωτών. Τέλος, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της τεχνολογικής καινοτομίας.

Για να είναι ανταγωνιστική μια επιχείρηση, θα πρέπει να προσφέρει την καλύτερη σχέση μεταξύ της τιμής και της ποιότητας των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσφέρει σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Όμως εκείνος που θα κρίνει ποια επιχείρηση προσφέρει την καλύτερη σχέση τιμής – ποιότητας είναι ο καταναλωτής. Οπότε οι επιχειρήσεις θα πρέπει να σκέφτονται σαν να ήταν καταναλωτές για να κάνουν την επιχείρησή τους πιο ανταγωνιστική. Με τον τρόπο αυτό αναγνωρίζουν τα πλεονεκτήματά τους απέναντι στους ανταγωνιστές τους και φροντίζουν για την βελτίωση των πλεονεκτημάτων αυτών.

Πριν από την έναρξη μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας, για να είναι η επιχείρηση πιο ανταγωνιστική, ο επιχειρηματίας θα πρέπει να γνωρίζει:

- Την άποψη των καταναλωτών των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων
- Την οικονομική δυνατότητα των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων που υπάρχουν στον κλάδο που ο επιχειρηματίας σκοπεύει να δραστηριοποιηθεί
- Το μερίδιο αγοράς των ανταγωνιστών του και
- Τη δυνατότητα εφαρμογής καινοτομιών από τους ανταγωνιστές

Γνωρίζοντας τα παραπάνω, ο επιχειρηματίας μπορεί να προσαρμοστεί γρηγορότερα στις κινήσεις των ανταγωνιστών του στο μέλλον και να λάβει ορθότερες αποφάσεις για το παρόν.

³⁰ http://kallithea.hua.gr/epixeirein/idea.htm#2. Η_Ανταγωνιστικότητα_,
<http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/log/2010/VasilakisPolykarpos,MouzakisVasileios/attached-document-1265705998-736419-16329/Vasilakis2010.pdf>

1.8 Παγκοσμιοποίηση και Επιχειρηματικότητα

Η παγκοσμιοποίηση έχει μεταβάλλει ριζικά τις συνθήκες κάτω από τις οποίες λειτουργούν οι επιχειρήσεις, άσχετα από το μέγεθός τους, τον τομέα δραστηριοποίησης τους και από τοπικό ή διεθνή χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τους.³¹

Υπό μία ευρεία έννοια, «η παγκοσμιοποίηση είναι μία διαδικασία αυξανόμενου ανοίγματος τόσο των παραδοσιακών όσο και των άυλων συνόρων, που αφορά τον χρόνο και τον χώρο, τα σύνορα κρατών και οικονομιών, βιομηχανίες και οργανισμούς, πολιτισμικά πρότυπα και αντιλήψεις τις περιρρέουσας πραγματικότητας.»³²

Οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης στις επιχειρήσεις αναμένονται να είναι σημαντικές. Όλο και μεγαλύτερα τμήματα των αγορών θα καταλαμβάνονται από παγκοσμιοποιημένες επιχειρήσεις. Σε λίγα χρόνια, λίγες θα μπορούν να παραμείνουν απρόσβλητες από το διεθνή ανταγωνισμό, ο οποίος θα περιορίσει το ζωτικό τους χώρο.

Οι επιχειρήσεις και οι δημόσιοι οργανισμοί, επομένως, θα πρέπει να προσαρμόσουν τη συμπεριφορά τους και τις στρατηγικές τους στα νέα δεδομένα, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να παραμείνουν ανταγωνιστικές και συνεπώς, να κατορθώσουν να ευημερήσουν και να επιβιώσουν μακροχρόνια.

³¹ Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία: «Πώς μπορεί μία επιχείρηση να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογικής καινοτομίας.», Γ. Κακοσούλη, Ε. Κοντάκη και Ε. Τέμπου

³² Parker, B. (1998) Globalization and Business Practice: Managing Across Boundaries

1.9 Η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα

1.9.1 Η επιχειρηματικότητα στην ελληνική πραγματικότητα

Για να ξεκινήσει κάποιος μια επιχείρηση, χρειάζεται η κατάλληλη επιχειρηματική ιδέα και οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι. Η πλειοψηφία των Ελλήνων θεωρεί ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι και ότι υπάρχουν δυσκολίες αδειοδότησης.

Σύμφωνα με στοιχεία που προκύπτουν από στατιστικές έρευνες, είναι σαφές ότι η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα υπολείπεται σε σχέση με τον διεθνή περίγυρο. Προτιμάται η εξαρτημένη εργασία και μάλιστα θεωρείται πιο εφικτή από το ενδεχόμενο αυτοαπασχόλησης.³³

Ένα ακόμα σοβαρό πρόβλημα είναι τα εσωτερικά εμπόδια που δημιουργούνται και εμποδίζουν την επιχειρηματική δραστηριότητα. Ο μεγάλος όγκος γραφειοκρατικών πράξεων, το μη ικανοποιητικό θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο για την ίδρυση μιας επιχείρησης, για την χρηματοδότησή της και η αυξημένη φορολογική επιβάρυνση σε συνδυασμό με τον χαμηλό βαθμό προστασίας των επενδυτών, συντελούν λόγους αποστροφής και αποφυγής της επιχειρηματικότητας.

Η εξοικείωση με την επιχειρηματικότητα θα πρέπει να ξεκινά από τις βαθμίδες της τυπικής εκπαίδευσης και η Ε.Ε. συνιστά την ένταξη θεμάτων επιχειρηματικότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος. Τελευταία συζητείται η ένταξη ειδικού μαθήματος επιχειρηματικότητας στα σχολεία, με διαρκή παρακολούθηση και συνεργασία του Υπουργείου Ανάπτυξης και του Υπουργείου Παιδείας για την προετοιμασία των νέων για το ενδεχόμενο επιχειρηματικής σταδιοδρομίας.

³³ Σημειώσεις: 'Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία', ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010, <http://www.scribd.com/doc/>

Αν επιθυμούμε να αναπτύξουμε την επιχειρηματικότητα στη χώρα μας θα πρέπει όχι μόνο να βελτιώσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα, αλλά και να διαμορφώσουμε μια οικονομική πολιτική που να ευνοεί την εξάσκηση αυτής της δραστηριότητας. Μερικοί τρόποι για να επιτευχθεί αυτό παρουσιάζονται παρακάτω (Καραγιάννης, 1999).³⁴ Θα μπορούσε:

- Να δημιουργηθεί ένα κλίμα όπου επικρατεί ο ανταγωνισμός και η ελευθερία για να μπορέσει ακμάσει το επιχειρηματικό πνεύμα.
- Να θεσπιστεί ένα τέτοιο θεσμικό και ηθικό περιβάλλον που να επιβραβεύει την προσπάθεια του επιχειρηματία.
- Να αποδυναμωθεί η γραφειοκρατία.
- Να μειωθούν τα εμπόδια εισόδου νέων επιχειρηματιών στους διάφορους κλάδους της οικονομίας.

Ο μεγάλος φόβος της αποτυχίας είναι γενικότερη αδυναμία της ελληνικής επιχειρηματικότητας, ο οποίος ευθύνεται επίσης και για τον έντονο προσανατολισμό των επιχειρήσεων προς τον τελικό καταναλωτή, αλλά και για το ότι τα εγχειρήματα είναι λιγότερο τολμηρά και καινοτομικά. Όμως, με τον κατάλληλο σχεδιασμό, την σωστή πληροφόρηση και εκπαίδευση και την συστηματική δουλειά, μπορεί να συνδυαστεί η υγιής επιχειρηματικότητα με την οικονομική ανάπτυξη.

1.9.2 Στοιχεία του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος – ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ

Κοιτάζοντας τη διεθνή εμπειρία, βλέπουμε διαφορετικά συστήματα και μηχανισμούς στήριξης της επιχειρηματικότητας με κρατική παρέμβαση, καθώς και με διοικητικά, φορολογικά και άλλα μέτρα ή και τη δημιουργία κρατικών ή ημικρατικών φορέων. Είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε όλους τους φορείς και τους

³⁴ <http://dlabs.it.teithe.gr/epixeir/epix1/1.htm>, 21/08/2011

μηχανισμούς του χρηματοοικονομικού συστήματος για να μπορούμε να επωφεληθούμε από τις παροχές τους.

Ένας φορέας που λειτουργεί στη χώρα μας και έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης στο χρηματοπιστωτικό και χρηματοοικονομικό σύστημα των ελληνικών μικρών επιχειρήσεων, είναι το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. Α.Ε.). Επιπλέον, καλύπτοντας μεγάλο μέρος των οικονομικών και εμπορικών κινδύνων, συμπληρώνει τα κενά και τις ανάγκες της ελληνικής αγοράς και ολοκληρώνει το υφιστάμενο σύστημα.

Σκοπός του είναι η ενθάρρυνση, προτροπή όσων γίνεται περισσότερων κοινωνικό-οικονομικών ομάδων στο επιχειρείν και, παράλληλα, ο περιορισμός των συνεπειών από μια ενδεχόμενη αποτυχία. Αυτό διασφαλίζεται με την απαλλαγή της προσημείωσης υποθήκης της μόνιμης και μοναδικής κατοικίας του επιχειρηματία, αφού το Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. του παρέχει εγγύηση.

Παράλληλα, γίνεται κάλυψη των οικονομικών του αναγκών με χαμηλό κόστος και ταυτόχρονα περιορίζεται η τοκογλυφία και η παραοικονομία σε βάρος των μικρών επιχειρήσεων. Ακόμη, προωθείται η εταιρική και ερευνητική κουλτούρα και ενθαρρύνεται η αύξηση του μεγέθους και της εξωστρέφειας των μικρών επιχειρήσεων, με τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων και την ανάπτυξη αντίστοιχων διαδικασιών παραγωγής, με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Έτσι, στις βασικές επιδιώξεις της πρωτοβουλίας αυτής εντάσσεται η υποστήριξη χιλιάδων μικρών επιχειρήσεων που έχουν μόλις ιδρυθεί ή λειτουργούν όλων των κλάδων της οικονομίας, σε όλα τα στάδια του επιχειρηματικού κύκλου (εκκίνηση, ανάπτυξη, ωρίμανση, διεθνοποίηση, αναδιάρθρωση, διαδοχή). Ακόμη επιδιώκεται η αγορά επιχειρήσεων που έχουν δυσκολία στην πρόσβαση χρηματοδότησης, και η υποστήριξη δραστηριοτήτων υψηλού κινδύνου.

Έως σήμερα, το Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε. έχει συνάψει συμβάσεις με 15 εμπορικές τράπεζες (Αγροτική, Γενική, Εθνική, Εμπορική, Eurobank Εργασίας, Ελληνική, FBB, Κύπρου, NovaBank, Λαϊκή, Πειραιώς, Probank, OmegaBank, Εγνατία, AspisBank).

Μια μικρομεσαία επιχείρηση μπορεί να ωφεληθεί από τα παραπάνω ως εξής: πρέπει να απευθυνθεί σε μια τράπεζα και εάν αυτή κρίνει οικονομικά βιώσιμο το Επιχειρηματικό Σχέδιο και επιθυμεί την εγγύηση του Ταμείου, τότε θα ενημερώσει την επιχείρηση για τα προγράμματα του ταμείου, θα συμπληρώσουν μια αίτηση εγγυοδοσίας και θα την αποστείλουν στο Ταμείο. Αυτό θα απαντήσει εντός 20 ημερών και σε περίπτωση θετικής απάντησης υπογράφεται σχετική σύμβαση πίστωσης τράπεζας και επιχείρησης, καθώς και εγγυητική πράξη μεταξύ τράπεζας και Ταμείου.³⁵

³⁵ ‘Δεοντολογία επαγγέλματος και επιχειρηματικότητα’ σημειώσεις, Στυλιάδη Στέλλα, 2010

2 Καινοτομία

Η καινοτομία κατέχει κυρίαρχο ρόλο στις μέρες μας καθώς οδηγεί στην οικονομική ανάπτυξη των οικονομικών οργανισμών. Μέσω της καινοτομίας ένας οργανισμός μπορεί να ξεπερνάει τους ανταγωνιστές του, να βελτιώνει τη λειτουργία του και να κατοχυρώνει καίρια θέση στον κλάδο.

Οι καινοτομίες επιφέρουν αλλαγές στις αγορές και αποτελούν βασική πηγή ανταγωνιστικότητας για την επιχείρηση. Χαρακτηριστικός είναι ο παράγοντας της αβεβαιότητας και του κινδύνου, που προέρχεται από τις αλλαγές, εσωτερικές και εξωτερικές, που απαιτούνται σε έναν οργανισμό για να υλοποιήσει την καινοτομία.

Οι ταχύτατες αλλαγές και τεχνολογικές εξελίξεις που χαρακτηρίζουν τη σημερινή εποχή έχουν αναγάγει την καινοτομία σε αναγκαία πρακτική για κάθε επιχείρηση και βασικό συστατικό ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

2.1 Έννοια και ορισμοί

Καινοτομώ στα αρχαία ελληνικά σημαίνει <<ανοίγω νέους δρόμους>>, ενώ ο αγγλικός όρος <<Innovation>> προέρχεται από το λατινικό ρήμα <<inno>> που έχει την έννοια του <<κάνω κάτι νέο>>. Στην οικονομική ορολογία όμως, εισήχθη από τον Schumpeter στα τέλη της δεκαετίας του '20.³⁶

³⁶ ‘ Δρόμοι εξέλιξης στο επιχειρείν’, Ελένη Ε. Σαλάβου, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006

Ο ρόλος της καινοτομίας κρίθηκε αναγκαίος για να εξηγηθεί τι προκαλεί αλλαγές σε συνθήκες ισορροπίας στην οικονομία. Οι αλλαγές είχαν να κάνουν με την εισαγωγή νέου προϊόντος, με την είσοδο σε νέα αγορά, με τη δημιουργία νέας επιχείρησης σε έναν κλάδο και με τις νέες πηγές προμήθειας προϊόντων. Στη συνέχεια, στην έννοια της καινοτομίας προστέθηκε και οτιδήποτε γίνεται με διαφορετικό τρόπο στην οικονομία.

Σήμερα, η έννοια της καινοτομίας, αποδίδεται με διαφορετικούς ορισμούς, όπως:

- <<Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων ιδεών από τους ανθρώπους, οι οποίοι εμπλέκονται κατά την διάρκεια του χρόνου σε συναλλαγές με άλλους στο πλαίσιο μίας θεσμικής λειτουργίας.>> **Van de Ven, 1986**
- <<Μία διαδικασία που ξεκινάει με μία εφεύρεση και ύστερα από την ανάπτυξή της, καταλήγει στην εισαγωγή ενός νέου προϊόντος, υπηρεσίας ή διαδικασίας στην αγορά.>> **Acs & Audretsch, 1990**
- <<Οι επιχειρήσεις αποκτούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όταν καινοτομούν. Προσεγγίζουν την καινοτομία, με την ευρύτερη της έννοια, υιοθετώντας, τόσο καινούργιες τεχνολογίες, όσο και καινούργιους τρόπους παραγωγής προϊόντων.>> **Michael Porter, 1990**
- <<Καινοτομία είναι το ειδικό εργαλείο των επιχειρηματιών, μέσω του οποίου εκμεταλλεύονται την αλλαγή σαν μια ευκαιρία για μια διαφορετική δραστηριότητα ή υπηρεσία. Είναι δυνατό να παρουσιαστεί σαν μια πειθαρχία, είναι δυνατό να μαθευτεί, είναι δυνατό να εξασκηθεί.>> **Peter Drucker**
- <<...καινοτομία δε σημαίνει μόνο την εμπορευματοποίηση ενός σημαντικού πλεονεκτήματος στο ανώτατο επίπεδο τεχνικής (ριζική καινοτομία), αλλά συμπεριλαμβάνει επίσης και την εκμετάλλευση ακόμη και μικρής-κλίμακας αλλαγών στο τεχνολογικό know-how.>> **Paul Gardiner**
- <<επιτυχής εκμετάλλευση των νέων ιδεών>> **UK DTI Innovation Unit, 1994**

- **Η καινοτομία κατά τα διάφορα λεξικά είναι:** «*Η δράση για εισαγωγή νεωτερισμού ή ένα πράγμα που εισάγεται ως νεωτερισμός*» (Νεωτερισμός δε είναι κάθε τι το νέο)
- <<*Η βιομηχανική καινοτομία περιλαμβάνει τις δραστηριότητες τεχνικού σχεδιασμού, παραγωγής, διοίκησης και εμπορίας που σχετίζονται με την εισαγωγή ενός νέου ή βελτιωμένου προϊόντος ή με την πρώτη εμπορική εφαρμογή μιας νέας ή βελτιωμένης διαδικασίας ή εξοπλισμού.*>>
Christopher Freeman, 1982

Η Καινοτομία μπορεί να αναφέρεται σε ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία, στους τρόπους παραγωγής τους ή στην τεχνολογία που χρησιμοποιείται, όπως και στην διοικητική δομή ενός οργανισμού (εσωτερικά ή εξωτερικά σε σχέση με τους πελάτες ή καταναλωτές).

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω η πρώτη επίσημη καταγραφή του ορισμού της καινοτομίας σε οικονομικό πλαίσιο, δόθηκε από τον Joseph Schumpeter, ο οποίος ήταν ο πρώτος οικονομολόγος που έδωσε έμφαση στην καινοτομία ως τη βασική πηγή δυναμισμού στην οικονομία. Σήμερα, αυτό που παρατήρησε και ερμήνευσε τότε ο Schumpeter, είναι το πλέον βασικό συστατικό επιτυχίας όλων των οικονομικών μονάδων.

2.2 Μορφές Καινοτομίας

Το φάσμα των καινοτομιών είναι πολύ μεγάλο και παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία και διαφορές. Βάση μερικών μεταβλητών, μπορούμε να διαχωρίσουμε την καινοτομία σε κάποιες κατηγορίες³⁷:

³⁷ http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2001-2005/4497pe.pdf

- **Καινοτομίες προϊόντος και διαδικασίας**

Προϊόντος είναι αυτές που αφορούν την δημιουργία νέων προϊόντων ή υπηρεσιών, όπως πχ η παραγωγή της αντιβίωσης, ενώ διαδικασίας αυτές που έχουν σχέση με ανάπτυξη νέων διαδικασιών, πολιτικών ή δομών οργάνωσης, πχ η κατασκευή έγχρωμης τυπογραφικής μηχανής, αφού καθιστούσε δυνατή την εκτύπωση διαφόρων εντύπων.

- **Οριακές και ριζικές**

Οριακές είναι οι καινοτομίες που με γνώση από την προηγούμενη εκδοχή, στην ουσία βελτιώνουν ένα προϊόν ή μια υπηρεσία ή μια διαδικασία, όπως πχ η βελτιωμένη έκδοση ενός λογισμικού. Ριζικές είναι όσες βασίζονται σε νέες ιδέες και πρωτοποριακές τεχνολογίες, όπως η χρήση laser στην ιατρική.

- **Συνιστώσας (ή τμήματος) και Συστημική (ή αρχιτεκτονικής)**

Συνιστώσας είναι η καινοτομία που αποτελεί μέρος ενός μεγαλύτερου συστήματος, όπως ένας ταχύτερος επεξεργαστής για υπολογιστή. Συστημική καινοτομία είναι όταν αφορά όλο το σύνολο, πχ ένας ταχύτερος επεξεργαστής για ένα κινητό τηλέφωνο τρίτης γενιάς.

- **Βελτιωτική καινοτομία³⁸**

Η επίτευξη της βελτιωτικής καινοτομίας βασίζεται σε υπάρχουσα γνώση και ο σκοπός της είναι να βελτιώσει τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά. Επιτρέπει την επιβίωση ήδη υπάρχοντων ανταγωνιστικών προϊόντων, όπως πχ νέα μοντέλα αυτοκινήτων, βελτιωμένα φαρμακευτικά σκευάσματα κ.ά..

- **Διαχειριστική καινοτομία**

Αφορά σε νέες ή βελτιωμένες διαδικασίες της επιχείρησης που συνδέονται με αλλαγές στις παραγωγικές της διαδικασίες, όπως για παράδειγμα, μια μονάδα μαζικής εστίασης (εστιατόρια, καφετέριες και μπαρ) μπορεί να υιοθετήσει σύστημα ηλεκτρονικής παραγγελιοληψίας προκειμένου να βελτιώσει τις

38

http://www.liaison.uoc.gr/documents/unistep/parousiaseis_plaisia_unistep/01_kainotomia_maramvelakhs.pdf

υπηρεσίες που παρέχει τον πελάτη και να μειώσει τον χρόνο από την λήψη της παραγγελίας μέχρι την εκτέλεσή της.

- **Αυλη καινοτομία³⁹**

Η ανάπτυξη και χρησιμοποίηση της γνώσης δεν ενσωματώνεται πάντα σε ένα προϊόν ή υπηρεσία. Πολλές φορές συνδέουμε την καινοτομία με κάποια υλική, ορατή αλλαγή, αλλά μεγάλο μέρος της αλλαγής είναι άυλο και αφορά την ανάπτυξη νέων μεθόδων ή τεχνικών.

Μία καινοτομία μπορεί ταυτόχρονα να ανήκει σε παραπάνω από μία κατηγορίες. Μπορεί π.χ. να είναι και προϊόντος και διαδικασίας, όπως οι ασύρματες συσκευές παραγγελίας στις καφετέριες, που είναι καινοτομία διαδικασίας για τους ιδιοκτήτες των καταστημάτων, αλλά καινοτομία προϊόντος για τους κατασκευαστές. Οπότε, αυτές οι κατηγορίες εξαρτώνται από την εξεταζόμενη σκοπιά και τα πλαίσια δεν μπορεί να είναι σαφή.

2.3 Πράσινη Καινοτομία

Η πράσινη καινοτομία είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια σειρά από ιδέες και τεχνολογικές εξελίξεις φιλικές προς το περιβάλλον, με κατεύθυνση την ανάπτυξη και την βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Σε ένα άρθρο, ο Peter James ορίζει την πράσινη καινοτομία ως <<νέα προϊόντα και διαδικασίες που παρέχουν προστιθέμενη αξία, αλλά σημαντική μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων>>.

Ακολουθεί ένα παράδειγμα <<πράσινης>> καινοτομίας με οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις για την καλύτερη κατανόηση του όρου. Η παρακάτω καινοτομία εφαρμόζεται από μια μονάδα επεξεργασίας ελαιόλαδου. Είναι φιλική προς το περιβάλλον, απλή στην εφαρμογή της και αρκετά αποδοτική.

Κατά την επεξεργασία του ελαιόλαδου, βασικό στάδιο αποτελεί η ψύξη του με νερό σε χαμηλή θερμοκρασία με τη χρήση σύγχρονων ψυκτικών μέσων. Μετά την ολοκλήρωση αυτού του σταδίου, το νερό που εξέρχεται είναι χαμηλής

³⁹ http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2006-2010/7357pe.pdf

θερμοκρασίας και η διαδικασία ψύξης του πρέπει να επαναληφτεί. Η καινοτομία έγκειται στο γεγονός ότι προωθείται ζεστό νερό με σωληνώσεις σε γειτονικό σχολείο, το οποίο το αξιοποιεί για την θέρμανσή του. Το νερό που εξέρχεται από το σχολείο, είναι χαμηλής θερμοκρασίας και κατάλληλο για την ψύξη του ελαιόλαδου. Η εξάλειψη του κόστους ψύξης του νερού και η ταυτόχρονη παροχή δωρεάν θέρμανσης στη σχολική μονάδα είναι τα οφέλη αυτής της καινοτομίας.

2.3.1 Upcycling – η νέα καινοτόμα τάση

Μέχρι σήμερα όλοι γνωρίζουμε το recycling (ανακύκλωση), όμως η νέα καινοτόμα τάση που κερδίζει συνεχώς έδαφος, ονομάζεται upcycling (αναβαθμιστική ανακύκλωση).⁴⁰

Πρόκειται για την διαδικασία κατά την οποία ένα άχρηστο υλικό μετατρέπεται σε τελικό προϊόν ίση ή ανώτερης περιβαλλοντικής αξίας. Στο upcycling δεν χρησιμοποιείται ενέργεια, ώστε να καταστραφεί η αρχική μορφή της πρώτης ύλης, αλλά χρησιμοποιείται αυτούσια η πρώτη ύλη.

Η scoopa είναι μία ομάδα που απαρτίζεται από αρχιτέκτονες, εικαστικούς και τεχνίτες και κάνει upcycling χρησιμοποιώντας ως πρώτη ύλη δευτερογενή υλικά, όπως μεταλλικά βαρέλια, πλαστικά μπουκάλια, λάστιχα, καπάκια, υφάσματα και άλλα πολλά υλικά, που τα συλλέγουν από επιχειρήσεις και ιδιώτες δίνοντάς τους μια δεύτερη ευκαιρία και έναν νέο κύκλο ζωής, με στόχο τη μείωση των απορριμμάτων της πόλης. Η ιδέα ξεκίνησε από τον προσωπικό τρόπο ζωής με στόχο τον περιορισμό των ρύπων στο ελάχιστο. Αυτό οδήγησε στον μετασχηματισμό άχρηστων υλικών σε χρηστικά αντικείμενα σύγχρονου σχεδιασμού. Ο επανασχεδιασμός των προϊόντων γίνεται με τρόπο που να είναι λειτουργικός και ταυτόχρονα πρωτοποριακός.

⁴⁰ <http://www.buildnet.gr/default.asp?pid=156&la=1&catid=121&artid=2455>

2.4 Πηγές καινοτομίας στην επιχειρησιακή λειτουργία

Το 1985 ο Peter Drucker προσδιόρισε τις βασικές πηγές από τις οποίες μπορεί τα στελέχη να εμπνευστούν ιδέες και να δημιουργήσουν καινοτομίες. Οι πηγές αυτές είναι⁴¹:

- Εσωτερικές πηγές
 - § Μία αναπάντεχη επιτυχία ή αποτυχία
 - § Η διαπίστωση του ότι κάτι <<δεν πάει καλά>>
 - § Μία λειτουργική ανάγκη
 - § Αλλαγές στην αγορά ή τον κλάδο
- Εξωτερικές πηγές
 - § Δημογραφικά δεδομένα
 - § Νέα γνώση
 - § Τεχνολογικές εξελίξεις
 - § Αλλαγές στις αντιλήψεις και τις συμπεριφορές

Όλα τα παραπάνω αποτελούν ερεθίσματα και αφορμές για νέα καινοτομικά προϊόντα και ουσιαστικές αλλαγές. Η τελευταία εξωτερική πηγή, έχει ιδιαίτερη σημασία, και η επιχείρηση πρέπει να επανεξετάζει συνεχώς καθιερωμένες αντιλήψεις για να αποφεύγονται αποκλίσεις και αλλαγές στον τρόπο που αντιλαμβάνεται ο πελάτης και η επιχείρηση το προσφερόμενο προϊόν ή υπηρεσία.

2.5 Στάδια στην υιοθέτηση Καινοτομίας

Η υιοθέτηση της καινοτομίας από μια επιχείρηση μπορεί να γίνει αντιληπτή μέσα από τρία στάδια: εισαγωγή, υιοθέτηση και εφαρμογή⁴². Πιο αναλυτικά:

- **Στάδιο εισαγωγής:** Γίνεται αντιληπτή η ανάγκη για καινοτομία και παράγονται ιδέες για το πώς μπορεί να επιτευχθεί.
- **Στάδιο υιοθέτησης:** Λαμβάνεται η απόφαση επιλογής του τρόπου δράσης και των πόρων που θα χρησιμοποιηθούν.

⁴¹ www.think-act.gr/?dl_id=2

⁴² ‘ Δρόμοι εξέλιξης στο επιχειρείν’, Ελένη Ε. Σαλάβου, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006

- **Στάδιο εφαρμογής:** Καθορίζονται και εισάγονται οι διαδικασίες που θα πραγματοποιήσουν την καινοτομία.

Το τρίτο στάδιο είναι το πιο σημαντικό. Οι επιχειρήσεις υιοθετούν καινοτομίες για να διατηρήσουν ή και να αυξήσουν την απόδοσή τους, η οποία μπορεί να επηρεαστεί μόνο όταν η καινοτομία έχει ήδη εφαρμοστεί.

2.6 Η επίδραση της καινοτομίας στην απόδοση της εταιρείας

Ο τρόπος με τον οποίο η καινοτομία επιδρά στην απόδοση της εταιρείας μπορεί να προσεγγιστεί από δύο πλευρές.⁴³

Πρώτον, η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και διαδικασιών ενισχύει την θέση της εταιρείας σε σχέση με τους ανταγωνιστές. Για να διατηρηθούν η ανάπτυξη της εταιρείας και τα κέρδη της, πρέπει η εταιρεία να διατηρήσει αυτή την θέση.

Δεύτερον, η διαδικασία της καινοτομίας βελτιώνει τις ικανότητες της εταιρείας, κάνοντάς την πιο ευέλικτη και πιο εύκολα προσαρμόσιμη στις πιέσεις της αγοράς, σε σχέση με μη καινοτόμες εταιρείες.

43

http://www.liaison.uoc.gr/documents/unistep/parousiaseis_plaisia_unistep/01_kainotomia_maramvelakhs.pdf

2.7 Το management της Καινοτομίας

Θα μπορούσαμε να ορίσουμε ολόκληρη την καινοτομική διαδικασία, ως το διάστημα από την απόφαση του management να θέσει ως στρατηγική του την καινοτομία, την σύλληψη της καινοτόμου ιδέας και την απόφαση για τον τρόπο απόκτησης της κατάλληλης τεχνολογίας, μέχρι την τελική εμπορική επιτυχία καινοτομικού προϊόντος ή υπηρεσίας.⁴⁴

Στο διάστημα αυτό περιλαμβάνονται όλες οι σχέσεις μεταξύ της επιχείρησης και του περιβάλλοντός της. Η σωστή αντιμετώπιση των σχέσεων αυτών, προϋποθέτει πολύπλευρη ικανότητα του management της επιχείρησης.

Εμπειρικές μελέτες έχουν διαπιστώσει ότι υπάρχουν πέντε βασικά χαρακτηριστικά του επιτυχημένου management:

1. **Η εστίαση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και όχι η διασπορά της σε πολλά αντικείμενα.** Η ερευνητική και καινοτομική δραστηριότητα να επικεντρώνεται, δηλαδή, σε περιορισμένο αριθμό αντικειμένων, έτσι ώστε να μπορεί το management να ασχοληθεί με τις σημαντικές διαδικασίες για την επιτυχημένη έκβαση της καινοτομίας.
2. **Η επιλογή του κατάλληλου οργανωσιακού μοντέλου.** Έχει παρατηρηθεί ότι η καινοτομία προωθείται αποτελεσματικότερα με τις οριζόντιες οργανωτικές δομές, οι οποίες διευκολύνουν την λεπτομερή και ουσιαστική ενασχόληση με όλες τις πλευρές ανάπτυξης των νέων προϊόντων.
3. **Το management δεν είναι μονόπλευρο.** Δεν θεωρεί την καινοτομία ως μόνο τεχνολογική, ή μόνο εμπορική, ή μόνο οργανωσιακή, αλλά ταυτόχρονα και από τις τρεις αυτές πλευρές.
4. **Η ανάπτυξη πολύπλευρης επικοινωνίας και συνεργασίας.** Στις καινοτόμες επιχειρήσεις όλοι οι εργαζόμενοι συνδέονται με ένα

⁴⁴ Επιχειρηματικότητα & Καινοτομίες, Το Management της Επιχειρηματικής Καινοτομίας, Ζωή Γεωργαντά, Εκδόσεις ΑΝΙΚΟΥΛΑ, 2003

κοινό σκοπό, συνεργάζονται για την επιτυχία μέσω της σωστής επικοινωνίας.

5. **Η ανάπτυξη επιχειρηματικής καινοτομικής κουλτούρας.** Βασικά στοιχεία της καινοτομικής κουλτούρας είναι για παράδειγμα, η δημιουργία μικρών τμημάτων για την αποφυγή γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Συνεπώς, το management της καινοτομίας είναι ουσιαστικά management ολόκληρης της επιχειρησιακής διαδικασίας και είναι υπεύθυνο για την διαμόρφωση της στρατηγικής κατεύθυνσης της επιχείρησης προς την καινοτομία.

2.8 Χρυσοί κανόνες για την Καινοτομία

Παρουσιάζονται παρακάτω 7 <<χρυσοί>> κανόνες για την Καινοτομία⁴⁵:

1. **Στρατηγική σκέψη,** «Θυμηθείτε να ελέγξετε τη μοίρα της επιχείρησης σας γιατί κάποιος άλλος θα το κάνει για εσάς».
2. **Διαφορετική σκέψη,** «Θυμηθείτε ότι ο αιφνιδιασμός είναι η βάση των πιο επιτυχημένων επιθέσεων».
3. **Σκέψη για το όφελος του πελάτη,** «Θυμηθείτε ότι ο πελάτης είναι αυτός που δίνει κέρδος στην επιχείρηση».
4. **Προσοχή στη λεπτομέρεια,** «Θυμηθείτε ότι αν δεν έχετε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα δε θα είστε ανταγωνιστικοί».
5. **Γνώση,** «Θυμηθείτε ότι η γνώση είναι δύναμη».

45

http://www.liaison.uoc.gr/documents/unistep/parousiaseis_plaisia_unistep/01_kainotomia_maramvelakhs.pdf

6. **Άνθρωποι**, «Θυμηθείτε ότι οι περισσότεροι αγώνες κερδίζονται πρώτα στο νου και μετά στην αγορά».
7. **Μέγεθος**, «Θυμηθείτε ότι οι μικρές εταιρείες είναι απλοί οργανισμοί και οι απλοί οργανισμοί δαπανούν λιγότερο χρόνο για τη συντήρησή τους και περισσότερο για τη επίτευξη του στόχου».

2.9 Η καινοτομία ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

<<Η καινοτομία είναι ο τρόπος με τον οποίο μία επιχείρηση κερδίζει και διατηρεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.>> Porter, 1990.

Η καινοτομία δεν είναι αυθύπαρκτη αλλά καθορίζεται από συγκεκριμένους παράγοντες, όπως η επιθυμία των καταναλωτών να χρησιμοποιήσουν νέα προϊόντα, η διαθεσιμότητα επιστημόνων και στελεχών και η ικανότητά τους να δημιουργήσουν και να αξιοποιήσουν την καινοτομία, η διαθεσιμότητα των πόρων και η καταλληλότητα των υλικοτεχνικών υποδομών να υποστηρίξουν τις ανάγκες των καινοτομικών προϊόντων.⁴⁶

Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μίας οικονομίας είναι η ικανότητά της να καινοτομεί και να αναβαθμίζεται. Οι παραγωγικές μονάδες αποκτούν πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών όταν λειτουργούν υπό καθεστώς ανταγωνισμού και προκλήσεων. Ωφελούνται από την παρουσία ισχυρών ανταγωνιστών, δημιουργικών και επιθετικών προμηθευτών καθώς και απαιτητικών καταναλωτών.

Δεδομένων των χαρακτηριστικών του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος, όπως το άνοιγμα των αγορών, τη διεύρυνση των συναλλαγών και την ανάπτυξη της τεχνολογίας, η καινοτομία προσφέρει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις επιχειρήσεις καθώς:

⁴⁶ <http://www.psp.org.gr/faros/Articles/kainot.html>,

Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία:

«Πώς μπορεί μία επιχείρηση να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογικής καινοτομίας.», Γ. Κακοσούλη, Ε. Κοντάκη και Ε. Τέμπου

- Συμβάλλει στην προσαρμοστικότητα τους στο μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον
- Αυξάνει την παραγωγικότητά τους
- Αυξάνει την κερδοφορία τους
- Αυξάνει την ευελιξία της παραγωγικής διαδικασίας
- Αυξάνει την ποιότητα των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών
- Συμβάλλει στη αύξηση της ικανοποίησης των πελατών
- Συμβάλλει στη διατήρηση ή αύξηση του μεριδίου της αγοράς και
- Μπορεί να δημιουργήσει νέες αγορές

Η καινοτομία ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μίας οικονομίας συνδέεται άρρηκτα με την παραγωγικότητα, την αξία, δηλαδή, μιας εκροής που παράγεται από μία μονάδα εργασίας ή κεφαλαίου. Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, μπορεί να δημιουργηθεί και όταν υπάρχει μειονέκτημα ή αδυναμία σε κάποιον συντελεστή παραγωγής. Συγκεκριμένα, όταν υπάρχει αδυναμία σε κάποιον παράγοντα, όπως είναι το μειωμένο ανθρώπινο δυναμικό ή η έλλειψη φυσικών πόρων, τότε οι παραγωγικοί κλάδοι καινοτομούν και επενδύουν σε νέες τεχνολογίες.

Ο ανταγωνισμός εξαρτάται άμεσα από τις καινοτομικές δράσεις μιας εταιρίας. Μία εταιρεία μπορεί να μετατοπίσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα, δημιουργώντας νέα ή πρωτοπόρα προϊόντα/υπηρεσίες, με την προϋπόθεση ότι θα παραμείνουν βιώσιμα στην παγκόσμια αγορά. Για να επιτευχθεί αυτό η εταιρεία πρέπει να θέσει ως κεντρικό στρατηγικό στόχο της επιχειρηματικής της δραστηριότητας την καινοτομία.

2.10 Τεχνολογία και καινοτομία

<<Η τεχνολογία είναι η συστηματική εφαρμογή επιστημονικής ή άλλης οργανωμένης γνώσης για εκτέλεση πρακτικών σκοπών>> **John Kenneth Galbraith**⁴⁷

⁴⁷ www.think-act.gr/?dl_id=2,

Οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι σημαντικές για την εμφάνιση νέων προϊόντων και τη δημιουργία νέων αγορών. Οι τεχνολογικές αλλαγές αποτελούν κεντρική συνιστώσα των περισσότερων καινοτομιών. Είναι όμως λάθος να ταυτίζουμε την τεχνολογία με την καινοτομία, καθώς η καινοτομία δεν συνδέεται απαραίτητα με κάποιο τεχνολογικό επίτευγμα. Μπορεί απλώς να χρησιμοποιείται ως εργαλείο για να μετατραπεί μια νέα ιδέα σε προϊόν ή υπηρεσία.

2.10.1 Η σχέση καινοτομίας και τεχνολογιών πληροφορικής

Οι τεχνολογία σχετίζεται με την Καινοτομία και συχνά αποτελεί αναγκαίο μέσο, όμως δεν είναι αρκετή από μόνη της για να επιτευχθεί καινοτομία. Πολλές επιχειρήσεις στηρίζουν την ανταγωνιστικότητά τους στη χρήση προηγμένης τεχνολογίας και παρακολουθούν με πολύ προσοχή της εξελίξεις της. Σε πολλές περιπτώσεις όμως, η χρήση της πληροφορικής έχει υποστηρικτικό ρόλο. Περιορίζεται δηλαδή στο πλαίσιο αυτοματοποίησης της επεξεργασίας και της διανομής δεδομένων.

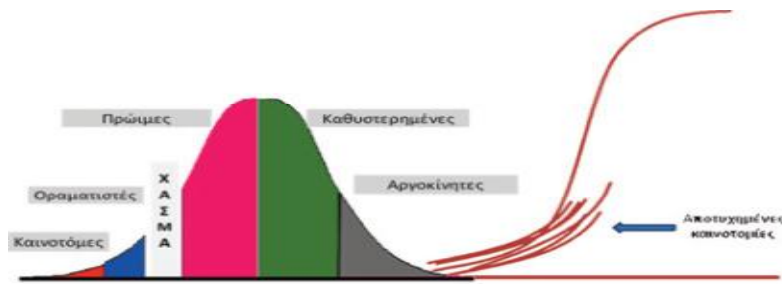
Το σημαντικότερο στοιχείο είναι πως αξιοποιούνται οι τεχνολογίες πληροφορικής στην αλλαγή των διαδικασιών και λειτουργιών για να προωθηθεί η καινοτομία. Τα συστήματα και τα δίκτυα πληροφορικής μπορούν να διευκολύνουν την ανάπτυξη ενός οργανισμού και να δημιουργήσουν επιχειρηματικές ευκαιρίες, με την δυνατότητα που έχουν να μεταφέρουν γρήγορα, ευέλικτα και εύχρηστα πληροφορίες. Η τεχνολογική αλλαγή δημιουργεί νέες ευκαιρίες για να αναπτυχθούν πιο εύκολα καινοτόμες ιδέες.⁴⁸

Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία:

«Πώς μπορεί μία επιχείρηση να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογικής καινοτομίας.», Γ. Κακοσούλη, Ε. Κοντάκη και Ε. Τέμπου

⁴⁸ www.think-act.gr/?dl_id=2

2.10.2 Το «τεχνολογικό χάσμα» και η καινοτομία

Το Τεχνολογικό Χάσμα

Κατάταξη οργανισμών ανάλογα με την ταχύτητα υιοθέτησης τεχνολογικών καινοτομιών

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις αλλάζουν κρίσιμους παράγοντες, εσωτερικούς και εξωτερικούς στην επιχείρηση, και επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα και την επιβίωσή της.

Αν και είναι συχνά απαραίτητη η χρήση τεχνολογιών πληροφορικής στη λειτουργία και την δομή μιας επιχείρησης, υπάρχει περίπτωση να δημιουργηθούν κάποιες αρνητικές επιπτώσεις.

Ο Moore αναφέρει ότι <<οι περισσότερες τεχνολογίες δεν ξεπερνούν το «χάσμα» που χωρίζει τις εταιρίες που καινοτομούν ή έχουν όραμα, με τις εταιρίες-πραγματιστές που προσαρμόζονται σε σχετικά πρώιμη φάση ή με καθυστέρηση, καθώς και τις εταιρίες που χαρακτηρίζονται τεχνολογικά αργοκίνητες>>.

Για να γίνει η τεχνολογία καινοτομία πρέπει να αποκτήσει μια σχετικά μεγάλη μάζα χρηστών, όπως πχ το internet, να ξεπεράσει δηλαδή το τεχνολογικό χάσμα.⁴⁹

2.11 Καινοτομία και άλλες έννοιες

Στον ακριβή ορισμό της καινοτομίας υπάρχει μια γενικότερη ασάφεια για αυτό και απαιτείται η εννοιολογική αποσαφήνισή της και η διάκρισή της από

⁴⁹ www.think-act.gr/?dl_id=2

έννοιες όπως η καινοτομικότητα, η εφεύρεση, η δημιουργικότητα και η επιχειρηματικότητα.⁵⁰

2.11.1 Καινοτομία και Καινοτομικότητα

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, είναι πολύ σημαντικό να διαχωρίσουμε την έννοια της καινοτομίας με άλλες συναφείς έννοιες. Συχνά ο όρος << Καινοτομία>> χρησιμοποιείται και σαν <<Καινοτομικότητα>>. Η καινοτομικότητα όμως χρησιμοποιείται σαν <<μέτρο>> της τάσης μιας επιχείρησης να καινοτομεί. Σύμφωνα με τους **Lumpkin και Dess (1996)** << η καινοτομικότητα αντανακλά την τάση μιας επιχείρησης να δεσμεύεται και να υποστηρίζει νέες ιδέες και δημιουργικές διαδικασίες, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε νέα προϊόντα, υπηρεσίες ή τεχνολογικές διαδικασίες>>.

Πιο πρόσφατες τοποθετήσεις υποστηρίζουν ότι <<είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο που εκδηλώνεται σταθερά από τις καινοτομικές επιχειρήσεις σε μία χρονική περίοδο>> (**Subramanian & Nilakanta, 1996**) και πως <<αφορά μία σειρά από ενέργειες οι οποίες υποδηλώνουν τη δυναμικότητα και την αφοσίωσή τους στο να καινοτομούν>> (**Αυλωνίτης, Κουρεμένος και Τζόκας, 1994**).⁵¹

⁵⁰ http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2001-2005/4497pe.pdf

⁵¹ ‘ Δρόμοι εξέλιξης στο επιχειρείν’, Ελένη Ε. Σαλάβου, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006

2.11.2 Καινοτομία και Εφεύρεση

Ο διαχωρισμός της Καινοτομίας από την Εφεύρεση κρίνεται αναγκαίος διότι πολλές φορές αυτές οι δύο έννοιες συγχέονται λανθασμένα. Η Εφεύρεση αφορά τη σύλληψη ιδεών, ενώ η Καινοτομία αφορά την εμπορική και πρακτική εφαρμογή ιδεών ή εφευρέσεων (Trott, 2002).

Εφεύρεση είναι η σύλληψη μιας πρωτότυπης ιδέας και η τεχνική της πραγματοποίησης. Τα κριτήρια επιτυχίας της είναι περισσότερο τεχνικά, παρά εμπορικά και δεν αποτελεί ούτε αναγκαία ούτε ικανή συνθήκη για καινοτομία.⁵²

$$\begin{aligned} & \text{ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ} = \\ & \text{ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΣΥΛΛΗΨΗ} \\ & (\text{ΙΔΕΑ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΑΝΑΓΚΗΣ Ή ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ ΠΕΛΑΤΗ}) \\ & + \\ & \text{ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΦΕΥΡΕΣΗ} \\ & (\text{ΕΠΙΛΥΕΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ}) \\ & + \\ & \text{ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ} \\ & (\text{ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ}) \end{aligned}$$

Η << θεωρητική σύλληψη >> αναφέρεται σε νέες ιδέες και είναι το σημείο εκκίνησης για την καινοτομία. Η διαδικασία με την οποία οι ιδέες μετατρέπονται σε απτά προϊόντα συνιστά την <<εφεύρεση>>. Οι εφευρέσεις όμως, για να μετατραπούν σε προϊόντα που θα βελτιώσουν την απόδοση της επιχείρησης,

⁵² ‘ Δρόμοι εξέλιξης στο επιχειρείν’, Ελένη Ε. Σαλάβου, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006, http://www.liaison.uoc.gr/documents/unistep/parousiaseis_plaisia_unistep/01_kainotomia_maramvelakhs.pdf

απαιτούν σκληρή δουλειά, η οποία αντιπροσωπεύει την <<εμπορική εκμετάλλευση>>. Η συνολική διαδικασία εκφράζει την <<καινοτομία>>.

2.11.3 Καινοτομία και Δημιουργικότητα

<<Για να προκύψει δημιουργικότητα είναι απαραίτητη η ύπαρξη του χάους. Αλλά ενός δομημένου και επικεντρωμένου στη δημιουργία χάους.>> **Kuratko & Hodgetts 2001**

Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας βοηθά στην πρακτική εφαρμογή ιδεών και γνώσεων και είναι αναγκαία τόσο για κοινωνικούς όσο και για οικονομικούς λόγους. Ο όρος της δημιουργικότητας, άλλοτε θεωρείται <<συνοδοιπóρος>> της καινοτομίας, άλλοτε αναπόσπαστο κομμάτι της και άλλοτε αυτή που παράγει καινοτομία.

Σαν ορισμός δημιουργικότητα είναι η ικανότητα του ατόμου να βλέπει τα πράγματα με ένα νέο και ασυνήθιστο τρόπο, να διακρίνει τα προβλήματα εκεί που οι άλλοι δεν μπορούν να τα δουν, και να δίνει νέες, πρωτότυπες λύσεις στα προβλήματα αυτά. Εν γένει, είναι η ικανότητα παραγωγής ιδεών.

Ο δρόμος όμως από μία αξιόλογη ιδέα στην υλοποίησή της, είναι μακρύς και δύσκολος. Σ' αυτό το σημείο η δημιουργικότητα συναντά την καινοτομία, όπου στην ουσία η δεύτερη είναι η πρακτική εφαρμογή της πρώτης.⁵³

2.11.4 Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

Όπως αναπτύχθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, επιχειρηματικότητα είναι η διαδικασία συνδυασμού ενός συνόλου πόρων, με στόχο της αξιοποίηση μιας ευκαιρίας και την δημιουργία αξίας. Η σχέση της με την Καινοτομία είναι πολύ

⁵³ ' Δρόμοι εξέλιξης στο επιχειρείν', Ελένη Ε. Σαλάβου, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006, www.ekpedeftikos.com/assets/files/Paded/.../dimiourgikotitaKoutsellini.ppt, <http://www.sigmalive.com/simerini/analiseis/70489>

ισχυρή καθώς η καινοτομία είναι το πιο ισχυρό <<όπλο>> των επιχειρηματιών. Για να καταφέρει μια επιχείρηση να καταστήσει τα προϊόντα της ανταγωνιστικά και να βελτιώσει και να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της στην αγορά, πρέπει να θέσει ως στρατηγικό της στόχο την καινοτομία.

Η επιχειρηματική καινοτομία είναι ο πετυχημένος συνδυασμός μιας νέας ιδέας με μια διαγνωσμένη ανάγκη που υπάρχει στην αγορά. Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω της καινοτομίας είναι ο δρόμος για την διασφάλιση της επιχειρηματικής επιβίωσης και επιτυχίας.⁵⁴

2.12 Εμπορευματοποίηση της Καινοτομίας

Η καινοτομία προκαλεί αλλαγές και η μετάβαση από την παλιά κατάσταση στην καινούργια δεν είναι εύκολη διαδικασία, αντίθετα προκαλεί ανακατατάξεις και σύγχυση. Η διαχείριση των μεταβάσεων έχει σημαντικές επιπτώσεις στην εμπορευματοποίηση της καινοτομίας στην είσοδο δηλαδή του προϊόντος ή της υπηρεσίας στην αγορά.

Η εμπορευματοποίηση της καινοτομίας είναι ένα από τα πιο βασικά στάδια, καθώς συνιστά την υλοποίηση της καινοτομίας για την παραγωγή κέρδους. Αφότου, δηλαδή, η καινοτομία πέρασε το ερευνητικό στάδιο, σχεδιάστηκε και μελετήθηκε, ήρθε η ώρα για την ανάληψή της από κάποιον οικονομικό οργανισμό και την είσοδό της στην αγορά.

Για την αποτελεσματική εισαγωγή της καινοτομίας στο εμπόριο απαιτείται η αξιοποίηση όλων των υποστηρικτικών λειτουργιών που υπάρχουν, τα κανάλια διανομής, οι υπηρεσίες logistics, η φήμη του οργανισμού κ.ά.. Έτσι, γίνεται γνωστή η είσοδος της καινοτομίας στην αγορά, γίνεται προσβάσιμη στο κοινό και οδεύει προς την επιτυχημένη εμπορευματοποίηση.

Ένα βασικό θέμα που τίθεται κατά την εμπορευματοποίηση μιας καινοτομίας είναι η προστασία της από την αντιγραφή. Πάντα υπάρχει ενδεχόμενο

⁵⁴ ‘ Δρόμοι εξέλιξης στο επιχειρείν’, Ελένη Ε. Σαλάβου, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006, <http://www.kekdiastasi.edu.gr/default.asp?id=300410092&lcid=1032>

διαρροής και είναι δύσκολη η απόκρυψη της καινοτομίας από τους ανταγωνιστές. Όταν το καθεστώς προστασίας είναι ισχυρό αυξάνονται οι πιθανότητες να είναι επιτυχημένη η εμπορευματοποίηση. Αντίθετα, αδύναμο καθεστώς προστασίας σημαίνει ότι μπορεί να βρουν οι ανταγωνιστές την ευκαιρία να επωφεληθούν από την καινοτομία του πρωτοπόρου. Σε περίπτωση που δεν μπορεί η επιχείρηση να ισχυροποιήσει το καθεστώς προστασίας, θα πρέπει να στραφεί σε άλλες διαδικασίες, όπως η στρατηγική της επιχείρησης ή οι τεχνικές marketing.

Το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι η καινοτομία μπορεί να αντιγράφεται, η ικανότητα όμως για καινοτομία, είναι πολύ δύσκολο να αντιγραφεί. Γενικά, η εταιρεία μπορεί να συνεχίσει να πρωτοπορεί, περιορίζοντας τους αντιγραφείς σε δεύτερο ρόλο, όσο παραμένει πιστή στην κουλτούρα καινοτομίας.⁵⁵

2.13 Χρηματοδότηση της Καινοτομίας

Η σπουδαιότητα των επιχειρήσεων καινοτομίας ενισχύεται από το γεγονός ότι οι δραστηριότητές τους αποτελούν εισροή και επίδραση, μέσα από την αλυσίδα προσφοράς, στην δραστηριότητα άλλων επιχειρήσεων.⁵⁶

Ο όρος χρηματοδότηση της καινοτομίας σημαίνει την προσφορά κεφαλαίων σε νέες επιχειρήσεις οι οποίες αναπτύσσουν και προσφέρουν στην αγορά προϊόντα τα οποία είτε περιέχουν στοιχεία διαφοροποίησης και ειδίκευσης, είτε έχουν καθαρά επιστημονικό υπόβαθρο.

Η χρηματοδότηση των καινοτομικών ιδεών μπορεί να επιτευχθεί με ποικίλους τρόπους. Ενδεικτικά, μερικοί από αυτούς είναι⁵⁷:

- Χρηματοδότηση από δημόσιο ταμείο μελετών σκοπιμότητας που προηγούνται της εφαρμογής μιας καινοτομίας,
- Άμεση χρηματοδότηση από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, νομαρχιακά ταμεία και τοπικά επιμελητήρια,

⁵⁵ http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2001-2005/4497pe.pdf

⁵⁶

http://www.liaison.uoc.gr/documents/unistep/parousiaseis_plaisia_unistep/01_kainotomia_maramvelakhs.pdf

⁵⁷ <<Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα, Πήτερ Ντράκερ, Βιβλιοθήκη Μάνατζμεντ, 1985

- Έμμεση χρηματοδότηση από ασφαλιστικούς ή άλλους ταμειακούς οργανισμούς,
- Αυτοχρηματοδότηση με τη μορφή της ανεξάρτητης χρηματοδότησης από τα επιχειρηματικά κεφάλαια της εταιρείας κ.ά.

Η ανάπτυξη των επιχειρήσεων καινοτομίας εξαρτάται από την προσφορά επαρκούς χρηματοδότησης σε όλα τα στάδια της επιχειρηματικής τους πορείας. Η κεφαλαιακή τους δομή θα πρέπει να περιλαμβάνει τόσο ίδια όσο και δανειακά κεφάλαια, καθώς και οι δυο αυτές πηγές χρηματοδότησης είναι απαραίτητες για τον κύκλο ζωής της επιχείρησης.

Οι νέες επιχειρήσεις καινοτομίας στην προσπάθειά τους να αποκτήσουν πρόσβαση στην χρηματοδότηση, αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα. Τα κυριότερα είναι τα εξής:

- Η εξέλιξη και η τεχνολογική αλλαγή δημιουργούν νέους ανταγωνιστές και νέες ευκαιρίες
- Εμπόδια στο δανεισμό από εμπορικές τράπεζες λόγω του παράγοντα του κινδύνου
- Περιορισμένη προσφορά ιδίων κεφαλαίων στις καινοτόμες επιχειρήσεις
- Έλλειψη απτών περιουσιακών στοιχείων ως βάση εγγυήσεων χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων καινοτομίας στις Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αντίθεση με την κατάσταση που επικρατεί στις ΗΠΑ κρίνεται αδύναμη. Αυτό αποδίδεται στην χαμηλή τους απόδοση τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Τα περισσότερα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αναγνωρίσει ότι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής απόδοσης της Ευρώπης προϋποθέτει την ανάπτυξη και χρήση καινοτόμων, εξειδικευμένων τεχνολογιών και διαδικασιών στην παραγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

2.14 Καινοτομία και Οικονομική Κρίση

Θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί αν η περίοδος οικονομικής κρίσης που διανύουμε, είναι κατάλληλη για να επενδύσουμε σε καινοτομίες, μιας και ενδεχομένως μπορούν να απορροφηθούν κρίσιμοι πόροι και να ενισχυθεί ο φόβος για την πορεία της επιχείρησης.

Η απάντηση στην κρίση είναι η ανάπτυξη της οικονομίας βασισμένη στην καινοτομία και την εξωστρέφεια. Η καινοτομία μπορεί να βοηθήσει την ανάπτυξη μιας επιχείρησης και να μετατρέψει την αβεβαιότητα σε ευκαιρία για επανατοποθέτησή της με ανανεωμένους όρους ανταγωνισμού. Επιπλέον, η επένδυση στην καινοτομία, είναι ίσως η μοναδική επένδυση που έχει νόημα αυτήν την περίοδο. Σε πολλές περιπτώσεις θεωρείται ότι η επένδυση στην καινοτομία είναι σε θέση να μειώσει σημαντικά το επιχειρηματικό ρίσκο.

Σε περίοδο σοβαρής οικονομικής κρίσης οι καταναλωτές διεθνώς, ανεξάρτητα από το εισόδημά τους, αλλάζουν συμπεριφορές και συνήθειες. Αμφισβητούν τις σχέσεις τους με τα προϊόντα και είναι πιο πρόθυμοι να δοκιμάσουν νέα. Οι πιθανοί πελάτες είναι περισσότεροι και πιθανόν είναι η σωστή στιγμή να κερδηθούν καταναλωτές.

Η πρόκληση για τις επιχειρήσεις είναι να αναπτύξουν γρήγορα, καινοτόμα προϊόντα ή να ανατοποθετήσουν υπάρχοντα προϊόντα προσφέροντας την καλύτερη αξία, με την απαιτούμενη προσοχή όμως, γιατί υπάρχει κίνδυνος να θεωρηθεί χαμηλή η ποιότητα.

Στόχος είναι να βρεθούν τρόποι προσέγγισης νέων ομάδων καταναλωτών, νέοι τομείς εφαρμογής/χρήσης, αλλά και νέες κατηγορίες προϊόντων. Η ανάπτυξη μιας επιχείρησης ισοδυναμεί με την επέκταση σε νέες κατευθύνσεις, εντοπίζοντας νέα πλαίσια αναφοράς με βάση το νέο σύστημα αξιών των καταναλωτών.

Όπως επισημαίνουν αρκετοί οικονομικοί αναλυτές, μέχρι να ξεπεραστεί η κρίση, θα δημιουργήσει ένα νέο υπόδειγμα επιχείρησης και αγοράς. Θα διαμορφωθεί αυτό το υπόδειγμα από καινοτομίες που θα εφαρμόσουν οι πρωτοπόροι και προνοητικοί. Η ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών από μια επιχείρηση κατά τη διάρκεια της κρίσης έχει σημαντικό αντίκτυπο στην αγορά επειδή δημιουργεί τεράστιες στρατηγικές ευκαιρίες.

Η ιστορία έχει δείξει ότι οι εταιρίες που διαθέτουν ρευστό και ιδέες κατά την διάρκεια μιας οικονομικής ύφεσης, είναι αυτές που επιβιώνουν, διατηρούνται και επιτυγχάνουν μετά το πέρας της. Η καινοτομία αναγνωρίζεται ως το στοιχείο εκείνο που, αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία υπηρεσιών και προϊόντων, μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις σε αυτή τη δύσκολη στιγμή να ξεπεράσουν την επιχειρηματική δυσπραγία και να μεταβούν σε ένα νέο, βιώσιμο μοντέλο επιχειρηματικής ανάπτυξης και επιχειρησιακής λειτουργίας.⁵⁸

2.15 Η Καινοτομία στην Ελλάδα

Σε ένα οικονομικό περιβάλλον που εξελίσσεται διαρκώς, η καινοτομία θεωρείται η σημαντικότερη πηγή ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας μιας χώρας. Η χώρα μας υστερεί σημαντικά σε καινοτομία και απαιτούνται ριζικές αλλαγές σε πολλά μέτωπα ταυτόχρονα.⁵⁹

⁵⁸ www.think-act.gr/?dl_id=2, <http://www.apopsi.com.cy/2009/10/2155/>

⁵⁹ Έρευνα: 'Η καινοτομία στην Ελλάδα', Ίδρυμα Κόκκαλη, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2009

2.15.1 Η Ελλάδα καινοτομεί;

Ο ιδιωτικός τομέας δαπανά ελάχιστα ποσά σε έρευνα και ανάπτυξη, επομένως ελάχιστα αποτελέσματα σε γνώση για την εφαρμογή καινοτομιών και κατ' επέκταση τα προϊόντα υστερούν σε ποιότητα και τεχνολογικό περιεχόμενο. Το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα βρίσκεται πολύ χαμηλά στους διεθνείς δείχτες. Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι τα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα είναι και εμπόδια στην καινοτομία.⁶⁰

Κατά την άποψη πολλών επιχειρηματιών, οι σημαντικότεροι ανασταλτικοί παράγοντες στην ανάπτυξη καινοτομιών στην Ελλάδα, αλλά και διεθνώς, είναι οι παρακάτω:

- Το υψηλό κόστος καινοτομίας
- Η έλλειψη κατάλληλων πηγών χρηματοδότησης
- Η ανάληψη υπερβολικών οικονομικών κινδύνων
- Η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού
- Η έλλειψη ανταπόκρισης των πελατών σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες

Το 2007, σύμφωνα με την μελέτη του IOBE (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών), στους περισσότερους δείκτες η Ελλάδα καταλάμβανε τις χαμηλότερες θέσεις. Σύμφωνα όμως με τους ορισμούς διεθνώς για την καινοτομική επίδοση των επιχειρήσεων, οι ελληνικές επιχειρήσεις φαίνονταν να καινοτομούν.

Αυτή η αντίφαση δικαιολογείται από τη συνήθη στρατηγική που ακολουθούν οι ελληνικές επιχειρήσεις, δεν δαπανούν δηλαδή πόρους στην ανάπτυξη της καινοτομίας, απλά αρκούνται στην υιοθέτηση - αφομοίωση της. Το εθνικό περιβάλλον δεν παρέχει τις κατάλληλες συνθήκες για να ενισχυθεί η ενδογενής καινοτομία, γι αυτό και το ελληνικό σύστημα καινοτομίας βρίσκεται ακόμα σε πρώιμα στάδια ανάπτυξης.⁶¹

⁶⁰ IOBE κλαδική μελέτη: 'Καινοτομία των Ελληνικών Επιχειρήσεων και Κλάδοι Υψηλής Τεχνολογίας', Μάρτιος 2008

⁶¹ <http://www.iobe.gr/media/deltyp/kain.pdf>

Η καινοτομία για να ανθίσει στην χώρα μας προϋποθέτει⁶²:

1. τη ραγδαία και άμεση **βελτίωση του επιπέδου της παρεχομένης εκπαίδευσης** σε όλες τις βαθμίδες,
2. τη **διασύνδεση των πανεπιστημίων με τις επιχειρήσεις**,
3. την **ανάπτυξη επιχειρηματικότητας από τα πανεπιστήμια**,
4. την **αύξηση της χρηματοδότησης** μέσω επενδυτικών κεφαλαίων σε μικρές επιχειρήσεις υλοποίησης καινοτόμων ιδεών, λύσεων, προϊόντων,
5. Ότι η **πολιτεία θα σταθεί αρωγός στην επιχειρηματικότητα, θα μειώσει τη γραφειοκρατία και θα δώσει κίνητρα για την ανάπτυξη της καινοτομίας, η οποία αφορά όλες τις εταιρίες αδιακρίτως και όχι μόνο αυτές που ασχολούνται με την τεχνολογία.**

(Innovation in Greece, Αντωνόπουλος)

Η Ελλάδα διαθέτει ανθρώπους με ταλέντο, αρκεί να τους αξιοποιήσει. Το νέο εθνικό όραμα θα πρέπει να είναι Καινοτομία παντού, στα προϊόντα, στις αντιλήψεις, στις διαδικασίες, τις υπηρεσίες. Όσοι επενδύσουν στην Καινοτομία, θα βιώσουν οικονομική ανάκαμψη στο μέλλον, μετά το πέρας την οικονομικής κρίσης.

Ένας από τους βασικούς πυλώνες που πρέπει να στηριχτούμε είναι η προώθηση της πράσινης έρευνας και καινοτομίας, οι οποίες αποτελούν μεγάλη πρόκληση για την χώρα μας. Οι νέες περιβαλλοντικές τεχνολογίες κερδίζουν συνεχώς έδαφος σε ολόκληρο τον κόσμο.⁶³

Για να τα καταφέρουμε όμως πρέπει πρώτα να βρούμε τρόπο να αντιμετωπίσουμε την παράδοξη ελληνική πρωτοτυπία, ότι ενώ διαθέτουμε ένα εξαιρετικό επιστημονικό δυναμικό που συχνά διαπρέπει εκτός συνόρων, οι πρακτικές επιδόσεις μας στην καινοτομία δεν είναι οι προσδοκώμενες. Το ζήτημα είναι να δούμε τις πραγματικές μας δυνατότητες και να συνειδητοποιήσουμε ότι η

⁶² www.kokkalisfoundation.gr/.../Innovation_in_Greece_Antonopoulos.doc

⁶³

http://www.enthesis.net/index.php?option=com_content&view=article&id=350:enthesis6816&catid=22:2009-05-18-07-01-16&Itemid=4

έρευνα και η καινοτομία δεν είναι απλώς μια ένα θεωρητικό περιεχόμενο, αλλά ένας συγκεκριμένος πρακτικός στόχος.

2.15.2 <<Ελληνικός Χάρτης Καινοτομίας 2010>>

Ο *Ελληνικός Χάρτης Καινοτομίας 2010* επιχειρεί να αποτυπώσει τη συγκριτική θέση της Ελλάδας στους δείκτες καινοτομικών επιδόσεων, έτσι ώστε να αναδείξει τα ισχυρά σημεία της χώρας, αλλά και εκείνα που χρειάζονται βελτίωση.⁶⁴

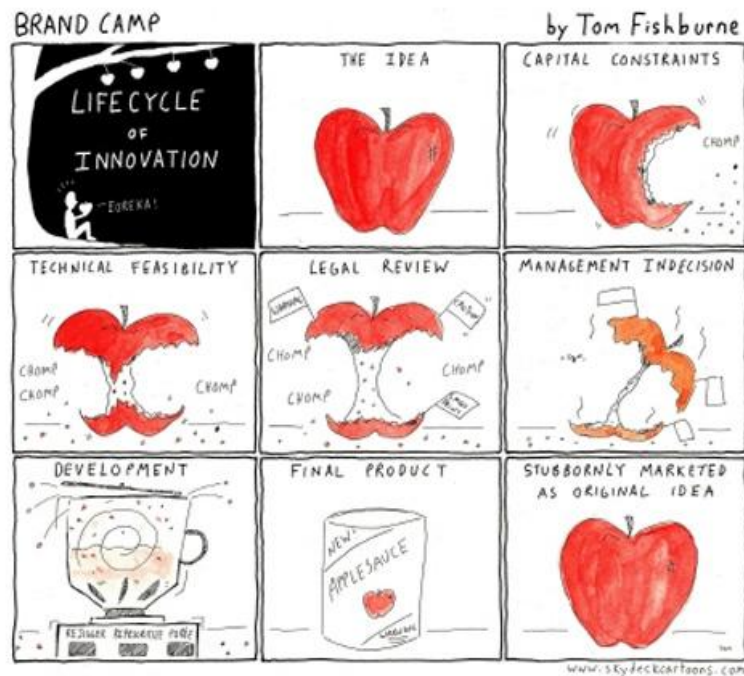
Συμπερασματικά, η Ελλάδα εντάσσεται στην κατηγορία των μέτριων καινοτόμων χωρών της Ευρώπης. Σημειώνει σημαντική πρόοδο σε τομείς όπως οι δαπάνες για βιομηχανικό σχεδιασμό, η αγορά εξοπλισμού, η κατάρτιση προσωπικού, οι επενδύσεις στην ευρυζωνικότητα και η υιοθέτηση οργανωτικών και εμπορικών καινοτομιών. Όμως βρίσκεται χαμηλά στην παραγωγή και διάδοση της γνώσης, στη συμμετοχή στις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης και στην επένδυση σε καινοτομία προερχόμενη από την έρευνα.

Η Ελλάδα, παρουσιάζει την σημαντικότερη βελτίωση στη συμμετοχή του πληθυσμού στη δια βίου μάθηση, σε επιχειρηματικά κεφάλαια και άλλες ιδιωτικές πιστώσεις, στην πρόσβαση των επιχειρήσεων στις ευρυζωνικές υπηρεσίες, καθώς και στις αιτήσεις για χορήγηση ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και κοινοτικών βιομηχανικών σχεδίων. Η εκπαίδευση, όμως, και τα επιχειρηματικά κεφάλαια συνεχίζουν να υστερούν συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Σύμφωνα με τον *Ελληνικό Χάρτη Καινοτομίας 2010* βασική προϋπόθεση για να βελτιωθεί η καινοτομία στην Ελλάδα είναι να τεθεί ως κύρια προτεραιότητά της για να αναπτυχθεί και να συμβάλει και στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

⁶⁴ <http://www.neolaia.gr/wordpress/index.php/2011/01/19/anodiki-tasi-kainotomia-stin-ellada/>

3. Μελέτη Περιπτώσεων Ελληνικών Καινοτόμων Επιχειρήσεων

Ο κύκλος ζωής της Καινοτομίας από μια χιουμοριστική σκοπιά...

Όπως αναφέραμε παραπάνω η καινοτομία είναι μια πολυδιάστατη έννοια. Καινοτομία είναι η διαδικασία μετατροπής των ευκαιριών σε νέες ιδέες, και η εφαρμογή των ιδεών αυτών σε πρακτική χρήση.

Σε αυτό το κεφάλαιο βλέπουμε την πρακτική αυτή της χρήση στην ελληνική πραγματικότητα, με παραδείγματα, μέσα από δύο κατηγορίες καινοτομίας:

1. **Εφαρμοσμένες καινοτομίες**, δηλαδή σε καινοτομίες που έχουν εφαρμοστεί ήδη από έναν οικονομικό οργανισμό και
2. **Καινοτομίες σε ερευνητικό στάδιο (δυναμικές)**, δηλαδή καινοτομίες που είτε βρίσκονται ακόμα σε ερευνητικό στάδιο, είτε η έρευνά τους έχει ολοκληρωθεί αλλά δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμα από κάποια οικονομική μονάδα είτε έχουν υιοθετηθεί, αλλά δεν έχουν κάνει την είσοδό τους στην αγορά. Δεν έχουν δηλαδή εμπορευματοποιηθεί.

3.1 Περιπτώσεις εφαρμοσμένων καινοτομιών

3.1.1 Η εταιρία Πλαίσιο Computers

Ο Γιώργος Γεράρδος, ιδρυτής και πρόεδρος της εταιρείας Πλαίσιο Computers αποτελεί παράδειγμα επιτυχημένου έλληνα επιχειρηματία που εντοπίζει επιχειρηματικές ευκαιρίες στο πεδίο του εμπορίου των ειδών πληροφορικής. Στην δεκαετία του '60 διαπίστωσε πως, λόγω της μεγάλης οικοδομικής δραστηριότητας έπρεπε να γίνονται αρχιτεκτονικές μελέτες και σχέδια με αποτέλεσμα να υπάρχει σημαντική ζήτηση για τα είδη σχεδιασμού και τα χαρτικά. Τα είδη αυτά πωλούνταν φθηνότερα στην Θεσσαλονίκη από όπου και τα αγόραζε για να τα πουλήσει στην Αθήνα. Οι πρώτες αγοραπωλησίες ήταν αποδοτικές κι έτσι ξεκίνησε και τις εισαγωγές.⁶⁵

Τότε είχαν αρχίσει να έρχονται στην Ελλάδα οι πρώτοι plotters (ειδικοί εκτυπωτές για μεγάλη επιφάνεια χαρτιού), και επειδή η τιμή τους ήταν υψηλή, ξεκίνησε να ψάχνει στην Ευρώπη τον φθηνότερο προμηθευτή. Το 1968, μαζί με 5 φίλους του έβαλαν λεφτά για να εισάγουν σχεδιαστήρια και όργανα σχεδίασης. Σκέφθηκε τότε να ανοίξει ένα γραφείο για να διευκολύνονται οι εισαγωγές. Έτσι τον Οκτώβριο του 1969, μάζεψε 80.000 δραχμές, δανεικές από φίλους και οικογένεια και έφτιαξε ένα κατάστημα με χαμηλές τιμές και είδη από το εξωτερικό.

⁶⁵ http://corporate.plaisio.gr/CorporateInvestors.aspx?show=Company_Leadership,
<http://e2l.e-paideia.net/files/ti-pepei-na-jero-gia-tin-epixeirimatikotita-pan.-kritis.pdf>

Βασικά σημεία

- **Ενίσχυση της εταιρίας με την είσοδο των πρώτων προσωπικών υπολογιστών**
- **Καινοτομία της εταιρίας η κατά παραγγελία δημιουργία υπολογιστών (built-to-order)**
- **Γεωγραφική κάλυψη με διάθεση καταλόγου με τα προϊόντα της εταιρίας**
- **Εφαρμογή benchmarking στη λειτουργία της εταιρίας**
- **Το μοντέλο ανάπτυξης της εταιρίας βασίζεται σε λίγα και μεγάλα καταστήματα**
- **Δεν δημιουργούν παρθενογένεση. Όσα εφαρμόζουν είναι δοκιμασμένα από άλλες εταιρίες σε πολύ μεγαλύτερες αγορές**
- **Δίνεται μεγάλη σημασία στον παράγοντα άνθρωπο**

Πίνακας 1

Η ουσιαστική ενίσχυση των μεγεθών της εταιρίας αρχίζει το 1986. Τότε είχαν έρθει στην Ελλάδα οι πρώτοι προσωπικοί υπολογιστές, Amstrad, Spectrum, Atari, και η ζήτηση ήταν τεράστια. Καθοριστική για την ανάπτυξη της εταιρίας ήταν η πρωτοποριακή υπηρεσία που προσέφερε στους καταναλωτές, δηλαδή η κατά παραγγελία δημιουργία υπολογιστών, το λεγόμενο built-to-order. Παράλληλα, άρχισε η δημιουργία προγραμμάτων σε υπολογιστές για μηχανικούς. Το 1992 δημιουργήθηκε μεγάλο ιδιόκτητο κατάστημα με το οποίο προστέθηκε μεγαλύτερη γκάμα προϊόντων. Το 1996 ξεκίνησε η διάθεση των καταλόγων με τα προϊόντα της εταιρίας.

Το μοντέλο ανάπτυξης της εταιρίας βασίζεται σε λίγα και μεγάλα καταστήματα. Προτού ξεκινήσει μια νέα υπηρεσία, προηγείται σημαντικό διάστημα δοκιμών: <<δεν δημιουργούμε παρθενογένεση. Όσα εφαρμόζουμε είναι δοκιμασμένα από άλλες εταιρίες σε πολύ μεγαλύτερες αγορές. Αυτό που κάνουμε

είναι να παίρνουμε το καλύτερο κομμάτι καθενός και να το εφαρμόζουμε στα ελληνικά δεδομένα. Φθάνει να έχεις τους αισθητήρες σου σε πλήρη λειτουργία, τους κατάλληλους ανθρώπους και να πετύχεις την σωστή χρονική στιγμή>>.

Για τον Γιώργο Γεράρδο μια επιτυχημένη πορεία σημαίνει και θυσίες: <<αν δεν σου αρέσει αυτό που κάνεις και δεν το αντιμετωπίζεις σαν ασχολία, πάντοτε θα νομίζεις ότι στερείσαι κάτι>> <<πάντοτε αντιμετώπιζα τη δουλειά μου ως μεράκι και γιαυτό πέτυχα>>, <<σίγουρα υπάρχει έλλειψη ελεύθερου χρόνου, η πίεση πολλές φορές είναι ιδιαίτερα μεγάλη και μπορεί να σε φέρει σε προστριβή με την οικογένειά σου. Είναι πολύ σημαντικό να σε σπρώχνουν προς τα μπροστά από το σπίτι σου και όχι προς τα πίσω>>.

Το μυστικό για την επιχειρηματική επιτυχία είναι πως <<ο παράγοντας άνθρωπος έχει τεράστια σημασία για μια επιχείρηση. Ως επιχειρηματίας πρέπει να έχεις διαίσθηση, οι ενέργειές σου να εκτελούνται συνδυαστικά, πρέπει να έχεις ανοικτά μάτια και αυτιά, να ακούς πολύ, να μιλάς λίγο, και να γνωρίζεις καλά την αγορά σου. Δεν χρειάζεται να είσαι διάνοια. Δεν χρειάζεται να είσαι μαθητής του 20, ούτε άριστος σε ένα μάθημα και μετεξαστέος σε άλλο, αλλά να είσαι παντού καλός. Επιχείρηση σημαίνει να έχω ένα καλό μυαλό, ψυχή και επιμονή. Πρέπει να είσαι επικοινωνιακός, ανθρώπινος, να μπορείς να καταλαβαίνεις με ποιόν έχεις να κάνεις. Και πάνω από όλα το κέφι. Υπάρχει ένα κινέζικο ρητό που με αντιπροσωπεύει: εάν αγαπήσεις αυτό που κάνεις, δεν θα χρειαστεί να ξαναδουλέψεις ποτέ>>

1986 Ο πρώτος υπολογίστης TURBO-X συναρμολογείται στα μέτρα του κάθε πελάτη.	Σήμερα 64.000 Desktop και Notebook Turbo-X συναρμολογήθηκαν στα μέτρα κάθε πελάτη. Επιπλέον, υποστηρίζονται από 17 κέντρα τεχνικής υποστήριξης σε όλη την Ελλάδα, τα οποία μπορούν να επισκευάσουν αλλά και να αναβαθμίσουν τους υπολογιστές ανάλογα με τις ανάγκες και τις
--	---

	οικονομικές δυνατότητες κάθε πελάτη μέσα σε 4 ώρες.
<p>1995</p> <p>Οι πρώτες πωλήσεις μέσω καταλόγων στην Ελληνική αγορά πραγματοποιούνται από τους καταλόγους του ΠΛΑΙΣΙΟΥ. Ένας κατάλογος ΠΛΑΙΣΙΟ σε κάθε σπίτι και γραφείο με παράδοση των ειδών σε 24 ώρες.</p>	<p>Σήμερα</p> <p>Εκδόθηκαν 80 διαφορετικοί τύποι καταλόγων σε 8.000.000 αντίτυπα.</p>
<p>1996</p> <p>Το πρώτο οργανωμένο τμήμα πωλήσεων σε επιχειρήσεις. Κάθε επιχείρηση – πελάτης έχει τον δικό της άνθρωπο μέσα στο ΠΛΑΙΣΙΟ και απολαμβάνει πλέον εντελώς προσωπική εξυπηρέτηση.</p>	<p>Σήμερα</p> <p>150.000 επιχειρήσεις πελάτες εξυπηρετούνται με τον πλέον επαγγελματικό τρόπο από το εξειδικευμένο αυτό τμήμα του ΠΛΑΙΣΙΟΥ.</p>
<p>1999</p> <p>www.plaisio.gr. Το πρώτο συνεπές ηλεκτρονικό κατάστημα στην Ελληνική αγορά.</p>	<p>Σήμερα</p> <p>Περισσότεροι από 65.000 άνθρωποι την ημέρα επισκέπτονται το ηλεκτρονικό κατάστημα για να ενημερωθούν για τα προϊόντα και τις τιμές. Σε όλους τους πελάτες παρέχεται η δυνατότητα αγοράς όχι μόνο από το Internet αλλά και μέσω των καταστημάτων και μέσω τηλεφώνου.</p>
<p>2002</p> <p>Το πρώτο Superstore τεχνολογίας</p>	<p>Σήμερα</p> <p>Άλλα 4 superstores ΠΛΑΙΣΙΟ</p>

<p>στην Ελλάδα. Δημιουργείται στην περιοχή της Μεταμόρφωσης ένας υπερχώρος 2.500 τ.μ. σε 3 επίπεδα</p>	<p>λειτουργούν στις περιοχές της Αργυρούπολης, της Κηφισιάς, στο εμπορικό κέντρο "The Mall Athens" στο Μαρούσι και στην Καλαμαριά της Θεσσαλονίκης</p>
<p>2005</p> <p>Το πρώτο πολυκαναλικό επιχειρηματικό μοντέλο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη είναι το ΠΛΑΙΣΙΟ της Βουλγαρίας</p>	<p>Σήμερα</p> <p>Και οι Βούλγαροι πελάτες μας εξυπηρετούνται τόσο από το κατάστημα όσο και από καταλόγους, από το Internet αλλά και από ένα εξειδικευμένο τμήμα εξυπηρέτησης επιχειρήσεων, όπως ακριβώς και οι Έλληνες πελάτες μας</p>

Πίνακας 2 Οι καινοτομίες του Πλαίσιο Computers – Πως η Καινοτομία του χθες ωφελεί και το σήμερα

3.1.2 Folie-Folie

Η Folli-Follie είναι μια αμιγώς ελληνική εταιρία καταξιωμένη διεθνώς και παράγει ουσιαστικά κοσμήματα και άλλα αξεσουάρ. Ιδρύθηκε το 1982. Το 1984 έκανε την πρώτη της επέκταση εκτός συνόρων και μάλιστα στην Ιαπωνία και όχι στα Βαλκάνια όπως θα περίμενε κανείς. Το 1997 μπήκε στο Χρηματιστήριο Αθηνών και αυτή τη στιγμή δραστηριοποιείται σε 20 χώρες στον κόσμο με 280

σημεία πώλησης και κύκλο εργασιών 222 εκατομμύρια. Δηλαδή μέσα σε 25 χρόνια από το 0 πήγε στα 220 εκατομμύρια με κέρδη 67 εκατομμύρια περίπου.⁶⁶

Βασικά σημεία

- **Επέκταση εκτός συνόρων και συγκεκριμένα αρχικά στην Ιαπωνία**
- **Καινοτομία προϊόντος η σημαντική πολυτέλεια σε προσιτή τιμή**
- **Διεθνή αναγνώριση του brand name μέσω των πολλών καταστημάτων ανά τον κόσμο**

Πίνακας 3

Για την folli-follie το μοντέλο του κοσμήματος παγκοσμίως είναι ένα γραμμικό μοντέλο που έχει να κάνει με την πολυτέλεια και την τιμή. Δηλαδή όσο πιο πολυτελές είναι το κόσμημα, τόσο πιο ακριβό είναι. Κάποια ονόματα από μεγάλους οίκους όπως Bulgari, Gautier, Tiffany, είναι κοσμήματα πολυτελείας με πολύ υψηλή τιμή, κάποια άλλα είναι κοσμήματα πολυτελείας αλλά όχι τόσο ακριβά όπως Λαλαούνης, Ζολώτας, Βιλδιρίδης, και κάποια, είναι ο συνδυασμός χαμηλής πολυτελείας και χαμηλής τιμής, αυτό που ονομάζεται Φο-μπιζού, τα φτηνά κοσμήματα, τα οποία μοιάζουν με διαμάντια αλλά δεν είναι.

Αυτή η γραμμικότητα έσπασε ουσιαστικά γιατί η Folie-Folie προσφέρει κοσμήματα με σημαντική πολυτέλεια σε προσιτή τιμή. Είναι ένα κλασικό παράδειγμα καινοτομίας προϊόντος, (ουσιαστικά γκάμα προϊόντων) η οποία μ' αυτή τη φιλοσοφία της καταφέρνει να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Συνεπώς η καινοτομία του προϊόντος είναι: ο μοντέρνος σχεδιασμός, η υψηλή ποιότητα και η προσιτή τιμή. Αυτές είναι αξίες που διέπουν τη φιλοσοφία της εταιρείας η οποία συμπυκνώνεται στη φράση «προσιτή πολυτέλεια». Η Folli-Follie καινοτομώντας στο προϊόν μπόρεσε και μπήκε στην αγορά και είναι μια από τις πιο πετυχημένες ελληνικές εταιρείες. Απόδειξη αυτού είναι ότι ανταξιδέψει κανείς στα μεγαλύτερα αεροδρόμια του κόσμου, θα δει ότι η Folie-Folie

⁶⁶ <http://www.anro.gr/downloads/documents/0029.pdf>

είναι μέσα. Και στην Ιαπωνία και στην Ασία και ουσιαστικά πάνω από το 50% των πωλήσεών της είναι εκτός Ευρώπης.

3.1.3 Καλλυντικά Κορρές

Korres natural products

Έχοντας μπουτίκ και shop-in-shop απ' τη Βαρκελώνη ως το Τόκιο κι απ' το Λονδίνο ως τη Μελβούρνη, τα φυσικά καλλυντικά Κορρέ διατυμπανίζουν στην υφήλιο τον επιχειρηματικό οίστρο και επιτέλους το έξυπνο branding ενός προϊόντος "Made in Greece".⁶⁷

Βασικά σημεία

- Διεθνή αναγνώριση του brand name μέσω πολλών καταστημάτων σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο
- Η εταιρεία παράγει περισσότερα από 300 προϊόντα
- Συνεργασία με ενώσεις και συνεταιρισμούς για την ανάπτυξη και διάθεση σειράς προϊόντων που βασίζονται σε φυσικές πρώτες ύλες
- Συνεργασία με τον Τομέα της Φαρμακογνωσίας του Πανεπιστημίου Αθηνών για την ανάλυση και εκμετάλλευση της ελληνικής χλωρίδας

Πίνακας 4

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1996 από τον Γιώργο Κορρέ, ο οποίος ήδη από τη δεκαετία του 1980 εργαζόταν στο πρώτο ελληνικό ομοιοπαθητικό φαρμακείο που λειτουργούσε στο Παγκράτι ο πρωτοπόρος σε θέματα ήπιας ιατρικής Τζιβανίδης. Το 1992 ανέλαβε εξ ολοκλήρου τη διαχείρισή του και μέσα σε πέντε χρόνια

⁶⁷ <http://anamorfosis.net/blog/?p=30>

δημιούργησε ένα εργαστήριο παραγωγής ομοιοπαθητικών σκευασμάτων στο πρότυπο των αντίστοιχων ευρωπαϊκών.

Το 1996 σε συνέχεια της προσπάθειας ανάπτυξης προϊόντων, που βασίζονται σε φυσικές πρώτες ύλες, ιδρύεται η «Κορρές Φυσικά Προϊόντα». Το πρώτο προϊόν ήταν καραμέλες για το λαιμό με μέλι και γλυκάνισο, ιδέα που βασιζόταν στο θερμαντικό ρακόμελο που έφτιαχνε ο παππούς του, Γιώργος Κορρές, στην ιδιαίτερη πατρίδα του τη Νάξο.

Τον Μάιο του 2003 λειτούργησε στο Λονδίνο το πρώτο αποκλειστικό κατάστημα των φυσικών προϊόντων Κορρές, ενώ τον Ιούλιο του 2004 και τον Μάρτιο του 2005 δημιουργήθηκαν δύο νέα σημεία πώλησης στη Βαρκελώνη. Σήμερα η εταιρεία παράγει περισσότερα από 300 προϊόντα που διανέμονται σε 5 χιλιάδες φαρμακεία στην Ελλάδα και εξάγονται σε 25 χώρες μέσω εξειδικευμένων καταστημάτων σε Λονδίνο, Παρίσι, Νέα Υόρκη, Λος Άντζελες, Ρώμη, Μόναχο, Βερολίνο αλλά και σε Άμστερνταμ, Χονγκ Κονγκ και Σιγκαπούρη.

Η Κορρές συνεργάζεται με την Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου για την ανάπτυξη μιας νέας σειράς προϊόντων με βάση τη μοναδική στον κόσμο χιώτικη ρητίνη (μαστήχα). Επιπλέον, σε συνεργασία με τον Αναγκαστικό Συνεταιρισμό Κροκοπαραγωγών Κοζάνης ανάλαβε την αποκλειστική διάθεση στα φαρμακεία και το εξωτερικό του βιολογικού κρόκου Κοζάνης που θεωρείται διεθνώς η καλύτερη ποιότητα σαφράν.

Τα προϊόντα του Κορρέ είναι high-tech σύμφωνα με τη NACE rev.1 (Classification of economic activities in the European Community) και την Ευρωστάτ. Η δημιουργία ενός φυσικού- βοτανολογικού- προϊόντος έχει κι αυτή έρευνα και ανάπτυξη, μελέτη των υλικών και σωστές αναλογίες. Δεν είναι εύκολη υπόθεση. Γι' αυτό και ο Κορρές συνεργάζεται με την *alma mater* του και συγκεκριμένα με τον Τομέα Φαρμακογνωσίας της Φαρμακευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών για την ανάλυση κι εκμετάλλευση των θησαυρών της ελληνικής χλωρίδας.

3.1.4 Ms PASCHALIS collection

Η επιχείρηση της PASCHALIS collection απασχολεί τρία άτομα, δυο μόνιμους υπαλλήλους και έναν εποχικό, και δραστηριοποιείται στον τομέα των υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα δραστηριοποιείται στη λιανική πώληση δερμάτινων ειδών και δώρων (B2C) και στη χονδρική πώληση επιχειρηματικών δώρων (B2B). Αποτελεί μετεξέλιξη παλιάς οικογενειακής επιχείρησης, η οποία ανήκε στον πατέρα του σημερινού ιδιοκτήτη Σπύρου Πασχάλη και για πάνω από δεκαπέντε χρόνια είχε ως αντικείμενο την πώληση ειδών ταξιδιού, όπως τσάντες και βαλίτσες.⁶⁸

Βασικά σημεία

- Χονδρική πώληση επιχειρηματικών δώρων βάσει έντυπου και ηλεκτρονικού καταλόγου και e-shop
- Μετεξέλιξη της οικογενειακής επιχείρησης λιανικής πώλησης δερμάτινων ειδών για την εξασφάλιση της επιβίωσης της επιχείρησης
- Η καινοτομική ιδέα ως πρόταση ενός πελάτη της επιχείρησης
- Διατήρηση της λιανικής πώλησης δερμάτινων ειδών κατά την υιοθέτηση της νέας ιδέας για την μείωση του ρίσκου
- Έμφαση στην ανάπτυξη του δικτύου της επιχείρησης για τους πελάτες της

Πίνακας 5

Η καινοτομία της επιχείρησης έγκειται στη μετάβαση από την πώληση επιχειρηματικών δώρων βάσει έντυπου και ηλεκτρονικού καταλόγου. Ο κατάλογος αυτός αποτελεί προσπάθεια συγκέντρωσης διαφόρων πολυτελών ειδών

⁶⁸ Σημειώσεις: Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία, ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα. 2010

διαφορετικών οίκων σε έναν κατάλογο (π.χ. Montblanc - στυλό, iceberg – μεταξωτά, victorinox swissarmy - σουγιάδες).

Η ανάπτυξη της καινοτόμου ιδέας προέκυψε από την ανάγκη της επιχείρησης να διασφαλίσει την επιβίωση της. Το 1996 όταν απεβίωσε ο ιδρυτής της παλιάς οικογενειακής επιχείρησης Μεμάγγελος Πασχάλης, ο γιός του Σπύρος παρέλαβε μια επιχείρηση σε συνεχώς καθοδική πορεία. Ο κύκλος εργασιών έβαινε πτωτικά, το περιθώριο κέρδους μειωνόταν, ενώ πολλά μικρά μαγαζιά, ακόμη και super market, παρείχαν υποκατάστατα προϊόντα με αυτά της επιχείρησης. Ήταν απαραίτητο, λοιπόν, να αναπτυχθεί μια καινοτομία που θα άλλαζε το προφίλ της οικογενειακής επιχείρησης και θα την έκανε βιώσιμη.

Η ιδέα για την συγκεκριμένη καινοτομία προήλθε από ένα πελάτη που ζήτησε να αγοράσει τα προϊόντα του καταστήματος λιανικής σε μεγάλες ποσότητες για να τα στείλει ως επιχειρηματικά δώρα. Η ιδέα φαινόταν αξιόλογη αλλά για να μπορέσει να αναπτυχθεί σε καινοτομία έπρεπε να είναι εμπορικά αξιοποιήσιμη και να αφήνει κέρδος.

Αξιολογώντας την ιδέα, η επιχείρηση έκρινε ότι τα δυνατά της σημεία ήταν ότι η επιχείρηση ήταν ήδη γνωστή, με συγκεκριμένο πελατολόγιο, τεχνογνωσία και εμπειρία σε προϊόντα και υπηρεσίες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν τμήματα του καταλόγου. Τα αδύνατα σημεία της σχετίζονταν αφενός με το γεγονός ότι η αγορά των επιχειρήσεων δώρων ήταν άγνωστη στον επιχειρηματία και αφετέρου με την αναγκαιότητα για την αλλαγή της δομής και των διαδικασιών της υπάρχουσας επιχείρησης (όπως, ανακαίνιση του χώρου, κατάργηση του ενός εκ των δυο μαγαζιών και ανάπτυξη ηλεκτρονικών υπηρεσιών). Παρά τις αδυναμίες αυτές και τον κίνδυνο να αποτύχει η ιδέα συμπαρασύροντας και την αγορά της λιανικής του καταστήματος, η επιχείρηση θεώρησε ότι είχε την ευκαιρία να δημιουργήσει την πρώτη επιχείρηση στην περιοχή που θα παρείχε ολοκληρωμένες υπηρεσίες επιχειρηματικών δώρων.

Επίσης, με βάση τους υπολογισμούς της επιχείρησης, η ιδέα είναι οικονομικά συμφέρουσα ανά προϊόν και ανά παραγγελία. Συγκεκριμένα, για κάθε προϊόν του καταλόγου υπολογίστηκε η άριστη ποσότητα παραγγελίας, δηλαδή ο αριθμός τεμαχίων που θα έκανε την παραγγελία κερδοφόρο για την επιχείρηση και διαπιστώθηκε ότι οι αναμενόμενες παραγγελίες υπερκάλυπταν την άριστη

ποσότητα. Παράλληλα για τη μείωση του ρίσκου διατηρήθηκε και η υπηρεσία της λιανικής πώλησης, ώστε να φανεί διαχρονικά η σχέση της καινοτόμου και της συμβατικής υπηρεσίας σε σχέση με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης.

Για τον καλύτερο προγραμματισμό της καινοτόμου δράσης, η επιχείρηση δημιούργησε ένα διάγραμμα με τα βήματα που έπρεπε να ακολουθηθούν για την υλοποίησή της:

1. δημιουργία ενός καταλόγου για μεγαλύτερη γεωγραφική κάλυψη
2. νέα τιμολόγηση αφού οι πωλήσεις θα γίνονταν χονδρικά και άρα σε μεγαλύτερες ποσότητες
3. απόφαση για την αγορά-στόχο
4. δημιουργία βάσης δεδομένων με τις εταιρίες – στόχους
5. επιλογή μείγματος μάρκετινγκ που θα υποστηρίζει την καινοτομία
6. διαφήμιση σε περιοδικά και εφημερίδες.

Τέλος, το πιο σημαντικό στοιχείο για την προώθηση της καινοτομίας ήταν η ανάπτυξη του δικτύου με τους πελάτες. Για το λόγο αυτό, αλλά και για την άντληση νέων ιδεών και τη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας της επιχείρησης, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε αντίστοιχες εταιρείες συμβούλων δώρων στο εξωτερικό αλλά και σε εκθέσεις επιχειρηματικού δώρου. Έτσι, έγιναν οι απαραίτητες γνωριμίες με τους προμηθευτές αλλά και δυνητικούς πελάτες διεθνώς. Εν συνεχεία ενημερώθηκαν οι υπάρχοντες πελάτες της λιανικής για τη νέα καινοτόμα υπηρεσία και για τα πλεονεκτήματα της και σταδιακά διαμορφώθηκε ένα νέο πελατολόγιο για την συγκεκριμένη υπηρεσία, με έμφαση στις ναυτιλιακές και περί τη ναυτιλία εταιρείες που έφταναν να αποτελούν σήμερα το 70% του κύκλου εργασιών της επιχείρησης.

Όσον αφορά στην περαιτέρω εξέλιξη της καινοτομίας, βασική πηγή ιδεών αποτελούν οι ανάγκες του πελατών της επιχείρησης και οι νέες εικόνες που λαμβάνονται από τα ταξίδια των στελεχών της επιχείρησης στο εξωτερικό. Επιπλέον, η επιχείρηση προσπαθεί να μεταφέρει την τεχνογνωσία που αποκτά από την προώθηση των επιχειρηματικών δώρων και στη λιανική πώληση, ώστε να μπορούν και μεμονωμένοι πελάτες να επιλέξουν μέσω του εντύπου ή

ηλεκτρονικού καταλόγου κάποιο δώρο και να ζητήσουν να αποσταλεί άμεσα στον παραλήπτη συνοδευόμενο από σχετικές ευχητήριες κάρτες.

Προκειμένου να αυτοματοποιήσει τη διαδικασία και να δώσει τη δυνατότητα στους πελάτες να κάνουν και ηλεκτρονικές αγορές, η επιχείρηση ανέπτυξε και υπηρεσία ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop). Η επιχείρηση ανέθεσε την ανάπτυξη της ιστοσελίδας εξωτερικά σε συγκεκριμένη ομάδα συμβούλων πληροφορικής που αναπτύσσει λύσεις για μικρές επιχειρήσεις, ενώ για την χρηματοδότηση των καινοτομιών της στράφηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα << Κοινωνία της πληροφορικής ΑΕ>> του Γ' ΚΠΣ.

3.2 Περιπτώσεις Καινοτομιών σε ερευνητικό επίπεδο (δυναμικές καινοτομίες)

3.2.1 Απόβλητα ελαιοτριβείων

Στα πλαίσια της φιλοσοφίας των reverse logistics, μιας καινοτομίας που αριθμεί λιγότερα από δέκα χρόνια στην Ευρώπη, ιδιωτικές εταιρίες επεξεργασίας προϊόντων ελιάς θα έχουν την δυνατότητα να καινοτομήσουν με ιδιαίτερα υψηλό οικονομικό όφελος.⁶⁹

Τα υγρά ελαιουργικά απόβλητα, που αποτελούν κατάρρα για το περιβάλλον λόγω της υψηλής τοξικότητάς τους, διαλύοντας ολόκληρα οικοσυστήματα και μολύνοντας τον υδροφόρο ορίζοντα, επιβαρύνοντας ταυτόχρονα με υψηλό κόστος τους παραγωγούς και τους ελαιουργούς, τώρα **μεταβάλλονται σε ευλογία για τη**

⁶⁹ <http://www.e-geoponoi.gr/2010-01-30-20-21-46/2962-----2000----.html>

ζωή.

Βασικά σημεία

- Έχει χρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε. αλλά ακόμα δεν έχει υιοθετηθεί από κάποια επιχείρηση
- Ανάπτυξη φίλτρου καθαρισμού, με το οποίο τα τοξικά απόβλητα γίνονται καθαρό νερό και τοξικές φαινόλες
- Οικολογικό όφελος και παράλληλα δημιουργία ενός βιολογικού προϊόντος σημαντικής χρηματικής αξίας
- Δημιουργία αλυσιδωτών δραστηριοτήτων κατά την τεχνική επεξεργασία
- Χρησιμοποίηση των φαινολών είτε ως συμπληρώματα διατροφής, είτε ως πρόσθετα συστατικά

Πίνακας 6

Μετατρέπονται σε προϊόν υψηλής οικονομικής και βιολογικής αξίας, χάρη σε μια τεχνολογική καινοτομία που δημιούργησαν τα τρία ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κρήτης, Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνείο, ΤΕΙ, με επικεφαλής τον καθηγητή της Ιατρικής Σχολής, Ηλία Καστανά.

Συγκεκριμένα, αναπτύσσοντας ένα ειδικό φίλτρο καθαρισμού και άλλες τεχνικές, τα τοξικά απόβλητα των ελαιουργείων γίνονται στο τέλος καθαρό νερό και οι τοξικές φαινόλες, που είναι σημαντικά αντιοξειδωτικά, και μετατρέπονται με την κατάλληλη επεξεργασία και δοσολογία σε ένα καθαρό βιολογικό προϊόν το οποίο θα πωλείται προς 2.000 ευρώ το κιλό, όταν το καλό λάδι κοστίζει μόλις 2 ευρώ το κιλό.

Η αρχή της εφαρμογής της προαναφερόμενης συσκευής και της επεξεργασίας θα γίνει φέτος σε ιδιωτικό ελαιουργείο του χωριού Αλάγνι στο νομό Ηρακλείου. Η δημιουργικότητα της κοινωνίας έρχεται να δώσει ελπίδα στη μαυρίλα των καταστροφικών κυβερνητικών επιλογών σε ένα γκρίζο τοπίο. Συνδυάζονται έτσι παραδοσιακά προϊόντα που με τη χρήση της επιστήμης αποκτούν τεράστια σημασία για την υγεία, αλλά και την ελληνική οικονομία συνολικότερα.

Φίλτρο για τις φαινόλες

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον κ. Καστανά, τα υγρά ελαιουργικά απόβλητα έχουν πολλές τοξικές ουσίες, οι οποίες είναι αντιοξειδωτικές, άρα και αντιμικροβιακές.

Τα ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κρήτης, Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνείο και ΤΕΙ, συνεργάστηκαν για πρώτη φορά και φτιάξανε ένα **ειδικό φίλτρο**, το οποίο παίρνει αυτές τις φαινόλες, οι οποίες είναι χρήσιμες στις κατάλληλες ποσότητες, που είναι μεγάλες σε αριθμό. Είναι γνωστό πως οι φαινόλες καίνε τα φυτά στα χωράφια, εξοντώνουν έντομα, πουλιά, χέλια και μικρά ζώα.

Η τεχνική επεξεργασία

Για την τεχνική λειτουργία του φίλτρου και τα αποτελέσματά του ο ίδιος καθηγητής τονίζει: «Το φίλτρο αυτό καθαρίζει τα ελαιουργικά απόβλητα **κατά 80% και είναι πατενταρισμένο**. Εν συνεχεία, με τεχνολογική παρέμβαση του Πολυτεχνείου, δημιουργείται μια στεγανή δεξαμενή στο έδαφος, όπου τα ελαιουργικά απόβλητα καθαρίζονται πλήρως και γίνονται καθαρό νερό.

Παράλληλα, φυτεύονται ιτιές πάνω από τη δεξαμενή και σε 5 χρόνια, λόγω άφθονου νερού, η ιτιά φτάνει τα 8 μέτρα ύψος εκμεταλλεύόμενοι έτσι και το ξύλο. Αμέσως μετά παρεμβαίνει το ΤΕΙ, το οποίο χρησιμοποιεί τα φύλλα των δέντρων και τα στερεά υπολείμματα των ελαιουργικών αποβλήτων και τα κάνει βιολογικό λίπασμα. Το πρόγραμμα αυτό έχει χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα λειτουργήσουν δύο εργοστάσια στο Αλάγνι σε συνεργασία με ιδιώτη, τη “Μεσογειακή Α.Ε.”.

Τα αντιοξειδωτικά στοιχεία που θα παίρνουμε από το φίλτρο μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε μόνα τους, ως συμπλήρωμα διατροφής (έχει γίνει μάλιστα σχετική αίτηση σε φορείς από την Αυστρία), είτε να μπαίνει ως πρόσθετο τροφίμων, δίνοντας τις καλές ιδιότητες του ελαιολάδου.

Για να αποφευχθεί η πικρίλα και να προστατευτούν αυτά τα σημαντικά προϊόντα από την επαφή τους με το οξυγόνο, θα γίνουν μικροκάψουλες και θα μπαίνουν ως ενισχυτικά πρόσθετα σε διάφορα είδη τροφίμων. Η κάψουλα αυτή θα

ανοίγει εντός του στομαχιού. Οι καταπληκτικές αυτές φαινόλες είναι πολλές και διαφορετικές. Ως προς την ποσότητα, από τους 3.000 τόνους παραγωγής στο Αλάγνι θα βγουν 500 κιλά φαινόλες.

3.2.2 Πράσινη ενέργεια

Μια Ελληνική καινοτομία αλλάζει τα δεδομένα της "πράσινης" ενέργειας που χρειάζεται για να σωθεί ο πλανήτης μας από την κλιματική αλλαγή που θα επέλθει λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας της γης.⁷⁰

Η ιδέα της ανάπτυξης της γεννήτριας NG -1 γεννήθηκε από τον Γ. Λάγιο το 2000 έπειτα από έρευνα που έκανε σχετικά με την θεωρία πολλών επιστημόνων για την κλιματική αλλαγή που πρόκειται να επέλθει στον πλανήτη μας τα επόμενα 50 χρόνια λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας της γης από τα καυσαέρια με αποτελέσματα για τον πλανήτη.

Κάνοντας έρευνα πάνω σε καταλύτες στο ερευνητικό εργαστήριο του ο Γ. Λάγιος σκέφτηκε ότι μια καλή και άμεση λύση για «πράσινη» ηλεκτρική ενέργεια που θα σώσει τον πλανήτη θα ήταν η ανάπτυξη μιας οικιακής οικολογικής γεννήτριας ηλεκτρικού ρεύματος έτσι ώστε το κάθε σπίτι να έχει την δική του παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας να σταματήσει να παίρνει «βρόμικο» ρεύμα από την ΔΕΗ, που καίει λιγνίτη στην Πτολεμαΐδα ,την Μεγαλόπολη και το Αλιβέρι και παράγει «βρόμικο» ρεύμα μολύνοντας το περιβάλλον με εκατομμύρια τόνους καυσαερίων.

Η λύση ήταν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας που παράγουν «πράσινο» ηλεκτρικό ρεύμα χρησιμοποιώντας τον ήλιο (φωτοβολταϊκά) ή τον άνεμο (ανεμογεννήτριες) ,όμως η λύση αυτή ήταν μακροχρόνια και δεν έλυνε άμεσα το

⁷⁰ <http://www.wtmnews.gr/green-tech-07/4913>

πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής που είχε ραγδαία εξέλιξη με τα πρώτα αποτελέσματα να φαίνονται από τις ακραίες κλιματικές αλλαγές που βλέπουμε να καταστρέφουν πολλές περιοχές της γης τα τελευταία χρόνια.

Βασικά σημεία

- **Καινοτόμος ιδέα ως λύση στο πρόβλημα της κλιματολογικής αλλαγής**
- **Δημιουργία οικολογικής γεννήτριας ηλεκτρικού ρεύματος (HG-1) με την χρήση υδρογόνου**
- **Δημιουργία ηλεκτρικού ρεύματος χωρίς να γίνεται εκπομπή καυσαερίων και ρύπων**
- **Δυνατότητα μετεξέλιξης της γεννήτριας ώστε να χρησιμοποιεί φυσικό αέριο**
- **Μεγάλος αριθμός μελλοντικών αγοραστών**
- **Έτοιμη για την εμποριοποίησή της, αλλά δεν έχει μπει ακόμα στην αγορά.**

Πίνακας 7

Έτσι το 2000 στο ερευνητικό εργαστήριο του Γ. Λάγιου γεννήθηκε η ιδέα της «οικιακής παραγωγής πράσινης ενέργειας» δηλαδή η θεωρία του Γ. Λάγιου που έτυχε παγκοσμίου αποδοχής από πολλούς επιστήμονες. Η θεωρία αυτή, υποστηρίζει ότι εάν κάθε σπίτι του σε όλο τον πλανήτη έχει την δική του οικολογική γεννήτρια ρεύματος τότε θα μπορεί να παράγει όσο ρεύμα χρειάζεται και πρέπει να επινοηθεί μια γεννήτρια που θα παράγει τόσο ρεύμα όσο χρειαζόμαστε την στιγμή που το χρειαζόμαστε . Εάν δηλαδή ανάβουμε στο σπίτι μας μια λάμπα 50watt η γεννήτρια να μπορεί να παράγει ρεύμα ακριβώς 50 watt μόνο για να ανάψει η λάμπα και έτσι θα γίνεται τεράστια οικονομία στο ρεύμα.

Έπειτα από έρευνα τριών χρόνων γεννήθηκε η ΠΡΩΤΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ οικολογική γεννήτρια παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος με την ονομασία HG-1 που είχε την δυνατότητα να παράγει «πράσινο» ηλεκτρικό ρεύμα χωρίς να εκπέμπει καυσαέρια διότι δεν γινόταν καύση αλλά ένωση οξυγόνου και υδρογόνου και παραγωγή νερού και ηλεκτρισμού . Η γεννήτρια αυτή παρουσιάστηκε στην έκθεση ενέργειας στο Ανόβερο –Γερμανίας το 2004 και έκλεψε την παράσταση αποσπώντας τις καλλίτερες κριτικές τον θαυμασμό και τον ενθουσιασμό των

χιλιάδων επισκεπτών της έκθεσης.

Κατά την διάρκεια της έκθεσης υπήρξε μεγάλο ενδιαφέρον από χώρες που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για οικιακή χρήση (Γερμανία, Αμερική, Ρωσία, Ουκρανία, Ιαπωνία, Βραζιλία, Αργεντινή, κ.τ.λ.) και ζητούσαν να χρησιμοποιήσουν στην γεννήτρια αυτή φυσικό αέριο αντί για υδρογόνο.

Οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης χρησιμοποιούν στα σπίτια τους φυσικό αέριο για θέρμανση και έτσι μια τεράστια αγορά 50 εκατομμυρίων σπιτιών στην Ευρώπη και 100 εκατομμυρίων σπιτιών στον υπόλοιπο κόσμο , θα είναι οι μελλοντικοί αγοραστές της γεννήτρια HG-1 που παράγει ηλεκτρικό ρεύμα για τα σπίτια τους χρησιμοποιώντας φυσικό αέριο.

Από το 2004 μέχρι το 2009 η γεννήτρια NG-1 παρουσιαζόταν κάθε χρόνο στην έκθεση ενέργειας του Ανόβερο όλο και πιο βελτιωμένη και υπήρχε μεγάλο ενδιαφέρον από πολλές εταιρίες από διάφορες χώρες που ασχολούνται με φυσικό αέριο και επιθυμούν να γίνουν διανομείς της γεννήτριας NG-1 στη χώρα τους.

Επίσης από το 2004 έως το 2009 η γεννήτρια NG-1 έχει γίνει αντικείμενο θαυμασμού από χιλιάδες επισκέπτες της έκθεσης και σημαντικές προσωπικότητες όπως οι Καγκελάριοι της Γερμανίας Γ. Σρέντερ και Α. Μέρκελ , ο Πρόεδρος της Ρωσίας Β. Πούτιν, οι Υπουργοί Ενέργειας της Κίνας , Γερμανίας και του Καναδά και άλλοι πολλοί.

Τον Φεβρουάριο του 2008 ο Γ. Λάγιος βραβεύτηκε από τον Bill Gates και τον ΣΕΒ για τις καινοτομίες του πάνω στις καθαρές πηγές ενέργειας όπως είναι η γεννήτρια NG-1, το «πράσινο σπίτι» και το αυτοκίνητο που κινείται με νερό.

Τον Ιανουάριο του 2010 ο Γ. Λάγιος ανακηρύχτηκε «ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ» που βραβεύτηκε για το πολυετές έργο του στις νέες τεχνολογίες, το περιβάλλον και την πράσινη ενέργεια . Η βράβευση του Γ. Λάγιου ως «επιστήμονα της χρονιάς» αποτελεί μεγάλη τιμή και διάκριση να συγκαταλέγεται μεταξύ βραβευθέντων επιστημόνων, όπως ο Χρ. Ζερεφός , ο Δημ. Νανόπουλος, ο Δημ. Τριχόπουλος, ο Μαν. Δερμιτζάκης και άλλοι.

Η μαζική παραγωγή και διάθεση της θα ξεκινήσει το 2012 στις διεθνείς αγορές μέσω της εταιρείας TROPICAL AEBE.

Επίλογος

Συνοψίζοντας, υπάρχουν πολλοί παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση ενός θετικού ή αρνητικού επιχειρηματικού κλίματος σε μια οικονομία. Σε μια περίοδο που επικρατεί η αβεβαιότητα για το μέλλον και μια οικονομική κρίση που βαλτώνει τις επιχειρηματικές προσπάθειες, ίσως είναι ώρα για να βρούμε διεξόδους για ένα καλύτερο και πιο αποδοτικό αύριο μέσα απ' τις πτυχές και τα οφέλη της Καινοτομίας.

Όπως προαναφέρθηκε, το επιχειρηματικό πνεύμα και οι καινοτόμες ιδέες από μόνες του δεν αποτελούν παράγοντα επιτυχίας. Πρέπει να βρουν τα κατάλληλο έδαφος και τις κατάλληλες συνθήκες για να αναπτυχθούν και να ευδοκιμήσουν.

Η σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση δίνει τις βάσεις για να τεθούν οι σκέψεις και οι ιδέες σε εφαρμογή, και να μπορέσει μια καινοτομική δραστηριότητα να αποδώσει, τι άλλο, οικονομικό όφελος. Μόνο μέσω της αποδοτικής μάθησης μπορεί κάποιος να μπορέσει να αξιοποιήσει τις γνώσεις και να τις οδηγήσει σε επιτυχημένη επιχειρηματική διαδικασία.

Η καινοτομία αποτελεί πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και κλειδί για μια επιτυχημένη επιχειρηματική πορεία. Η διαδρομή όμως, από μία έξυπνη ιδέα μέχρι ένα επιτυχημένο προϊόν, δεν είναι μία απλή διαδικασία. Δεν υπάρχει ένας συγκριμένος δρόμος προς την επιτυχία, αλλά μόνο ενδείξεις για την βέλτιστη κατεύθυνση.

Για να μπορέσει μια επιχείρηση να οδηγήσει την καινοτομία στην επιτυχία και να αποκτήσει οικονομικό όφελος, πρέπει να την ενσωματώσει στην κουλτούρα του και να αποκτήσει προσαρμοστικό και συνάμα εξελικτικό χαρακτήρα.⁷¹

Ο ισχυρός ανταγωνισμός σε παγκόσμιο πλέον επίπεδο, επιτρέπει σε λίγες μόνο επιχειρήσεις να επιβιώνουν και σε ακόμα λιγότερες να επιτυγχάνουν. Καθίσταται, οπότε, απαραίτητη η αλλαγή του επιχειρηματικού τρόπου δράσης με την ένταξη της καινοτομίας στον στρατηγικό πυρήνα των επιχειρήσεων.

⁷¹ http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2001-2005/4497pe.pdf

Όσον αφορά τη χώρα μας, ο στόχος για την Ελλάδα, είναι να ενταχθεί σε ένα πλαίσιο παγκόσμιου εμπορίου με χρηστή χρήση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας και να μπορέσει να σταθεί και να επιβιώσει μακροχρόνια. Όπως άλλωστε είναι γνωστό, δεν αρκεί να διαθέτεις επιχειρηματικά μυαλά και ικανούς επιχειρηματίες, αν δεν μπορείς και δεν τους δίνεις τις δυνατότητες να αναπτυχθούν.

Η σταθερότητα και η αξιοπιστία μια οικονομικής πολιτικής που θα προωθεί την επιχειρηματικότητα, θα δώσει την βάση και το έναυσμα στους έλληνες πολίτες να δραστηριοποιηθούν και να <<κρατήσουν>> τις ιδέες του στον ελληνικό χώρο, αντί να προτιμήσουν να τις αναπτύξουν στο εξωτερικό, πράγμα που αποτελεί πρόβλημα των καιρών.

Είναι απαραίτητο να καλλιεργηθεί στο ευρύ κοινό η εντύπωση ότι οι επιχειρηματίες είναι άτομα που προσπαθούν να πετύχουν κάτι με διπλό όφελος, προς τους εαυτούς τους και προς ολόκληρη την κοινωνία. Επίσης, απαραίτητη είναι και η καλλιέργεια των νέων επιχειρηματιών που είναι γεμάτοι προσόντα και όνειρα και μπορούν να στραφούν δυναμικά και δημιουργικά στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Τέλος, η <<πράσινη>> ανάπτυξη, η ανεύρεση τρόπων για να διεξάγουμε τις δραστηριότητές μας με τρόπους και μέσα φιλικά προς το περιβάλλον και με στόχο της προστασία του, είναι σήμερα σημαντικό μέλημα και του επιχειρηματικού κόσμου. <<Πράσινη>> επιχειρηματικότητα, <<πράσινη>> καινοτομία, είναι έννοιες που αναλύθηκαν στα παραπάνω κεφάλαια, τονίζοντας την σημασία που δίνουν πλέον οι επιχειρήσεις στην εξεύρεση τρόπων να ενεργούν φροντίζοντας το περιβάλλον, αλλά και ενισχύοντας το οικονομικό τους όφελος, καθώς μια <<πράσινη>> καινοτομική επιχειρηματική ενέργεια, μπορεί εκτός από χρήσιμη να αποβεί και ιδιαίτερα επικερδής.

Στο πλαίσιο αυτής της εργασίας, είδαμε να αναπτύσσονται και να αναλύονται διεξοδικά οι έννοιες της Επιχειρηματικότητας και της Καινοτομίας, καθώς και την πρακτική εφαρμογή τους στις ελληνικές επιχειρήσεις, μέσω παραδειγμάτων. Συμπερασματικά, θα μπορούσαμε να επισημάνουμε ότι η ενσωμάτωση μια κουλτούρας που ευνοεί την αύξηση της επιχειρηματικότητας και

της καινοτομίας, θα πρέπει να αποτελεί τον πρωταρχικό στόχο των επιχειρήσεων που δεν θέλουν να αφήσουν το μέλλον τους στην τύχη.

Βιβλιογραφία

1. Ελληνική βιβλιογραφία

- Σαλάβου Ελένη Ε., Δρόμοι εξέλιξης στο Επιχειρείν, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2006
- Γεωργαντά Ζωή, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομίες - Το Management της Επιχειρηματικής Καινοτομίας, Εκδόσεις ΑΝΙΚΟΥΛΑ, 2003
- Ντράκερ Πήτερ, Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα, Βιβλιοθήκη Μάνατζμεντ, Εκδόσεις ΑΣΕ ΑΕ, 1990

2. Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Parker B., Globalization and Business Practice: Managing Across Boundaries, 1998

3. Σημειώσεις – Μελέτες – Έρευνες

- Σημειώσεις: Επιχειρηματικότητα και Δεοντολογία, ΑΤΕΙ Πάτρας, Στυλιάδη Στέλλα, 2010
- Οδηγός σύνταξης επιχειρηματικού σχεδίου, Μπαλάκος Αποστόλης, Πρεολορέντζος Γιώργος, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2003
- Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία: «Πώς μπορεί μία επιχείρηση να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογικής καινοτομίας.», Γ. Κακοσούλη, Ε. Κοντάκη και Ε. Τέμπου

- Έρευνα: 'Η καινοτομία στην Ελλάδα', Ίδρυμα Κόκκαλη, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2009
- IOBE κλαδική μελέτη: 'Καινοτομία των Ελληνικών Επιχειρήσεων και Κλάδοι Υψηλής Τεχνολογίας', Μάρτιος 2008

4. Ιστοσελίδες

Σημείωση: Οι παρακάτω ιστοσελίδες χρησιμοποιήθηκαν μέσα στο διάστημα 1-23 Αυγούστου 2011.

- <http://www.serresbiz.com/312c/el/other/third/businessguide.pdf>
- <http://dlabs.it.teithe.gr/epixeir/epix1/1.htm>
- <http://www.scribd.com/doc>,
- <http://www.1169.syzefxis.gov.gr/syn/6/Gidakou.doc>,
- <http://www.ebusinessforum.gr/information/ebusinessgreece/iove/index.php?language=el>
- http://isotita.unipi.gr/assets/erevna_6.pdf,
- http://www.career.tuc.gr/05_07.html
- www.1169.syzefxis.gov.gr/syn/6/Gidakou.doc
- http://epityxianet.blogspot.com/2011/07/blog-post_06.html,
- http://www.intellectum.org/articles/issues/intellectum2/ITL02p099104_the_oxaridis.pdf
- <http://www.solon.org.gr/index.php/2008-07-16-12-40-26.html>,
- http://www.ekt.gr/content/img/product/75031/full_issue.pdf,
- http://e2l.e-paideia.net/files/Green_Entrepreneurship_and_Ideas_v2.pdf,
- <http://www.acsmi.gr/Portals/0/prasini.pdf>
- <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/log/2010/VasilakisPolykarpos,MouzakisVasileios/attached-document-1265705998-736419-16329/Vasilakis2010.pdf>
- <http://kallithea.hua.gr/epixeirein/dihm4%20docs/makropoulos1.pdf>,
- <http://www.epiheirimatikotita.gr/joomla157/pdf>

- http://www.liaison.tuc.gr/fileadmin/users_data/liaison/Library/Innovation/s_eminario_kainotomia_vliamos.pdf, 10/08/2011
- <http://www.hvca.gr/venture-capital/ti-einai-to-venture-capital-to-private-equity.html>,
- <http://www.plant-management.gr/index.php?id=972>
- <http://www.hvca.gr/epixeirhmaties/h-shmasia-toy-business-plan.html>
- <http://www.tetras-consult.gr/resources/Resources/Papers%20in%20Greek/Entrepreneurship%20today.pdf>,
- http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_de/1996-2000/3254pe.pdf
- http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2006-2010/7357pe.pdf
- <http://www.buildnet.gr/default.asp?pid=156&la=1&catid=121&artid=2455>
- <http://www.psp.org.gr/faros/Articles/kainot.html>,
- www.think-act.gr/?dl_id=2
- http://www.lib.teipat.gr/ptyxiakes/sdo/sdo_esps/2001-2005/4497pe.pdf
- http://www.liaison.tuc.gr/fileadmin/users_data/liaison/Library/Innovation/s_eminario_kainotomia_vliamos.pdf
- www.ekpedeftikos.com/assets/files/Paded/.../dimiourgikotitaKoutsellini.ppt, <http://www.sigmalive.com/simerini/analiseis/70489>
- <http://www.kekdiastasi.edu.gr/default.asp?id=300410092&lcid=1032>
- http://www.liaison.uoc.gr/documents/unistep/parousiaseis_plaisia_unistep/01_kainotomia_maramvelakhs.pdf
- http://www.marinastores.gr/index.php?dispatch=pages.view&page_id=3
- <http://www.iobe.gr/media/deltyp/kain.pdf>
- www.kokkalisfoundation.gr/.../Innovation_in_Greece_Antonopoulos.doc
- http://www.enthesis.net/index.php?option=com_content&view=article&id=350:enthesis6816&catid=22:2009-05-18-07-01-16&Itemid=4
- <http://www.neolaia.gr/wordpress/index.php/2011/01/19/anodiki-tasi-kainotomia-stin-ellada/>
- http://corporate.plaisio.gr/CorporateInvestors.aspx?show=Company_Leadership, <http://e2l.e-paideia.net/files/ti-pepei-na-jero-gia-tin-epixeirimatikotitapan.-kritis.pdf>
- <http://www.anro.gr/downloads/documents/0029.pdf>

- <http://anamorfosis.net/blog/?p=30>
- <http://www.e-geoponoi.gr/2010-01-30-20-21-46/2962-----2000----.html>
- <http://www.wtmnews.gr/green-tech-07/4913>
- http://www.espa.gr/elibrary/Enimerotiko_Fylladio_ESPA_25_2_08.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1 Άρθρα για την Επιχειρηματικότητα και την Καινοτομία

1.1 Εφτά σημεία μιας επιτυχημένης επιχείρησης

Πηγή: 3 Ιουνίου 2010, Βασίλης Παππάς, <http://epixeirein.gr/2010/06/03/7-tips-for-successful-buisness/>

Η επιχειρηματική επιτυχία δεν μετριέται μόνον με τα λεφτά που μπορεί κάποιος να βγάλει. Κάθε φορά που τα “περιθώρια κέρδους” γίνονται αυτοσκοπός για την επιχείρησή σας και σημαντικότερα από την εξυπηρέτηση του πελάτη, η επιτυχία μπορεί πολύ εύκολα να χαθεί. Το έχω δει να συμβαίνει σε πολλές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα τελευταία.

Η περίοδος που διανύουμε μπορεί εύκολα να σας αποπροσανατολίσει βάζοντας ως νούμερο ένα στόχο το οικονομικό κέρδος! Μην παρασύρεστε! Ομαδοποίησα μερικές συμβουλές σε 7 σημεία τις οποίες θεωρώ εξαιρετικά σημαντικές, και μπορούν να αποτελέσουν το κλειδί για την επιχειρηματική σας επιτυχία. Δώστε λοιπόν την προσοχή σας στα παρακάτω:

1. **Ενέργεια και πάθος για αυτό που κάνετε.** Εάν η επιχείρησή σας οδηγείται από το πάθος σας για αυτό που κάνετε, θα σας βοηθήσει να συνεχίσετε την πορεία σας προς το μέλλον. Το πάθος σας και η ενέργεια που δίνετε για να πετύχετε τους στόχους σας, αποτελούν πηγή έμπνευσης για όσους δουλεύουν δίπλα σας. Η επιτυχία απαιτεί επιμονή, και το πάθος είναι αυτό που την τρέφει! Εάν δείξετε ότι βαριέστε αυτό θα περάσει τόσο στο προσωπικό όσο και στους πελάτες σας! Δείξτε όρεξη και διάθεση, ειδικά τώρα που τα πράγματα είναι ακόμα πιο δύσκολα.

2. **Εφαρμόστε τον κανόνα 80/20.** Έχουμε μιλήσει ξανά για τον κανόνα αυτό μέσα από το blog μας. Προέρχεται μέσα από μια εργασία του Ιταλού οικονομολόγου “Βιλφρέντο Παρέττο”, στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, και μας λέει ότι “το 80% των αποτελεσμάτων από κάτι το οποίο κάνουμε, θα έρθει μέσα από το 20% των προσπαθειών μας”. Έχει εφαρμογή σε πολλούς τομείς, ακόμα και στις επιχειρήσεις. Σύμφωνα λοιπόν με τον κανόνα αυτό, το 80% των κερδών σας, προέρχεται μόλις από το 20% των πελατών σας, και το 80% των πωλήσεων προέρχεται από το 20% των προϊόντων σας. Δοκιμάστε το, ισχύει! Βρείτε στην

επιχείρησή σας ποιο είναι αυτό το 20% που σας δίνει το 80% των αποτελεσμάτων σας, και μελετήστε τον τρόπο που συμβαίνει. Εφαρμόστε τις γνώσεις που θα αποκτήσετε και στους υπόλοιπους τομείς.

3. **Πάρτε μερικά ρίσκα ακόμα.** Θα σκεφτείτε ότι και μόνον που έχω επιχείρηση την σήμερα ημέρα, ρίσκο είναι! Θα συμφωνήσω. Έως έναν βαθμό όμως. Όλοι φοβόμαστε να πάρουμε ρίσκα και να δοκιμάζουμε καινούρια πράγματα. Μένοντας όμως στάσιμοι στα ίδια πράγματα που κάνουμε κάθε μέρα, θα έχουμε και τα ίδια αποτελέσματα. Κάνοντας διαφορετικά πράγματα, θα έχουμε και διαφορετικά αποτελέσματα! Εάν θέλετε να πάτε ένα βήμα παραπέρα, θα πρέπει να αναλάβετε και μερικά ρίσκα επιπλέον. Με την προϋπόθεση όμως ότι ξεχωρίζετε ποιο ρίσκο είναι αποδεκτό και ποιο όχι.

4. **Βρείτε την καλύτερη βοήθεια.** Κανείς δεν είναι καλός σε όλα. Σε κάποια πράγματα υστερείτε, όσο δύσκολο και αν είναι να το παραδεχτείτε. Εντοπίστε λοιπόν τα όρια σας και αναζητήστε ειδικούς να σας βοηθήσουν. Έξυπνος δεν είναι αυτός που τα κάνει όλα μόνος του, αλλά αυτός που βρίσκει τους κατάλληλους ανθρώπους να κάνουν την δουλειά για αυτόν (με ένα λογικό οικονομικό αντίτιμο βέβαια). Αποτελεί σίγουρα σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη της επιχείρησή σας όταν συνειδητοποιήσετε ότι υπάρχουν άλλοι άνθρωποι που μπορούν να σας βοηθήσουν να κάνετε μια δουλειά καλλίτερα από εσάς.

5. **Κάντε το κάτι παραπάνω.** Κάνοντας το κάτι παραπάνω για τους πελάτες σας, μπορεί να είναι κουραστικό για εσάς, αλλά μόνον καλά αποτελέσματα θα σας φέρει στο τέλος. Δείχνετε ενδιαφέρον για τον πελάτη σας, και αυτό να είστε βέβαιοι ότι το εισπράττει. Κάποιοι ίσως να μην το εκτιμούν, αλλά αυτοί πάντα θα υπάρχουν. Μην επικεντρώνεστε στα κέρδη που θα αποκομίσετε, αλλά στην εξυπηρέτηση του πελάτη σας. Τα κέρδη θα έρθουν σαν αποτέλεσμα!

6. **Διαφοροποιήστε το προϊόν σας.** Η διαφοροποίηση είναι το κλειδί της επιτυχίας. Το έχουμε αναφέρει ξανά. Όταν πριν αρκετά χρόνια ξεκίνησαν οι πιτσαρίες στην Αμερική, κάποιος είχε την ιδέα να κάνει διανομή την πίτσα στα γραφεία των εταιρειών για να διευκολύνει τους εργαζόμενους. Ο άνθρωπος αυτός είχε μια απλή πιτσαρία όπως όλοι οι άλλοι. Αλλά έδινε το προϊόν του με διαφορετικό τρόπο. Το έκανε διανομή. Η διανομή της πίτσας τον έκανε να ξεχωρίσει από την υπόλοιπη αγορά, και του έφερε μεγάλη επιτυχία. Βρείτε κάτι στο οποίο μπορείτε να γίνετε “μοναδικό!” και δουλέψτε πάνω σε αυτό.

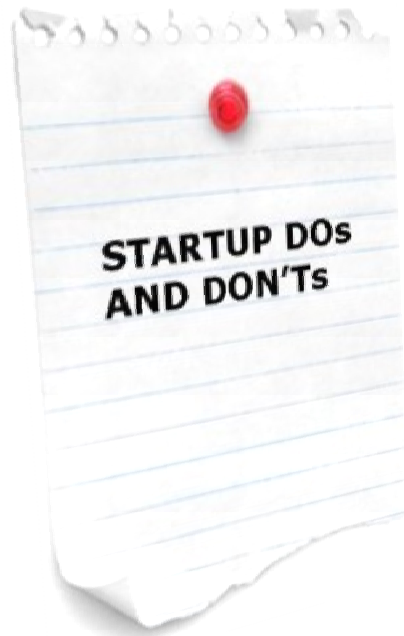
7. **Κρατήστε τις ισορροπίες μεταξύ δουλειάς, διασκέδασης και οικογένειας.** Αυτό είναι κρίσιμο για μια μακροπρόθεσμη επιτυχία. Σαν ελεύθερος επαγγελματίας, δουλεύετε σίγουρα πολλές ώρες, ειδικά στο ξεκίνημα μιας επιχείρησης. Κάνοντας όμως αυτό σε συνεχόμενη βάση, μπορεί να σας φέρει αρνητικά αποτελέσματα. Οργανώστε καλλίτερα το χρόνο σας. Κλείστε ραντεβού με τον εαυτό σας! Πάρτε τον χρόνο σας και ξαναγεμίστε τις μπαταρίες σας. Βρείτε χρόνο να περάσετε με την οικογένεια σας. Αν υποφέρουν αυτοί, το πιθανότερο είναι να υποφέρει και η επιχείρησή σας.

Τα 7 σημεία που μόλις είδαμε δεν είναι τα μοναδικά που μπορούν να βοηθήσουν την επιχείρησή σας. Υπάρχουν σίγουρα πολλά ακόμα. Αποτελούν όμως μια καλή αρχή για να σκεφτείτε ορισμένα σημαντικά πράγματα, που μπορούν να σας φέρουν ένα σκαλοπάτι πιο κοντά στην επιτυχία. Και μην ξεχνάτε. Για να έχουν όλα τα παραπάνω αποτέλεσμα, θα πρέπει να τα εφαρμόσετε!

1.2 Τι να κάνετε και τι όχι πριν ξεκινήσετε μια επιχείρηση

Πηγή: 30 Μαρτίου 2009, Βασίλης Παππάς, <http://epixeirein.gr/2009/03/30/startup-dos-donts/>

Σε ένα πρόσφατο άρθρο του, το περιοδικό entrepreneur μας εξηγεί τι να κάνει κάποιος και τι να ΜΗΝ κάνει πριν αποφασίσει να ξεκινήσει την δική του μικρή επιχείρηση. Όπως αναφέρει το άρθρο, τις συμβουλές μας τις δίνει ο κος George Solomon, Διευθυντής στο Κέντρο Επιχειρηματικής Αριστείας στο George Washington University.

Τι να κάνετε:

- § Κάντε το homework και την έρευνα σας.
- § Πριν ξεκινήσετε θα πρέπει να είσαστε σίγουροι που “μπλέκετε” όσον αφορά τις χρηματικές σας υποχρεώσεις.
- § Σκεφτείτε την αγορά ενός franchising.
- § Διαλέξτε έναν κλάδο, προϊόν ή υπηρεσία για τα οποία γνωρίζετε κάτι.
- § Ξεκινήστε την επιχείρηση σας και γίνετε οι καλλίτεροι σε αυτό που κάνετε!
- § Αναπτύξτε σχέσεις με μια τράπεζα.

**τα παρακάτω είναι δικά μου tips:*

- § Κάντε την έρευνα σας, για την αγορά που θα κινηθείτε (δημογραφικά χαρακτηριστικά, μέγεθος αγοράς, κλπ.) και για τους ανταγωνιστές σας (αριθμός ανταγωνιστών, μερίδια αγοράς, κλπ.).
- § Συνεχίστε την έρευνα: επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου στην περιοχή που σας ενδιαφέρει πως τα πηγαίνουν; Υπάρχουν κάποιοι που κλείσανε; Τι δεν πήγε καλά;
- § Εάν αυτό που ξεκινάτε είναι κάτι καινούργιο, αναρωτηθείτε γιατί δεν το έχει ξεκινήσει κάποιος άλλος μέχρι τώρα; (ίσως απαιτεί πολλά χρήματα, ίσως δεν το σηκώνει η αγορά, κλπ.)
- § Και συνεχίστε την έρευνα: είναι αρκετή αυτή η ζήτηση που υπάρχει ώστε να υποστηρίξει τη νέα σας επιχείρηση και να αξίζει τελικά τον κόπο;;
- § Κάντε (υποχρεωτικά) ένα business plan.
- § Βρείτε έναν καλό λογιστή και δικηγόρο για να συνεργαστείτε.

Τι να ΜΗΝ κάνετε:

- § Μην βουτάτε πρώτα με το κεφάλι!
- § Μην επενδύετε σε μια δουλειά που σας υπόσχεται άμεση απόσβεση του κεφαλαίου!
- § Μην υπερεκτιμήσετε τις δυνατότητες σας, χρηματικά αλλά και σε αυτά που γνωρίζετε για την δουλειά.
- § Μην μπαίνετε σε μια δουλειά που δεν γνωρίζετε τίποτε γι' αυτήν, γιατί αλλιώς θα περάσετε τον χρόνο σας προσπαθώντας να την μάθετε!
- § Μην ξεκινάτε μια δουλειά όταν είσαστε σε κατάσταση “πανικού”.
- § Μην ξεκινάτε μια δουλειά για να βγάλετε λεφτά!
- § Μην ξεκινάτε μια δουλειά όπου η στρατηγική είναι να προσφέρετε χαμηλές τιμές πουλώντας μεγάλες ποσότητες, γιατί δεν θα μπορέσετε να ανταγωνιστείτε. Ο τζίρος δεν σημαίνει κέρδη!

**και μερικά δικά μου tips:*

- § Μην ξεκινήσετε πουλώντας τα χαρακτηριστικά του προϊόντος σας – πουλήστε τα οφέλη και τα πλεονεκτήματα του.
- § Μην ξεκινάτε με πολύ χαμηλές τιμές για να μπείτε στην αγορά! Μετά θα είναι πολύ δύσκολο να ζητήσετε περισσότερα χρήματα για τις ίδιες υπηρεσίες!

§ Μην σας φοβίζει ο ανταγωνισμός. Εσείς έχετε πάθος, όρεξη (και στρατηγική) για να κάνετε την επιχείρησή σας να ξεχωρίσει.

§ Μην σας αποθαρρύνει η οικονομική κρίση (θα πρέπει όμως να την λάβετε σοβαρά υπόψη στον σχεδιασμό του πλάνου σας). Οι άνθρωποι πάντα θα θέλουν να αγοράσουν ρούχα, τρόφιμα, έπιπλα, να πάνε τα παιδιά τους φροντιστήριο, να αγοράσουν σπίτι και αυτοκίνητο!

1.3 Φτάνει μόνο η καινοτομία;

Πηγή: 30 Μάη 2011, <http://www.atlasconsulting.gr/blog/305>

- **Η Ιδέα** πίσω από μία επιτυχημένη επιχείρηση κρύβεται κατά βάσει μία ιδέα, μία ευκαιρία, μία καινοτομία και είναι αποτέλεσμα του σωστού timing με την σωστά σχεδιασμένη επιχειρηματική πορεία.
- **Η Καινοτομία...** Αφορά σε οποιοδήποτε τμήμα της επιχειρηματικής διαδικασίας. Καινοτόμο μπορεί να είναι καθεαυτό ένα προϊόν ή ακόμα και ο τρόπος διάθεσής του.
- **Η Επιχειρηματικότητα...** Σε κάθε περίπτωση, ο φορέας και ο ιθύνων νους της αξιοποίησης μια καινοτόμας επιχειρηματικής ιδέας είναι ο επιχειρηματίας. Η επιχειρηματικότητα είναι μια δυναμική διαδικασία κατά την οποία τα άτομα σταθερά εντοπίζουν οικονομικές ευκαιρίες και τις εκμεταλλεύονται μέσα από την ανάπτυξη, παραγωγή και πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Η διαδικασία αυτή απαιτεί την ύπαρξη ποιοτικών ιδιοτήτων στα άτομα, όπως εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, δυνατότητα και διάθεση ανάληψης κινδύνου και ένα αίσθημα προσωπικής δέσμευσης.'(The European Observatory for SMEs (2000).
- Από την σύλληψη της ιδέας, την καινοτομία της ιδέας μέχρι την υλοποίηση της, υπάρχει μια πορεία από διαδικασίες και ενέργειες που δεν μπορούμε να παραβλέψουμε.
- Σήμερα, η λέξη που ακούγεται περισσότερο από όλες, στον επιχειρηματικό κόσμο είναι η λέξη ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ. Γιατί? Γιατί πραγματικά αυτό έλειπε από την ελληνική οικονομία. Είμαστε την εποχή του copy paste και του like. Χρειάζεται όμως να βάλουμε τα δυνατά μας για να δημιουργήσουμε

μια νέα οικονομία που θα βασίζεται στην πρωτοτυπία, στην φαντασία, στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων και την συνεχή ανάπτυξη των δυνατοτήτων μας.

1.4 Τα περιφερειακά προγράμματα καινοτόμων δράσεων

Πηγή: 16 Ιουλίου 2011, http://greekinnovation.blogspot.com/2011/07/blog-post_5082.html

Καινοτομία σημαίνει πρόοδο... Και η Ελλάδα έχει να επιδείξει πραγματικά επιτυχημένα παραδείγματα στις Περιφέρειές της.

Εάν και τα περιφερειακά προγράμματα καινοτόμων δράσεων αποτέλεσαν μόνο μικρά βήματα προς το μέλλον, το κάθε ένα από αυτά είχε μια ζωτική συνεισφορά στις προσπάθειες που έβαλαν τις περιφέρειες στην πρώτη γραμμή της ανάπτυξης οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών δράσεων. Η καινοτομία είναι και θα παραμείνει στο μέλλον η κατευθυντήρια γραμμή των περιφερειών.

Οι στόχοι των Ελληνικών Περιφερειακών Προγραμμάτων και των Καινοτόμων Δράσεων τους ήταν τόσο διαφορετικοί και ενδιαφέροντες, όσο και η ίδια η χώρα: μια χώρα που περιλαμβάνει ακραίες αντιθέσεις, από τα πιο απομονωμένα νησιά, έως μερικές από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες πόλεις της Ευρώπης. Ένα από τα δυνατότερα σημεία των Περιφερειακών Προγραμμάτων Καινοτόμων Δράσεων ήταν το ότι μας επέτρεψαν να κοιτάξουμε πέρα από αυτές τις εμφανείς διαφορές, στις βαθύτερες προκλήσεις και ευκαιρίες που ενώνουν την Ελλάδα. Επέτρεψαν στους εταίρους να συνεργαστούν ως ίσοι στην ανάπτυξη των περιφερειών και να αναγνωρίσουν ότι πολλά από τα προβλήματα που συναντούν μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά μόνο μέσα από την κοινή δράση. Τα Περιφερειακά Προγράμματα Καινοτόμων Δράσεων παρείχαν ένα αποτελεσματικό πλαίσιο και οι δράσεις τους ήταν μια ξεκάθαρη παρουσίαση της αποτελεσματικότητας αυτής της προσέγγισης.

Έναντι αυτού του υπόβαθρου, το παρών άρθρο επιθυμεί να παρουσιάσει τις επιπτώσεις της - ριζοσπαστικής για την εποχή της - έννοιας της ανάπτυξης περιφερειακών στρατηγικών για την προώθηση της καινοτομίας στις περιφέρειες που κινδύνευαν να μείνουν πίσω.

2. Ενημερωτικό φυλλάδιο ΕΣΠΑ 2007- 2013⁷²

⁷² http://www.espa.gr/elibrary/Enimerotiko_Fylladio_ESPA_25_2_08.pdf

Ποιότητα ζωής για όλους

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

www.mnec.gr

ΑΠΟ ΤΟ ΚΠΣ 2000-2006 ΣΤΟ ΕΣΠΑ 2007-2013

Το Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης, ένα μεγάλο αναπτυξιακό πρόγραμμα που καλύπτει χρονικά την περίοδο 2000-2008, έδωσε στην Ελλάδα τη δυνατότητα να αποκτήσει σύγχρονες βασικές υποδομές, να υποστηρίξει την ανταγωνιστικότητα της, να τονώσει την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση και παράλληλα να προσθέσει μια πλεόνασμα ολοκληρωμένων δράσεων που της επιτρέπουν να ανταποκριθεί σε μεγάλο βαθμό στις ανάγκες και στις προκλήσεις των δεκαετιών που έρχονται.

Τα έργα του Γ' ΚΠΣ γίνονται σε όλη την επικράτεια, βελτιώνοντας το επίπεδο της ζωής των πολιτών.

Η χρηματοδότηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ έγινε από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, ενώ στην υλοποίησή τους απασχολήθηκαν και εξακολουθούν να απασχολούνται -εκτός από τα Υπουργεία και τις Περιφέρειες που τα διαχειρίζονται- χιλιάδες φορείς και ένα μεγάλο μέρος των πολιτών. Τα έργα του Γ' ΚΠΣ σφραγίζουν όλους μας, όπου και να κατοικούμε, με ό,τι και να ασχολούμαστε.

Με το πέρας σε μια καινούρια εποχή, τη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα έχει πλέον καλύψει μεγάλο μέρος των απαιτούμενων υποδομών και είναι περισσότερο έτοιμη από ποτέ να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών και στο διεθνή ανταγωνισμό.

Μέσα από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), το νέο πρόγραμμα για την ανάπτυξη, με κοινοτικούς πόρους ύψους 20,4 δισ. ευρώ, εθνική συμμετοχή στο σύνολο της ελληνικής περιφέρειας που φθάνει τα 11,5 δισ. ευρώ και εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή 7,5 δισ. ευρώ, η **Ελλάδα στοχεύει στην ανάδειξη της σε μια εξωστρεφή χώρα, με ισχυρή διεθνή παρουσία, με ανταγωνιστική και παραγωγική οικονομία.**

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η αναπτυξιακή προσπάθεια επικεντρώνεται στην προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας, στη στήριξη της επιχειρηματικότητας, στο ανθρώπινο κεφάλαιο, στην απασχόληση και στην κοινωνική συνοχή, στον ενσωμαρωμένο της δημόσιας διοίκησης, στην προστασία του περιβάλλοντος, στο σεβασμό και στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Με άλλα λόγια, **να δώσει προτεραιότητα στον άνθρωπο. Στην Ελλάδα του αύριο.**

Το ΕΣΠΑ έχει σχεδιαστεί με έμφαση στην περιφερειακή ανάπτυξη, διαθέτοντας για το σκοπό αυτό περισσότερο από το 80% των πόρων στις Περιφέρειες εκτός Αττικής.

Το Γ' ΚΠΣ ολοκληρώνεται με επιτυχία, ενώ η αναπτυξιακή προσπάθεια κορυφώνεται (με το Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη ΕΣΠΑ 2007-2013).

■ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 2000 - 2006

■ 42 δισεκατομμύρια ευρώ (22,7 δισ. Κοινωνική Συνδρομή - 9,7 δισ. Εθνική Δημόσια Δαπάνη - 9,6 δισ. Ιδιωτική Συμμετοχή)

■ 25.000 έργα σε όλη την Ελλάδα, σε όλους τους τομείς

■ 7 Άξονες Προτεραιότητας

- Ανθρώπινοι Πόροι
- Μεταφορές
- Ανταγωνιστικότητα
- Ανάπτυξη της Υπαιθρου και Αλιεία
- Ποιότητα ζωής
- Κοινωνία της Πληροφορίας
- Περιφερειακή Ανάπτυξη

■ Ένας στόχος
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Ανθρώπινοι Πόροι

Ο άξονας προτεραιότητας Ανθρώπινοι Πόροι περιλαμβάνει τα Εκπαιδευτικά Προγράμματα «Επαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» και «Αρσινόληψη & Επαγγελματική Κατάρτιση».

Στρατηγικοί Στόχοι

Η πρόκληση και αντιμετώπιση της ανεργίας, η προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους ως προς την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης στο πλαίσιο μιας πολιτικής διά βίου μάθησης, η συμβολή στην ανάπτυξη ενός ικανού και καταρτισμένου εργατικού δυναμικού καθώς και η προώθηση δράσεων για τη μεγάλιστη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Κύρια Αποτελέσματα

- Δημιουργία 2.700 Νέων Λιβουζών Διδασκαλίας
- Λειτουργία Ανοικτού Πανεπιστημίου, από το οποίο ωφελήθηκαν 37.000 φοιτητές
- Ωφελούμενοι Μαθητές με Πολιτισμικές Ιδιαιτερότητες: περισσότεροι από 120.000
- Μαθητές που συμμετείχαν σε προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: περισσότεροι από 450.000
- Δημιουργία 130 νέων τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ
- Επιμόρφωση 310.000 εκπαιδευτικών
- Δημιουργία 119 Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης για τη στήριξη των ανέργων
- Παροχή εξοικειωμένης υποστήριξης στο 100% των ανέργων που αναζητούν εργασία
- Δημιουργία 5.000 εργασιών πληροφορικής, φυσικών επιστημών και τεχνολογίας στα σχολεία
- Δημιουργία και λειτουργία 4.300 αλτήμερων δημοτικών σχολείων και 2.070 αλτήμερων νηπιαγωγείων
- Κατάρτιση 630.000 περίπου ατόμων
- Δημιουργία 1.126 δομών «Βοήθεια στο Σπίτι» για την παροχή υπηρεσιών σε 121.000 άτομα
- Δημιουργία 492 βρεφονηπιακών, παιδικών σταθμών και κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών: ωφελήθηκαν 15.000 περίπου παιδιά
- Προγράμματα απασχόλησης και επικουρήγησης ανέργων για την ίδρυση μικρών επιχειρήσεων: ωφελήθηκαν περισσότερα από 132.000 άτομα

Ο άξονας προτεραιότητας Μεταφορές περιλαμβάνει τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Οδική Άξονες, Λιμένες, Αστική Ανάπτυξη» και «Σιδηρόδρομοι, Αερολιμένες, Αστικές Συγκοινωνίες».

Στρατηγικοί Στόχοι

Η μείωση της περιφερειακότητας σε σχέση με τις λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, η βελτίωση των συνδέσεων με τις βαλκανικές χώρες, η βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών (οδικών, σιδηροδρομικών, λιμενικών, αεροπορικών) στην κατεύθυνση της δημιουργίας ενός βασικού δικτύου μεταφορών, η βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών στα αστικά κέντρα και βεβαίως η βελτίωση της βελτίωση της Οδικής Ασφάλειας.

Κύρια Αποτελέσματα

- Βελτίωση των κύριων οδικών αξόνων - ΠΑΘΕ και Εγνατία Οδός - και διασύνδεσή τους με κεντρικούς λιμένες και αερολιμένες της χώρας. Κετασκυλή / ολοκλήρωση 609 χλμ. αυτοκινητόδρομων
- Μείωση του χρόνου διαδρομής Ηγουμενίτσα - Αλεξανδρούπολη κατά 4 ώρες
- Βελτίωση της ασφάλειας των μετακινήσεων που επιμύεται σε ποσοστό 30% στις υπεραστικές οδούς
- Δημιουργία ενός δικτύου λιμένων που συμβάλει στην ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας. Σημαντικά έργα σε 82 λιμάνια
- Αναβάθμιση 10 αεροδρομίων στρατηγικής σημασίας για τη χώρα, όπως των αεροδρομίων Θεσσαλονίκης «Μακεδονία» και Ηρακλείου «Ν. Καζαντζάκης»
- Βελτίωση του σιδηροδρομικού άξονα Πάτρας - Αθήνας - Θεσ/νίκης - Ειδομένης - Προμαχώνα
- Μετατροπή της σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνας - Θεσσαλονίκης σε άξονα υψηλών ταχυτήτων και μείωση του χρόνου διαδρομής του στις 4 ώρες και 15 λεπτά
- Επέκταση του προασπαικού σιδηροδρόμου στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας
- Επέκταση του Μετρό της Αθήνας κατά 34 χλμ.
- Αναβάθμιση 89 σταθμών ΗΣΑΠ
- Προμήθεια 600 νέων λεωφορείων

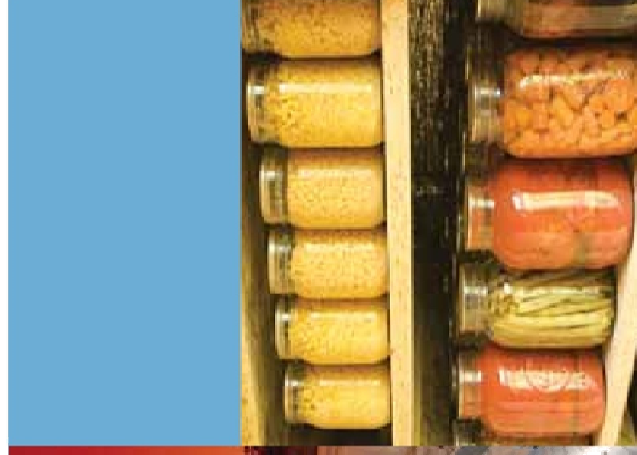
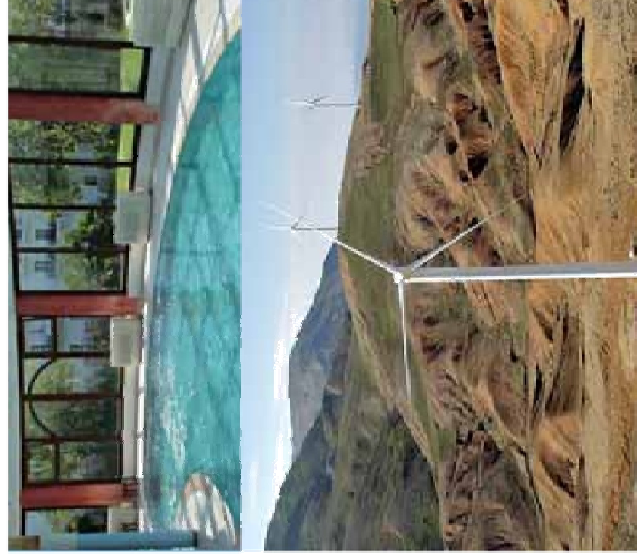
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα».

Στρατηγικοί Στόχοι

Η ενίσχυση των υφιστάμενων επιχειρήσεων και η δημιουργία νέων και με νέες μορφές χρηματοδότησης.
Η ενίσχυση της Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Ε&Τ).
Η αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος. Η επέκταση του ενεργειακού δικτύου και η διασπορά των ενεργειακών πηγών με έμφαση στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των μέτρων εξοικονόμησης, ενέργειας, καθώς επίσης και στην προώθηση του φυσικού αερίου.

Κύρια Αποτελέσματα

- Επίτευξη περισσότερων από 27.000 επιχειρήσεων
- Βελτίωση / αναβάθμιση 140.000 τουριστικών κτιρίων
- Αξιοποίηση και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και των υποδομών Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης της χώρας
- Ίδρυση 5 Περιφερειακών Πόλων Καινοτομίας, 30 νέων επιχειρήσεων που αξιοποιούν εμπλεκόμενους παραγόμενα Έρευνα και Τεχνολογία και 5 θερμοκηπτικούς ακαθάριστους επενδύσεων που αναπτύσσουν καινοτομικά προϊόντα
- Συμμετοχή 660 περίπου επιχειρήσεων σε δράσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης
- Διασύνδεση 110.000 νέων καταναλωτών με το δίκτυο φυσικού αερίου
- Αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Συμβολή στην αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου. Μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα κατά 2,7 εκ. τόνους ετησίως

Ανάπτυξη της Υπαίθρου & Αλιεία

Ο άξονας προτεραιότητας Ανάπτυξη της Υπαίθρου & Αλιεία περιλαμβάνει τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αγροτική Ανάπτυξη & Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου» και «Αλιεία».

Στρατηγικοί Στόχοι

Η ενίσχυση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, των δραστηριοτήτων μεταποίησης και διάθεσης στην αγορά, συσχεύονται στον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Η διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας με ολοκληρωμένες δράσεις τοπικής ανάπτυξης.

Ο εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου και του εξοπλισμού και ο εξορθολογισμός της παραγωγής, λαμβάνοντας υπόψη την προστασία των αλιευτικών πόρων και του περιβάλλοντος.

Κύρια Αποτελέσματα

- Ενίσχυση 1.200 επιχειρήσεων για την επεξεργασία, μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων
- Ενίσχυση / στήριξη 19.000 νέων γεωργών
- Ενίσχυση 19.850 σχεδίων για τον εκσυγχρονισμό, τη βελτίωση και την αύξηση της παραγωγικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης σε 87 αγροτικές περιοχές
- Αύξηση κατά 37% (20.000 τόνοι) της αλιευτικής μεταποιητικής δραστηριότητας, Εκσυγχρονισμός αλιευτικών σκαφών
- Διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου
- Συμρόληση του πληθυσμού στην ύπαιθρο
- Συμβολή στην τοπική ανάπτυξη περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία

Ποιότητα Ζωής

Ο αξιόνας προτεραιότητας Ποιότητα Ζωής περιλαμβάνει τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Υγεία - Πρόνοια», «Περιβάλλον» και «Πολιτισμός».

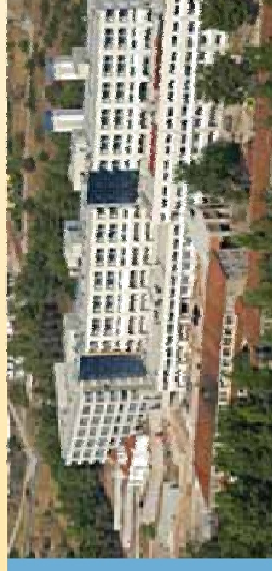
Υγεία - Πρόνοια

Στρατηγικοί Στόχοι

Η αναβάθμιση της Δημόσιας Υγείας και η ολοκλήρωση της ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης. Η αναβάθμιση των υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας & Πρόνοιας.

Κύρια Αποτελέσματα

- Ανάπτυξη Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
- Αναβάθμιση της νοσοκομειακής περιθαλψής μέσω της δημιουργίας ή βελτίωσης 10.000 νοσοκομειακών κλινών
- Δημιουργία ολοκληρωμένων συστημάτων υγείας κατά Περιφέρειαι
- Αποσυλλογή του 50% των χρόνια ψυχικά ασθενών που σήμερα διαβιώνουν σε κλειστές δομές
- Δημιουργία ανοικτών δομών ψυχικής υγείας. Υλοποίηση ενεργειών κοινωνικής και οικονομικής επανένταξης των ψυχικά ασθενών

Περιβάλλον

Στρατηγικοί Στόχοι

Η ορθολογική διαχείριση των περιβαλλοντικών πόρων τόσο του φυσικού περιβάλλοντος (οικοσυστήματα, κλιματίζα, πανίδα, εδαφική), όσο και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (διαχείριση νερών και αποβλήτων, θόρυβος, αέρας). Η προσαρμογή στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές σε ό,τι αφορά το πόσιμο νερό, τα λύματα και τα απόβλητα.

Κύρια Αποτελέσματα

- Κατασκευή - Επέκταση 64 Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων. Εξυπηρέτηση του 75% του πληθυσμού
- Κατασκευή 14 Χώρων Υγιεινότητας Τυφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)
- Αποκατάσταση 132 στρεμμάτων που έχουν ρυπανθεί από επικίνδυνα απόβλητα
- Επέκταση του δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού και ακουστικού περιβάλλοντος
- Καλύψη του 70% του πληθυσμού από σχέδια αντιμετώπισης τεχνολογικών ατυχημάτων
- Λημοσύνη συστημάτων και φορέων περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Δράσεις αντιληπτικής προστασίας
- Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης

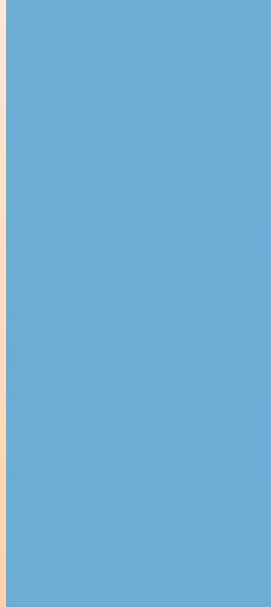
Πολιτισμός

Στρατηγικοί Στόχοι

Η προστασία, η ανάδειξη και η αξιολόγηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και η ανάπτυξη και η προώθηση του σύγχρονου πολιτισμού.

Κύρια Αποτελέσματα

- Παρεμβάσεις για την ανάδειξη / Βελτίωση της επισκεψιμότητας στο 60% των αρχαιολογικών χώρων της χώρας
- Παρεμβάσεις για τη βελτίωση / επέκταση στο 60% των μουσείων της χώρας

Κοινωνία της Πληροφορίας

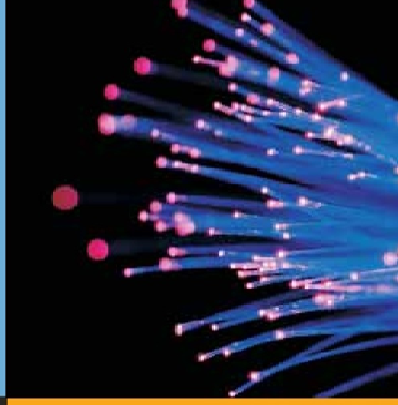
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Στρατηγικοί Στόχοι

Η προώθηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στις δημόσιες υπηρεσίες, στα σχολεία, στις επιχειρήσεις και στους πολίτες και η ανάπτυξη των συνδέσεων υψηλής ταχύτητας.

Κύρια Αποτελέσματα

- Ένταξη ολοκληρωμένων συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών στη διαδικασία παραγωγής σε κρίσιμους τομείς, όπως η δημόσια διοίκηση, η υγεία, οι μεταφορές και το περιβάλλον
- Ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακής υποδομής σε απομακρυσμένες περιοχές
- Σύνδεση όλων των σχολείων με το Διαδίκτυο
- Αύξηση κατά 15% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που κάνουν εφαρμογή του ηλεκτρονικού επιχειρείν
- 109.000 φυσικά και νομικά πρόσωπα ωφελήθηκαν από τις δράσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Περιφερειακή Ανάπτυξη

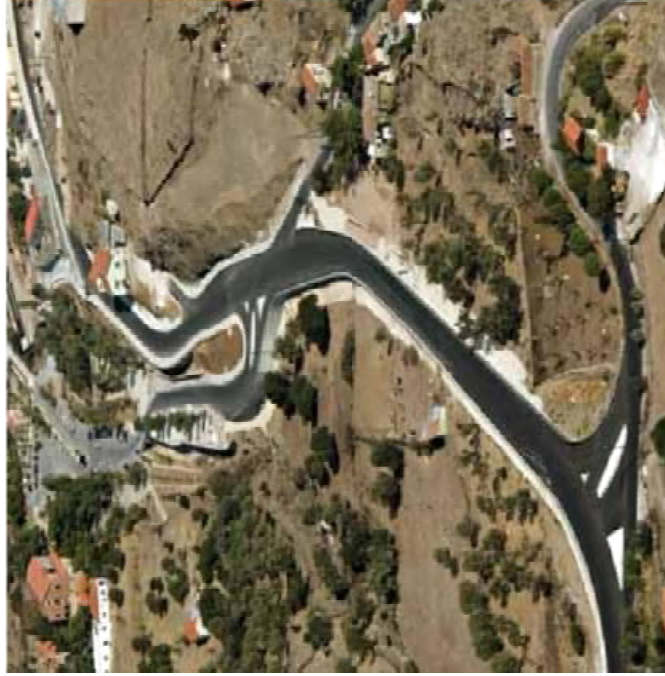
Τα έργα των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ), λεπαιουργώντας συμπληρωματικά με τις παρεμβάσεις και τα έργα του Εθνικού Σκέλους του Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης (Τομεακό Επιχειρησιακό Προγράμματα), αφορούν όλους τους πολίτες της Περιφέρειας και όλους τους τομείς της καθημερινής τους ζωής.

Με τη συμβολή των πόρων που διατέθηκαν στην περιφέρεια και μέσω των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, δόθηκε η δυνατότητα υλοποίησης ενός σημαντικότητας αναπτυξιακού προγράμματος που χρηματοδοτήσε χιλιάδες μικρά και μεγάλα έργα, σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

Οι παρεμβάσεις στόχο είχαν την ενίσχυση της οικονομικής βάσης των Περιφερειών, την προσαγωγή των συγκοινωνιών τους, πλεονεκτημάτων, την ενίσχυση του ρόλου των αστικών κέντρων και την ανάπτυξη της υπαίθρου, την άρση της απομόνωσης, την τόνωση της δημογραφικής ανάπτυξης και της παραγωγικής ανάπτυξης των ορεινών, παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών, τον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την προώθηση των ισών ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την υποστήριξη των Τοπικών Συμφώνων για την Απασχόληση και άλλων τοπικών πρωτοβουλιών.

Βασική προτεραιότητα δόθηκε επίσης στην προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής και της φυσικής κληρονομιάς κάθε Περιφέρειας.

Αποτελέσματα που οφείλονται στην υλοποίηση των ΠΕΠ περιλαμβάνονται στους Άξονες που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Συνολικός Προϋπολογισμός 39,4 δισ. ευρώ (20,4 δισ. Κοινοτική Συνδρομή - 11,5 δισ. Εθνική Δημόσια Δαπάνη - 7,5 δισ. Ιδιωτική Συμμετοχή)

Στα παραπάνω ποσά δεν περιλαμβάνονται οι πόροι για την Αγροτική Ανάπτυξη και την Αλιεία, οι οποίοι ανέρχονται σε 7,5 δισ. ευρώ (3,9 δισ. Κοινοτική Συνδρομή - 2,2 δισ. Εθνική Δημόσια Δαπάνη - 1,4 δισ. Ιδιωτική Συμμετοχή).

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός για την ορθή αξιοποίηση των πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013 βασίστηκε σε ευρεία διαβούλευση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Το ΕΣΠΑ, και τα Επιχειρησιακά του Προγράμματα εγκρίθηκαν στο σύνολό τους από την Ε.Ε.

Τη στιγμή που η ελληνική οικονομία εμφανίζει ενθαρρυντικό σημείο δυναμισμού και εξασφάλισης προϋποθέσεων αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης, η προσπάθεια καθοδηγείται πλέον από το αναπτυξιακό δυναμικό σε τομείς πολιτικής, στους οποίους η χώρα μας διαθέτει ισχυρό ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Το ΕΣΠΑ 2007-2013 είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης με απόλυτα σαφείς προτεραιότητες, στο κέντρο των οποίων βρίσκονται η εξοστρέφεια, η περιφερειακή ανάπτυξη, η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η έμφαση στην βιοπαίδηση και στους νέους, η ποιότητα, η τεχνολογία, η καινοτομία και ο σεβασμός στο περιβάλλον.

Ο στρατηγικός στόχος

Η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η διατήρηση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδο υψηλότερο του μέσου κοινοτικού όρου, για την τόνωση της απασχόλησης, την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς.

Στο επίκεντρο της Αναπτυξιακής Προσπάθεσης είναι:

- Η προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας, της επιχειρηματικότητας και της Κοινωνίας της Γνώσης
- Η επένδυση σε βιώσιμες υποδομές. Άφραδα στην ολοκλήρωσή και στις λειτουργικές διασυνδεδεμένες έργων, στον περιπέριο ενεργειακό εκσυγχρονισμό, εφοδιασμό και εμπλουτισμό της χώρας, με νέες πηγές ενέργειας
- Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό. Στόχος κομβικής

σημσίας για τη στρατηγική της χώρας, για τη δημιουργία περισσότερων, αλλά και καλύτερων θέσεων εργασίας, μέσω της αναπύξης ποιοτικού ανθρώπινου δυναμικού που συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προάγει τη βιώσιμη ανάπτυξη. Προαγωγή της δια βίου μάθησης, βελτίωση της ποιότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης

- Η αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης με τη μείωση της γραφειοκρατίας και τον ουσιαστικό εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης.

Η στρατηγική στόχευση της χώρας για τη νέα προγραμματική περίοδο θέτει σε προτεραιότητα για την επίτευξη του αναπτυξιακού της οράματος:

- Την Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας
- Την Κοινωνία της Γνώσης και την Καινοτομία
- Την Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή
- Το Θεσμικό Περιβάλλον
- Την Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών, ως τόπο επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης.

Κεντρικό στοιχείο της **αναπτυξιακής στρατηγικής** αποτελεί η **περιφερειακή διάσταση** και εξειδίκευση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων.

Η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών Περιφερειών είναι εξεχούσας σημασίας για τη χώρα. Για την επίτευξη της απαιτούνται σημαντικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην οικονομία κάθε Περιφέρειας.

Το μέλλον κάθε ελληνικής Περιφέρειας εξαρτάται από την ανταγωνιστικότητα του παραγωγικού της τομέα, η οποία συνδέεται άμεσα με τις επενδύσεις σε κλάδους παραγωγής που είναι εκτεθειμένοι στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό.

Οι γενικοί στόχοι

Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας

- Αύξηση της εξοστρέφειας και των εισροών ξένων άμεσων επενδύσεων
- Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και αύξηση της παραγωγικότητας
- Διαφοροποίηση του τομειακού προφίλ της χώρας

Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία

- Βελτίωση της ποιότητας και της άντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την

αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

- Ενίσχυση της Έρευνας και της Τεχνολογίας και προώθηση της καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικού παράγοντα αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης
- Ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την ενσωμάτωση και τη συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους τομείς κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας

Απασχόληση και κοινωνική συνοχή

- Ενίσχυση της προσημορμικότητας των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση
- Προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης με την ισότιμη πρόσβαση όλων στην αγορά εργασίας, και την πρόληψη των φαινόμενων περιθωριοποίησης και αποκλεισμού
- Θεμελίωση ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος υγείας που θα προσφέρει ποιοτικές και εξοικειωμένες υπηρεσίες στους πολίτες και θα εστιάζει στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών πρόληψης και φροντίδας
- Ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των βελτιών ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις κυρίαρχες εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη - απασχόληση - κοινωνική συνοχή)

Θεσμικό περιβάλλον

- Βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και αποτελεσματική εφαρμογή τους για την αναδιάρθρωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης

Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών ως τόπο επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης

- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών και των συνυφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας
- Ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας με γνώμονα την ασφάλεια
- Άμεγρος διασπορησι του περιβάλλοντος
- Άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής
- Ανάδειξη του πολιτισμού

Επιχειρησιακά Προγράμματα

Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη

Κίρια αναπτυξιακή επιδίωξη του προγράμματος είναι η προστασία, αναβάθμιση και αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και να συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας. Μερικές από τις κυριότερες παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση σερβών και επικίνδυνων αποβλήτων και η προστασία των εδαφών, η διαχείριση αστικών λυμάτων, η εφαρμογή σχεδίων δράσης για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των ακτών. Στοχεύει επίσης στην ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των βιοτόπων, στις υποδομές αντιληπτικής προστασίας μεγάλων κλιμακας, στην πρόληψη και στην αποσιελασματική αντιμετώπιση των φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών.

Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας

Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών μεταφορών της χώρας. Ολοκλήρωση της κατασκευής και αναβάθμισης των οδών αξόνων, του σιδηροδρομικού δικτύου, των λιμενικών υποδομών και των αεροδρομίων. Ολοκλήρωση της κατασκευής των εργασιών του Μετασ Αθηνών και οδικά αστικά έργα στην Περιφέρεια της Αττικής και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της ασφάλειας των μεταφορών.

Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας.

Προώθηση του συστήματος Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΑΚ) της χώρας και διασύνδεσή του με τον παραγωγικό ιστό. Ποιοτική αναβάθμιση των προϊόντων, προώθηση επιχειρηματικής δικτύωσης, βελτίωση των μηχανισμών επιταξίας της αγοράς, Έξασφάλιση ενεργειακής επάρκειας της χώρας και μέσω των ΑΠΕ.

Ψηφιακή Σύγκλιση

Προώθηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών σε επιχειρήσεις, ανακετασιασός διαδικασιών του Δημοσίου Τομέα, προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ, ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης για τον πολίτη και βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω των ΤΠΕ.

Διοικητική Μεταρρύθμιση

Δημιουργία μιας παλιτο-κεντρικής, αποκετασματικής, ανοιχτής και ευέλικτης διακυβέρνησης για τη μετάβαση από τη διαχείριση αρμοδιοτήτων και διαδικασιών στη διοίκηση πολιτικών αποτελεσμάτων και υπηρεσιών. Διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση δημοσίων πολιτικών και προγραμμάτων, απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών, οργανωτικός και λειτουργικός ανασκετασμός και διοικητική ανασυγκρότηση, κάλυψη των αναγκών της δημόσιας διοίκησης σε εκπαίδευση και αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στην πράξη.

Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας του ανθρώπινου δυναμικού και των επιχειρήσεων. Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασκάληση. Εδραίωση της μεταρρύθμισης στον τομέα της Ψυχικής Υγείας, ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και πρόαση της Δημόσιας Υγείας του Πληθυσμού. Ενίσχυση της απασκάλησης των γυναικών, των νέων, των εργαζόμενων μεγαλύτερης ηλικίας και των ευάλωτων ομάδων. Προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας, καθώς και μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας. Μεταρρύθμιση στο εκπαυτικό σύστημα, ώστε η δια βίου μάθηση να καταστεί προσημαστικότητα για όλους. Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, επιταχυνση των ρυθμών ένταξης των νέων τεχνολογιών, αναβάθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των ναυτικών επαγγελματιών κ.τ.λ., επέκταση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων και του Ανοικτού Πανεπιστημίου και ενίσχυση των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και ενσωματένη διδασκαλία των μετανοηπιτων.

Επιχειρησιακά Προγράμματα

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας κατά την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013, η Ελλάδα χωρίστηκε σε πέντε χωρικές ενότητες, στις οποίες αντιστοιχούν πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ως εξής:

- ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης
- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων
- ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
- ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου
- ΠΕΠ Αττικής

Τα ΠΕΠ θα συμβάλουν στην κλίση των εθνικών στρατηγικών στόχων συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα, με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας / Περιφέρειας.

Σε κάθε περίπτωση, τα ΠΕΠ για όλες τις Περιφέρειες θα καλύψουν έναν κοινό κορμό παρεμβάσεων ως εξής:

- κοινωνικές υποδομές
- υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοικτής

φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός, μέτρα ανάπτυξης και προστασίας της Δημόσιας Υγείας)

- πολιτικής ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και αναδάση της πολιτιστικής κληρονομιάς)
- έργα προστατευσιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας
- πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης
- πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μεσοορεινών, υψοτικών περιοχών.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Επιχειρησιατικότητα – Έρευνα και Τεχνολογία – Ψηφιακή Σύγκλιση

- Ενίσχυση 50.000 επιχειρήσεων και δημιουργία 20.000 θέσεων εργασίας
- Αναβάθμιση 95.000 τουριστικών κτιρίων
- Ενίσχυση 700 επιχειρήσεων για δράσεις έρευνας και τεχνολογίας
- Δημιουργία 4 νέων πόλων καινοτομίας Έρευνας και Τεχνολογίας
- Αύξηση των διατιθέμενων πόρων για δράσεις Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης
- Αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων που αναπτύσσουν καινοτόμες δραστηριότητες και προϊόντα
- Ποσοστό 60% των βασικών δημοσίων υπηρεσιών διαθέσιμα στους πολίτες και τις επιχειρήσεις ηλεκτρονικά

Εκπαίδευση -Ανθρώπινο Δυναμικό

- Αύξηση των πόρων για την παιδεία
- Μείωση του ποσοστού των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωπα το σχολείο

• Επιδιόρθωση και πιστοποίηση του 75%

των εκπαιδευτικών στη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)

• Αναμόρφωση 600 προγραμματιστών σπουδών

πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

• Συμμετοχή 1.300.000 σπουδών σε δράσεις

δια βίου μάθησης

• Παροχή ευκαιριών κατάρτισης και απασχόλησης σε όλους τους ανέργους νέους

• Κατάρτιση 300.000 εργαζόμενων

• Στήριξη 1.75.000 σπουδών ευπαθών ομάδων

• Συμμετοχή 200.000 ανέργων σε προγράμματα κατάρτισης και προώθησης στην αγορά εργασίας

Διοικητική Μεταρρύθμιση

- Μείωση του διοικητικού κόστους των επιχειρήσεων κατά 85%
- Κατάρτιση των εργαζόμενων στο Δημόσιο Τομέα
- Πιστοποίηση του 50% των δημοσίων υπαλλήλων για την κατοχή βασικών δεξιοτήτων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Εφαρμογή οργανωτικού και λειτουργικού ανασχεδιασμού και διοικητικής ανασυνκρότησης σε 28 δημόσιους φορείς

Αειφόρος Ανάπτυξη – Ποιότητα Ζωής

- Επίκταση του Μειρό κατά 21 χλμ.
- Επίκταση προστασίας κατά 70 χλμ.
- Κατασκευή 872 χλμ αυτοκινητοδρόμων
- Μείωση του χρόνου διαδρομής Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι κατά μια ώρα
- Κατασκευή Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων και Χάρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) για το σύνολο του πληθυσμού της χώρας σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ε.Ε.
- Επίκταση και αναβάθμιση της προστασίας των περιοχών NATURA 2000
- Επίκταση δικτύων φυσικού αερίου στο 43% του πληθυσμού

